

Bundel – Commissie Leefomgeving van 25 april 2024

Agenda bijlagen

2024-04-25_Commissie Leefomgeving_Agenda (vervolg cie.vergadering 22-04-2024)

Technische vragen commissie Leefomgeving 22-04-2024

Spreekijdverdeling commissies – 3 uur (basisspreekijd)

Concept-verslag commissie Leefomgeving 25-04-2024 (vervolg van 22-04-2024) – ter voorvisie

- 0 20.00–20.30 uur Technische briefing Datathermie – met uitnodiging van cie. Bestuur
- 14 20.45 uur heropening commissievergadering (vervolg van 22-04-2024)
- 15 B-agenda Klimaat en Energie
- 15.a 20:45 – C- naar B-verzoek D66 ag.p. 11.a Energie: Toezegging toesturen NP RES foto stand van zaken RES'en (C-agenda cie Leefomgeving 22-04-2024)
Behandelloorstel:
De commissielede kunnen met elkaar en geelputeerde bijgaand agenderingsverzoek van indier de heer Kanik (D66) bespreken.
C- naar B-verzoek D66 cie. Leefomgeving 22-04-2024 agendapunt 11a, Brief over Foto RES brief over foto RES
- 15.b 21:15 – C- naar B-verzoek JA21 ag.p. 11.f Energie: Intentieovereenkomst verkenning OER A7–A8 (C-agenda Leefomgeving 22-04-2024)
Toelichting:
Het Rijk, de provincie Noord-Holland en de betrokken gemeenten werken langs de A7–A8 aan een zogenoemd OER-project (Opwek Energie Rijksvastgoed). Doel is de mogelijkheden voor hernieuwbare energie (zonne-energie) langs deze infrastructuur te onderzoeken. Geelputeerde Staten hebben kennisgenomen van de resultaten van de voorverkenningfase van dit project en zetten de samenwerking met de projectpartners in de hierop volgende verkenningfase voort. De portefeuillehouder Klimaat en Energie, Rosan Kocken tekent hiervoor namens het college van Geelputeerde Staten een intentieovereenkomst.
Behandelloorstel:
De commissielede kunnen met elkaar en geelputeerde bijgaand agenderingsverzoek van indier de heer Van den Berg (JA21) bespreken.
Dossier 15137 voorblad.pdf
C- naar B-verzoek JA21 cie. Leefomgeving 22-04-2024 agendapunt 11f. Intentieovereenkomst verkenning OER A7–A8
Intentieverklaring Opwek Energie langs de A7 en A8
Brief aan PS over Intentieovereenkomst OER-project A7–A8
- 16 Rondvraag geelputeerde Kocken (Klimaat en Energie)
Rondvraag van Volt inzake ROB-advies (ag.p. 11.c)
Rondvraag geelputeerde Kocken van BBB, CDA, GL en D66 over motie 183–2023 Nacht voor de nacht
- 17 Sluiting

Agenda Commissie Leefomgeving

Datum 25-04-2024

Tijd 20:45 – 21:45

Locatie Statenzaal

Voorzitter Anneke van der Helm-Chandansingh

Toelichting **Vervolg van de commissievergadering van 22-04-2024**

De commissievergadering vindt in hybride vorm plaats, is openbaar en online live te volgen via <https://noord-holland.stateninformatie.nl>.

De vergadering is toegankelijk voor publiek. Het is mogelijk om in te spreken in de vergadering. Dat kan fysiek of digitaal op punten die ter bespreking staan geagendeerd. **Inspreken op andere onderwerpen die tot het werkgebied van de commissie Leefomgeving behoren en ook niet ter bespreking (A- of B-agenda) van maandag 22 april staan, kan alleen bij het insprekhalftuur op 22 april. Voor het inspreken dient u zich aan te melden. Dat kan tot 15.00 uur op vrijdag 19 april bij commissieadviseur Mariëtte van Boheemen: commissieleefomgeving@noord-holland.nl. U kunt ook vooraf een bijdrage mailen.**

Let op: alle genoemde tijden bij de afzonderlijke agendapunten zijn richttijden.

0 20.00–20.30 uur Technische briefing Datathermie – met uitnodiging van cie. Bestuur

14 20.45 uur heropening commissievergadering (vervolg van 22-04-2024)

15 B-agenda Klimaat en Energie

**15.a C– naar B-verzoek D66 ag.p. 11.a Energie: Toezegging toesturen NP RES foto
20:45 stand van zaken RES'en (C-agenda cie Leefomgeving 22-04-2024)**

Behandelveorstel:

De commissieleden kunnen met elkaar en gedeputeerde bijgaand agenderingsverzoek van indiener de heer Kanik (D66) bespreken.

**15.b C– naar B-verzoek JA21 ag.p. 11.f Energie: Intentieovereenkomst verkenning
21:15 OER A7–A8 (C-agenda Leefomgeving 22-04-2024)**

Toelichting:

Het Rijk, de provincie Noord-Holland en de betrokken gemeenten werken langs de A7–A8 aan een zogenoemd OER-project (Opwek Energie Rijksvastgoed).

Doel is de mogelijkheden voor hernieuwbare energie (zonne-energie) langs deze infrastructuur te onderzoeken. Gedeputeerde Staten hebben kennisgenomen van de resultaten van de voorverkenningfase van dit project en zetten de samenwerking met de projectpartners in de hierop volgende verkenningfase voort. De portefeuillehouder Klimaat en Energie, Rosan Kocken tekent hiervoor namens het college van Gedeputeerde Staten een intentieovereenkomst.

Behandelveorstel:

De commissieleden kunnen met elkaar en gedeputeerde bijgaand agenderingsverzoek van indiener de heer Van den Berg (JA21) bespreken.

16 **Rondvraag gedeputeerde Kocken (Klimaat en Energie)**

17 **Sluiting**

Technische vragen commissie Leefomgeving 22-04-2024

nr	Partij en indiener	Punt	PFH	Onderwerp	Vraag	Antwoord
1	Bastiaan de Wit - VVD	11.b	Kocken	Zonneweide Schoteroog	In de brief (ingekomen stuk) wordt gesproken over een in te dienen vergunningsaanvraag voor de plaatsing van zonnepanelen op land. De brief suggereert dat de provincie hierover een besluit moet nemen. Klopt dit en, zo ja, op welke wettelijke bepaling slaat deze bevoegdheid terug, wie dient dit besluit te nemen (PS, GS, OD) en wanneer zou dit besluit genomen moeten worden?	Schoteroog is een voormalige stortplaats die in beheer is bij AfvalZorg NV. Omdat het gaat om een voormalige stortplaats, en de aanvraag omgevingsvergunning is ingediend voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet, is Gedeputeerde Staten bevoegd gezag. Uitgaande van standaard proceduretermijnen ligt er bij een uitgebreide procedure na 26 weken een besluit. Er kunnen echter redenen zijn waardoor de behandeling langer duurt. Bij voorbeeld als geconstateerd wordt dat de aanvraag niet volledig is. Dan wordt er verzocht om aanvullende gegevens en zolang die er niet zijn, ligt de procedure stil. De termijnen worden dan opgeschort. Van de laatste situatie is hier sprake.
2	Bastiaan de Wit - VVD	11.b	Kocken	Zonneweide Schoteroog	Voor zover dit nu reeds te duiden is voor de provincie, welke provinciale belangen (anders dan de energietransitie) spelen een rol in de besluitvorming over dit project (zoals natuur) en welke mitigerende maatregelen zijn hiervoor in beeld?	De omgevingsvergunning is in dit geval onder de Wabo één geïntegreerde vergunning voor bouwen, ruimte, natuur en milieu. Er wordt dus een volledige belangenafweging gemaakt, natuur is daar een onderdeel van.
3	Bastiaan de Wit - VVD	11.e	Kocken	IPO	Op de Strategische Agenda staan de onderwerpen Energiehubs, netcongestie en SMR. Kunt u voor deze drie onderwerpen de conclusies en eventuele actiepunten vanuit dit IPO-overleg met ons delen, en daarbij aangeven wat dit	Het verslag van de BAC klimaat en energie van 29 februari 2024 is nog niet vastgesteld. Dit gebeurt op 18 april a.s. Hierna is het openbaar. Wij kunnen hierna beoordelen of en zo ja wat dit eventueel betekent voor (projecten in) Noord-Holland.

Technische vragen commissie Leefomgeving 22-04-2024

nr	Partij en indiener	Punt	PFH	Onderwerp	Vraag	Antwoord
4					betekent voor (projecten in) Noord-Holland?	
	Bastiaan de Wit - VVD	11.a	Kocken	RES	Dit is een landelijke foto, niet direct opgesteld door de provincie. Welke input heeft de provincie gedaan bij de totstandkoming van de foto en (voor zover u weet) welke Noord-Hollandse projecten hebben eventueel als voorbeeld gediend/zijn basis geweest om bepaalde stellingen over praktijkervaringen in het rapport te onderbouwen?	Binnen het Nationaal Programma RES wordt de regionale data gedeeld, om op landelijk niveau de 'foto' te kunnen maken. De data die vanuit de energieregio's Noord-Holland Noord en Noord-Holland Zuid gedeeld is voor deze foto, komt één-op-één uit de data-tools die de provincie beheert om zicht te houden op het RES-proces. Dit zijn: De RES-viewer (een kaart met daarop alle zoekgebieden en lopende initiatieven: https://geoapps.noord-holland.nl/app/res_zoekgebieden) en het RES-dashboard (een samenvatting van de totalen per regio en deelregio: https://geoapps.noord-holland.nl/app/res_dashboard). Deze twee data-tools worden doorlopend up-to-date gehouden en geven altijd het meest actuele beeld van de RES in Noord-Holland. Bij het onderwerp Solar Carports wordt een Noord-Hollandse situatie besproken.
5	Bastiaan de Wit - VVD	11.a	Kocken	RES	Wat heeft de provincie gedaan met de aanbevelingen aan de provincie op pagina 34 van het rapport?	De aanbevelingen die op pagina 34 staan zijn niet allemaal op onze provincie van toepassing of we onderschrijven deze niet. De ruimte in Noord-Holland is schaars, de uitwerking van de RES hebben wij dus wel geborgd op provinciaal niveau. Verder hebben wij al geruime tijd regelingen die initiatiefnemers ondersteunen bij Ruimtelijke samenhang en Meervoudig ruimtegebruik. De RES'en worden actief betrokken bij ruimtelijke voorstellen, zoals onlangs nog het concept Ruimtelijk voorstel. Wij werken binnen de RES als gelijkwaardig partner met gemeenten en waterschappen samen

Technische vragen commissie Leefomgeving 22-04-2024

nr	Partij en indiener	Punt	PFH	Onderwerp	Vraag	Antwoord
						met de netbeheerders, het bedrijfsleven, maatschappelijke organisaties en inwoners aan het realiseren van de Noord-Hollandse doelstelling.
6	Wesley van der Heijden – D66	7.c	Olthof	Onderzoek geluidszone IJmond	In het stuk staat dat samen met de OD NZKG het zonebeheermodel gemoderniseerd gaat worden. Dit zal uiterlijk in 2028 gereed zijn. Welke stappen worden er gezet om te komen tot die modernisering?	De provincie gaat opdracht geven aan OD NZKG om het zonebeheermodel te actualiseren. Dit is een eerste stap en onderdeel van de implementatie van SWUNG-2 (fase 2 van de herziening geluidwetgeving), dat wordt toegepast op provinciale wegen en gezoneerde industrieterreinen zoals de IJmond. SWUNG-2 betreft de invoering van geluidproductieplafonds (GPP's): maximale geluidsniveaus die op referentiepunten rondom het industrieterrein liggen. Voor de invoering van SWUNG-2 wordt nu een Plan van Aanpak opgesteld.
7	PvdD	7.c	Olthof	Onderzoek geluidszone IJmond	Rapport Alcedo, blz. 17: “De vergunningspunten zijn een selectie van de beoordelingspunten. De vergunningspunten liggen op een vrij grote onderlinge afstand. Het is mogelijk dat tussen deze vergunningspunten alsnog hogere geluidsniveaus optreden. Als meer vergunningspunten worden gebruikt, is dit risico kleiner.” Waarom is ervoor gekozen om van de 16 beoordelingspunten maar 7 vergunningspunten te kiezen?	Met de destijds gekozen 7 vergunningspunten kan de omgeving voldoende worden beschermd en dit aantal zorgt voor een overzichtelijk aantal vergunningspunten. Het is gebruikelijk om het aantal vergunningspunten in een vergunning beperkt te houden. Het aantal vergunningspunten zal n.a.v. de bevindingen van het onderzoek opnieuw worden afgewogen.

Technische vragen commissie Leefomgeving 22-04-2024

nr	Partij en indiener	Punt	PFH	Onderwerp	Vraag	Antwoord
8	PvdD	7.c	Olthof	Onderzoek geluidszone IJmond	Rapport Alcedo, blz. 17: "Voor de dag- en de avondperiode ruimere voorschriften gehanteerd dan de waarden die volgens het geluidonderzoek van Tata Steel nodig zouden zijn. De verschillen zijn vooral in de dagperiode vrij groot. Het is onduidelijk waarop de extra geluidruimte van deze omvang is gebaseerd." Waarom is er destijds voor gekozen de extra geluidruimte van deze omvang te vergunnen?	De waarden zijn destijds gebaseerd op de gegevens uit de vergunningaanvraag, die geluidruimte is vergund aan Tata Steel. In de praktijk produceert Tata Steel met name overdag minder geluid zo blijkt uit het geluidonderzoek. De vergunde waarden voor met name overdag zijn dus ruimer vergund dan noodzakelijk.
9	PvdD	7.c	Olthof	Onderzoek geluidszone IJmond	Rapport Alcedo, blz. 17: "Een onderbouwing voor de grenswaarden voor maximale geluidniveaus ontbreekt. Relevante bronnen als het vallen van plakken staal lijken niet te zijn betrokken bij de geluidonderzoeken." Klopt het dat piekgeluiden als het vallen van plakken staal niet zijn betrokken bij geluidonderzoeken ten behoeve van de vergunning destijds? Welke voorschriften voor piekniveaus gelden in de vergunning en worden deze nageleefd?	Er is in de geluidonderzoeken ten behoeve van de vergunning wel degelijk gekeken naar piekgeluiden. Het vallen van plakken staal is hierin niet meegenomen, aangezien dit geen activiteit is maar een incident. Het voorschrift voor piekgeluiden in de IJmond is dat deze grenswaarden 10dB(A) hoger zijn dan de grenswaarden voor de langtijdgemiddelden (middeling geluidniveaus over een periode) beoordelingsniveaus. Deze verhoging komt overeen met de richtlijn volgens de Handreiking industrielawaai en vergunningverlening (landelijk beoordelingskader).

Technische vragen commissie Leefomgeving 22-04-2024

nr	Partij en indiener	Punt	PFH	Onderwerp	Vraag	Antwoord
10						Bij recente controlemetingen door de OD NZKG van het vallen van een plak staal is geconstateerd dat deze voldoen aan de voorschriften voor piekgeluiden in de vergunning.
	PvdD	7.c	Olthof	Onderzoek geluidszone IJmond	Rapport Alcedo, blz. 18 “Het zonebeheermodel is sindsdien telkens geactualiseerd bij nieuwe vergunningaanvragen en meldingen. De basis bestaat echter voor een deel (vooral buiten het industrieterrein) uit een basale en verouderde modellering die nog dateert van de zonering en sanering.” a) Is met een dergelijk verouderd model de geluidzone wel goed te beheren? Wat zijn de beperkingen en de consequenties daarvan? b) Is de vergunde geluidruimte nog wel binnen het geluidproductieplafond?	A). Het beheer is uit te voeren en het onderzoek geeft aan dat er geen twijfel is omtrent de resultaten. Een nieuw moderner rekenmodel is gewenst omdat dit minder arbeidsintensief is, de huidige ICT sterk verouderd en moeilijk te onderhouden en een nieuw model beter in staat is om de implementatie van SWUNG en de vereisten uit de Omgevingswet te ondersteunen (Geluidproductieplafonds). B). Het geluidsniveau van Tata Steel blijft binnen de vergunde geluidruimte. NB: Van een “geluidproductieplafond” is op dit moment nog geen sprake, dat is de nieuwe terminologie onder de Omgevingswet.
11	PvdD	7.c	Olthof	Onderzoek geluidszone IJmond	Rapport Alcedo, blz. 30: Een kanttekening die bij de huidige modellering wordt geplaatst is: “De woonwijken rondom het industrieterrein zijn niet eenduidig in het rekenmodel opgenomen. Op sommige locaties zijn de gebouwen in zijn geheel niet opgenomen en op andere locaties alleen de eerstelijns gebouwen en soms een deel van de woonwijk.”	A). Ja, de geluidbelasting is met name bepaald op basis van metingen en niet op een model. Het model is een hulpmiddel om het terrein te beheren. In het geval dat de omliggende bebouwing kritiek is voor de berekeningen worden deze gegevens alsnog in het model opgenomen. Als het op de eerstelijns gebouwen voldoet, dan voldoet het ook op de gebouwen daarachter. De eerstelijnsgebouwen zijn de gebouwen die de hoogste geluidsbelasting ontvangen vanuit het industrieterrein.

Technische vragen commissie Leefomgeving 22-04-2024

nr	Partij en indiener	Punt	PFH	Onderwerp	Vraag	Antwoord
					a) Is de geluidsbelasting op de woningen in Wijk aan Zee dan wel te bepalen? b) Blijft deze onder de 55 dB(A), en voor de woningen waarvoor een door de Minister van VROM een Maximaal toelaatbare geluidbelasting (MTG) waarde tot en met 58 dB(A) vastgesteld, onder de 58 dB(A)?	B). Ja. Aan alle hogere waarden en MTG's wordt voldaan. Aan de 55dB(A) contour wordt overigens niet getoetst, dit diende als hulpmiddel ten tijde van de sanering.

Spreektijdsverdeling commissies – 3 uur
versie april 2023

De tijd loopt ook bij het interrumperen van mede-commissieleden en GS.

Ordevoorstellen, vragen aan sprekers, beantwoorden van interrupties en rondvraagpunten tellen niet mee voor de spreektijd.

Verdeling per Fractie	Zetels	Cie 3 uur
BBB	8	11 min. (5+6)
VVD	8	11 min. (5+6)
PvdA	7	10 min. (5+5)
GroenLinks	7	10 min. (5+5)
D66	4	8min. (5+3)
PvdD	4	8 min. (5+3)
JA21	3	7 min. (5+2)
PVV	3	7 min. (5+2)
VOLT	2	6 min. (5+1)
CDA	2	6 min. (5+1)
Forum voor Democratie	2	6 min. (5+1)
SP	2	6 min. (5+1)
50PLUS	2	6 min. (5+1)
ChristenUnie	1	6 min. (5+1)
GS (25%)		36 min.

Verslag concept
Commissie Leefomgeving

Datum commissievergadering	:	25 april 2024
Commissievoorzitter	:	Mw. A. van der Helm-Chandansingh
Commissieadviseur	:	Mw. M. van Boheemen
Telefoonnummer/e-mail	:	023-514 46 28 / boheemenm@noord-holland.nl

Aanwezig:

Commissievoorzitter	:	Mw. A. van der Helm-Chandansingh
Commissieadviseur	:	Mw. M. van Boheemen
Leden van de commissie	:	BBB Dhr. P. Teeuwen, dhr. V. Valk
		VVD Dhr. B. De Wit
		GroenLinks N. Van der Waart
		D66 Dhr. E. Kanik, dhr. W. van der Heijden
		PvdA Dhr. A. Karar
		JA21 Dhr. D. van den Berg
		CDA Mw. R. Engels
		FvD Mw. C. Middelkoop
		PvdD Mw. M. van Aesch, dhr. J. Hollebeek
		PVV Dhr. R. van Tiggelen, mw. R. Hazenberg
		SP Dhr. M. Dijkse
		CU Dhr. M. Klein
		50PLUS Dhr. S. Faassen
		Volt Mw. B. van den Bogaerde, M. de Weerd

Gedeputeerden : R. Kocken (GroenLinks)

Afwezig: : dhr. T. Wagelaar (PvdA)
(Met bericht van verhindering)

Notulist : mw. A. Smakman (Notuleerservice Nederland)

Agenda

- 5 0 Technische briefing Datathermie
- 14 Heropening commissievergadering (vervolg van 22 april 2024)
- 15 B-agenda Klimaat en Energie
- 15.a C- naar B-verzoek D66 agendapunt 11.a Energie: Toezegging toesturen NP RES foto stand van zaken RES'en
- 10 15.b C- naar B-verzoek JA21 agendapunt 11.f Energie: Intentieovereenkomst verkenning OER A7-A8
- 16 Rondvraag gedeputeerde Kocken (Klimaat en Energie)

Pagina 2

17 Sluiting

15

0 Technische briefing Datathermie

14 Heropening commissievergadering (vervolg van 22 april 2024)

20 De **voorzitter** opent de vergadering om 20.46 uur en heet de aanwezigen van harte welkom.

Mededelingen

- De voorzitter heeft twee berichten van verhindering ontvangen. Mevrouw Schneemann (Volt) zal worden vervangen door Statenlid de Weerdt. De heer Hanou (PvdD) wordt vervangen door de heer Hollebeek.
- Tijdens deze vergadering worden twee C- naar B-verzoeken besproken onder de agendapunten 15.a en 15.b.
- Er is een totale spreektijd van één uur ingepland.
- Er zijn twee rondvragen aan gedeputeerde Kocken ingediend door Volt en BBB.

30

15 B-agenda Klimaat en Energie

15.a C- naar B-verzoek D66 agendapunt 11.a Energie: Toezegging toesturen NP RES foto stand van zaken RES'en

35 *Behandelveorstel:*

De commissieleden kunnen met elkaar en gedeputeerde bijgaand agenderingsverzoek van indiener de heer Kanik (D66) bespreken.

Eerste termijn commissie

40 De heer **Kanik** (D66) benadrukt de noodzaak om actief te werken aan de energiedoelstellingen voor 2030 en 2050, zoals vermeld in de NPRS (Nationaal Programma Regionale Energiestrategie)– foto van december 2023. Hij wijst op de ambitie om 35 terawattuur in 2030 te realiseren en het belang van het streven naar 55 terawattuur, gezien de voorspelde stijging van de energievraag. Ook licht hij toe dat er een risico bestaat dat Nederland de transitie naar een volledig CO₂-vrij elektriciteitssysteem in 2035 niet zal halen en dat er plannen zijn voor een aanzienlijke uitbreiding van wind- en zonne-energiecapaciteit in 2050.

50 Tegelijkertijd identificeert de heer Kanik diverse uitdagingen, zoals de stagnatie in het concretiseren van windenergieprojecten en het afvallen van zon-op-landprojecten door hoge kosten, streng beleid en verminderd draagvlak. Hij merkt op dat sommige provincies strenger optreden tegen zonne-energie op land dan wat eerder met de Rijksoverheid is afgesproken, wat de voortgang van deze projecten bemoeilijkt.

55 De heer Kanik uit zijn bezorgdheid over de stagnatie in de realisatie van de regionale energiestrategieën (RES'en) in zijn provincie. Hij legt uit dat het vertrouwen van initiatiefnemers in duurzame energieprojecten laag is, mede door de weigering van de Staten om een Verklaring van Geen Bedenkingen (VVGB) af te geven voor windmolenprojecten bij de Noorder IJplas. Ook noemt hij dat de zonneladder en windladder nog steeds niet bekend zijn, wat wijst op een gebrek aan ambtelijke capaciteit.

60 Hij herinnert eraan dat aan het einde van de vorige periode er met de groene partijen in de coalitie is gesproken over het versnellen van de uitvoering van de RES'en, wat breed werd gesteund door een motie. Nu vraagt hij deze partijen naar hun huidige visie op de stagnatie en naar mogelijke oplossingen om het vertrouwen te herstellen en de doelstellingen te behalen.

65 D66 is vastberaden om niet alleen de doelen voor 2030 te bereiken, maar ook om verder te gaan waar mogelijk. De heer Kanik benadrukt dat het belangrijk is om nieuwe zoekgebieden te identificeren voor energieprojecten als bestaande plannen niet haalbaar blijken, om zo de gestelde doelen effectief te kunnen nastreven.

70 De heer Kanik van D66 stelt specifieke vragen aan de gedeputeerde over verschillende aspecten van de energietransitie, zoals gedocumenteerd in de NPRS-foto. Hij begint met een vraag over het herstel van het vertrouwen van initiatiefnemers, essentieel voor het opheffen van de stagnatie bij windenergieprojecten. Daarnaast informeert hij naar de implementatie van ruimte en maatwerk voor wind op land, zoals aanbevolen door de NVDE (Nederlandse Vereniging Duurzame Energie), en vraagt hij naar de status van de motie RES-versnelling, die bedoeld is om de
75 doorlooptijden van vergunningen te verkorten.

Verder vraagt de heer Kanik of het probleem van afvallende zon-op-landprojecten, zoals genoemd in de NPRS en vermoedelijk veroorzaakt door strenger beleid, ook speelt in Noord-Holland. Aangezien de inhoud van de zonneladder nog niet bekend is, zoekt hij duidelijkheid over hoe de provincie omgaat met zonne-energieprojecten.

80 Tot slot benadrukt hij het belang van het aansluiten bij het ontwikkelfonds om het streefpercentage van 50% lokaal eigendom te behalen. Dit is cruciaal voor D66, omdat zij willen dat inwoners financieel kunnen profiteren van de energietransitie en niet alleen commerciële bedrijven. Hij vraagt de gedeputeerde om op deze punten te reageren om zo de voortgang en
85 effectiviteit van de energietransitie in de provincie te kunnen beoordelen en bevorderen.

De heer **Van den Berg** (JA21) vraagt waar D66 de informatie over de stijgende energievraag vandaan haalt, gezien het belang dat D66 hieraan hecht voor het realiseren van de energiedoelen.

90 De heer **Kanik** (D66) antwoordt dat deze informatie direct uit de NPRS-brief komt, waar expliciet gewezen wordt op de toenemende energievraag als een belangrijk punt van aandacht.

De heer **Van den Berg** (JA21) werpt tegen dat recente gegevens tonen dat het
95 elektriciteitsverbruik sinds 2022 met 5% is gedaald en dat de verwachte stijging van het elektriciteitsverbruik uitblijft doordat bedrijven niet kunnen worden aangesloten. Hij stelt dat deze situatie de urgentie ondermijnt die de heer Kanik aanvoert voor het behalen van de energiedoelstellingen.

100 De heer **Kanik** (D66) erkent deze recente cijfers maar benadrukt dat energiecongestie geen reden is om de energietransitie te stoppen of te verminderen. Volgens hem zijn dit uitdagingen die aangepakt moeten worden en blijft het essentieel om door te gaan met de energietransitie om de gestelde doelen te bereiken.

105 De heer Kanik vervolgt zijn betoog en benadrukt het belang van het aansluiten bij het Ontwikkelfonds om het streefpercentage van 50% lokaal eigendom te realiseren, aangezien dit doel momenteel niet wordt gehaald. Hij onderstreept de rol van energiecorporaties als cruciale spelers in de energietransitie en vraagt de gedeputeerde naar zijn visie op de betrokkenheid en ondersteuning van deze corporaties binnen de energietransitie. De heer Kanik pleit voor een

110 sterke ondersteuning van lokale initiatieven om te verzekeren dat inwoners actief kunnen deelnemen en profiteren van de energietransitie.

De heer **Faassen** (50PLUS) reageert op het betoog van D66 door te suggereren dat zo'n vlammend betoog ook gehouden zou moeten worden in landen als China, waar de bouw van 674 nieuwe kolencentrales gepland staat. Hij wijst op de vooruitgang die Nederland sinds 2019 heeft geboekt met het opstellen en uitvoeren van de energiestrategie en benadrukt de innovatieve initiatieven die in Nederland zijn ontstaan. De heer Faassen uit zijn vertrouwen dat Nederland de gestelde energiedoelen zal halen en spreekt zijn waardering uit voor de verschuiving naar een zorgvuldigere aanpak, met nadruk op het gezondheidsaspect voor de bewoners. Hij pleit voor
115
120 meer nadruk en ondersteuning op lokale energieopwekking die onafhankelijk functioneert van het huidige energiesysteem, en ziet dit als een positieve ontwikkeling binnen de energietransitie.

De heer **Karar** (PvdA) spreekt zijn waardering uit voor het agenderen van de bespreking over energietransitie en benadrukt het belang van het voortzetten van het proces ook na 2030, wat in
125 de NPRS-foto als essentieel wordt beschouwd. Hij stelt vervolgens vijf specifieke vragen.

Zijn eerste vraag gaat over het vinden van nieuwe zoekgebieden voor energieprojecten, als alternatief wanneer bestaande gebieden afvallen. Hij vraagt zich af of dit proces op dezelfde wijze wordt benaderd als eerder en in hoeverre de gedeputeerde het mogelijk acht om nieuwe
130 gebieden toe te voegen, gezien de beperkte beschikbaarheid van geschikte locaties.

De tweede vraag richt zich op de ondersteuning vanuit de provincie voor het realiseren van zonne-energie op daken, carports, en dergelijke. Hij informeert naar de mate van huidige ondersteuning en de mogelijkheden om deze initiatieven op te schalen.
135

De heer **Van den Berg** (JA21) stelt een vraag over de rol van de Staten in het vaststellen van zoekgebieden voor energieprojecten, die normaal gesproken worden voorgedragen door de gemeenten. Hij wijst op de ambitie van 55 terawattuur vermeld in het agenderingsstuk en vraagt naar de specifieke verantwoordelijkheden van de Staten hierin, gezien deze ambitie in eerste
140 instantie niet direct bij hen ligt.

De heer **Karar** (PvdA) reageert hierop door te benadrukken dat de provincie, net als in het verleden, een ondersteunende rol naar de gemeenten toe heeft en actief betrokken is bij het invullen van de RES'en. Hij bevestigt dat de zoekgebieden door de gemeenten zelf worden
145 aangedragen en dat de doelen vaststaan.

De heer Karar vervolgt zijn betoog door het belang van decentrale energiesystemen te benadrukken als middel om de energietransitie op bedrijventerreinen en in de woningbouw te versnellen. Hij spreekt zijn tevredenheid uit over de toename van participatie in het
150 gemeentebestuur van 58% naar 77%. Desondanks wijst hij op de problemen rondom draagvlak, die ervoor zorgen dat sommige projecten geen doorgang vinden. Hij vraagt zich af welke rol de provincie kan spelen in deze kwestie, ook al ligt de primaire verantwoordelijkheid bij de gemeenten.

155 Verder vraagt hij naar de status van de doorlooptijden van vergunningverlening, zoals besproken in de NVDE-notitie en tijdens een recent werkbezoek. Hij benadrukt de noodzaak van verdere verbetering in dit proces en vraagt of er stappen gezet kunnen worden om deze te versnellen.

160 Tot slot stelt de heer Karar de vraag over de inpassing van de RES'en met maatwerk, waarbij de doelen vaststaan. Hij is geïnteresseerd in hoe de provincie en de gedeputeerde kijken naar het inzichtelijk maken van duurzame opwek per regio, en of een verbeter slag mogelijk is zonder dat dit te veel ambtelijke capaciteit vergt. De heer Karar vraagt specifiek naar de mening van de gedeputeerde over deze kwesties en is benieuwd naar mogelijke acties die ondernomen kunnen worden om de voortgang van de energietransitie te ondersteunen en te versnellen.

165 Mevrouw **Engels** (CDA) bedankt D66 voor het agenderen van het onderwerp. Ze herinnert aan de voortgangsrapportage van de regionale energiestrategieën in Noord-Holland die in september besproken werd, waarbij het nog te vroeg was om te beoordelen of de doelen en ambities voor 2030 gehaald zouden worden. Nu, met de nieuwe RES-foto, vraagt zij zich af of Gedeputeerde Staten al kunnen aangeven of de doelen en ambities haalbaar zijn, en zo niet, wanneer er meer duidelijkheid verwacht kan worden.

175 Verder refereert ze aan de uitdagingen met betrekking tot de toepassing van zon en wind op land, zoals ook door D66 benoemd, en vraagt of GS deze constatering ook herkent voor Noord-Holland. Ze vraagt specifiek of GS moeilijkheden ervaart in het vinden van een juiste balans tussen wind op land en zon, vooral gezien de extra voorwaarden die de zonneladder stelt. Tot slot is ze geïnteresseerd in de ondersteuning van regio's bij het realiseren van zon op daken en vraagt naar de huidige of toekomstige rol van GS hierin.

180 Mevrouw **Van den Bogaerde** (Volt) uit haar zorgen over de toenemende obstakels in de energietransitie, zoals beschreven in de NPRS. Ze benadrukt dat strengere regels en weerstand tegen zonne- en windenergie op land de vooruitgang vertragen, en wijst op de netcongestie en de ruimte die nodig is voor het behoud en herstel van natuur en biodiversiteit. Ze bekritiseert het gebrek aan afstemming tussen beleid en uitvoering en refereert aan een oproep in het rapport om in de regionale vertaling van landelijk beleid zowel letterlijk als figuurlijk zoveel mogelijk ruimte en maatwerk te creëren.

190 Mevrouw Van den Bogaerde stelt dat de focus moet liggen op het combineren van ruimtelijke functies in plaats van het prioriteren van energieopwekking. Ze vraagt GS specifiek welke aanbevelingen uit de NPRS zij niet onderschrijven, naar aanleiding van een eerdere vraag van VVD-Statenlid Bas de Wit over de aanbevelingen op pagina 34 van het rapport.

195 Daarnaast vraagt ze naar de houding van GS met betrekking tot het heroverwegen van de landelijke concept-milieunormen voor windenergie, zoals vermeld op pagina 35 van het rapport. Ze vraagt of dit heroverwegen impliceert dat de milieunormen mogelijk worden losgelaten en hoe GS tegenover deze mogelijkheid staat. Ze wil ook weten wat de grenzen zijn voor de provincie Noord-Holland in deze context.

200 Statenlid **Van der Waart** (GL) spreekt haar waardering uit voor de agendering van het onderwerp door D66 en benadrukt het belang van energie voor ruimtelijke en economische ontwikkeling. Zij onderstreept dat windturbines en zonnepanelen essentieel zijn voor toekomstige woon-, werk-

en recreatiegebieden en vraagt naar de balans tussen zon- en windenergie in de provincie en RES-regio's. Statenlid Van der Waart vraagt zich af of de doelen voor 2030 en de CO2-neutrale energiesystemen voor 2035 haalbaar zijn, gezien de zorgen over het opdrogen van projecten in de pijplijn.

Verder is zij benieuwd naar de voortgang van de RES 2.0 en de lokale warmtetransitieplannen (NPLW) en naar hoe de adviezen uit de RES-foto zijn opgenomen. GroenLinks steunt de oproep voor voldoende energieopwekking en effectief ruimtelijk beleid, maar erkent ook de uitdaging van het bieden van duidelijkheid om vertrouwen bij de energiecorporaties te behouden. GroenLinks is geïnteresseerd in updates over het Ontwikkelfonds, vooral in relatie tot energiearmoede en het versterken van vertrouwen bij de corporaties.

Tot slot vraagt Statenlid Van der Waart om een reflectie op de behandeling van deze kwesties en ziet uit naar de antwoorden van Gedeputeerde Staten op deze vragen.

Mevrouw **Van Aesch** (PvdD) dankt D66 voor het agenderen van het onderwerp en spreekt haar tevredenheid uit over het feit dat de gezamenlijke RES-doelstelling van 35 terawattuur duurzame opwek binnen handbereik is. Ze benadrukt het belang van energiebesparing, waarbij ze specifiek wijst op onnodige energieverspilling, zoals verlichting die 's nachts brandt op verlaten kantoren en bedrijventerreinen.

Ze pleit voor een natuurinclusieve energietransitie, met meer aandacht voor de aanleg van natuur en de verbetering van bodem- en waterkwaliteit als onderdeel van de oplossing voor de klimaatcrisis. Mevrouw Van Aesch vraagt om meer provinciale regie in het zoeken naar nieuwe zoekgebieden voor energieopwekking, vooral nu het vinden van geschikte locaties lastiger wordt nadat het makkelijkst beschikbare 'laaghangende fruit' door gemeenten is geplukt.

Verder sluit ze zich aan bij de eerdere vragen van de heer Karar over het stimuleren van zonne-energie op daken, carports en bedrijventerreinen, en benadrukt de noodzaak om hierin als provincie proactiever te zijn.

Tot slot spreekt mevrouw Van Aesch haar steun uit voor de focus op decentrale energiesystemen, waardoor lokale gemeenschappen zoals woonwijken, bedrijventerreinen, sportparken en onderwijscampussen toekomstbestendiger worden gemaakt. Ze hoopt dat de provincie deze benadering intensiever zal ondersteunen en implementeren.

De heer **Van den Berg** (JA21) vraagt of mevrouw Van Aesch zich ervan bewust is dat energiebesparing momenteel geen onderdeel uitmaakt van de RES.

Mevrouw **Van Aesch** (PvdD) geeft toe dat ze hier niet volledig van op de hoogte is, maar benadrukt wel het belang van het benoemen van energiebesparing.

De heer **Van den Berg** (JA21) reageert hierop met de suggestie dat dit een belangrijk punt is om aan te kaarten in de commissie. Hij stelt voor om de RES aan te passen zodat energiebesparing expliciet wordt opgenomen, omdat hij vindt dat het essentieel is en niet genegeerd kan worden binnen de RES'en.

De heer **Van Tiggelen** (PVV) uit kritiek op de uitvoerbaarheid van de Regionale Energiestrategieën, die hij beschouwt als onhaalbaar en verwijst naar groeiende obstakels, een punt dat ook door Volt is aangehaald. Hij refereert aan de argumenten van Professor Sinn, die eerder bedenkingen heeft geuit over de overgang naar een elektrisch systeem gebaseerd op onbetrouwbare energiebronnen, zoals wind en zon.

Hij benadrukt dat geen enkel welvarend land bestaat met een laag energieverbruik en koppelt toegang tot betaalbare energie direct aan welvaart.

Over de transitie naar CO₂-vrije energiebronnen is hij sceptisch, vooral vanwege de hoge CO₂-uitstoot verbonden aan de productie van beton, wat veel gebruikt wordt bij de aanleg van windturbines. Hij relateert de menselijke bijdrage aan de totale CO₂-uitstoot en vergelijkt het met natuurlijke processen.

Verder spreekt hij over de potentie van thoriumcentrales als een veilige en circulaire vorm van energieopwekking, die zelfs in staat is om kernafval te hergebruiken. Hij noemt dat China reeds begonnen is met het gebruik van dergelijke centrales, hoewel nog op kleine schaal. De heer Van Tiggelen sluit af met de opmerking dat hij een stijging in CO₂-niveaus niet per se als een probleem ziet, maar juist als iets positiefs in het licht van een vermeend CO₂-tekort.

De heer **Teeuwen** (BBB) spreekt zijn dank uit aan D66 voor het agenderen van het onderwerp hernieuwbare energie in Noord-Holland. Hij toont zich optimistisch over de introductie van de zonneladder en verwijst naar specifieke aanbevelingen aan de provincie vermeld op pagina 34 van de NPRS-foto, die als basis kunnen dienen voor verdere actie.

Hij merkt op dat, op de kop van Noord-Holland na, de netcongestie relatief beheersbaar lijkt, wat kansen biedt voor de uitvoering van de RES'en. De heer Teeuwen roept de provincie en met name GS op om creatieve voorstellen te doen om bedrijven te stimuleren zelf energie op te wekken. Hij stelt voor om via aanpassingen in de netwerkkosten – zoals het verlagen van de kosten in daluren en het verhogen tijdens piekuren – het energieverbruik van bedrijven te beïnvloeden en zo netcongestie te verminderen.

Verder bespreekt hij initiatieven van de Autoriteit Consument en Markt (ACM) die aan wetgeving werken volgens het 'use it or lose it'-principe, waarbij ongebruikt aangesloten vermogen van bedrijven mogelijk wordt ingetrokken om ruimte te maken voor nieuwe aansluitingen. Dit principe wordt reeds proefsgewijs toegepast.

Tot slot benadrukt de heer Teeuwen de noodzaak voor GS om actiever het publieke debat te zoeken en meer aandacht te vragen voor deze thema's. Hij vraagt GS om meer in te zetten op het verkennen van mogelijkheden binnen de huidige wetgeving en te onderzoeken wat er moet veranderen om de energietransitie sneller te laten verlopen.

De heer **De Wit** (VVD) benadrukt dat de data uit het onderzoek naar de Regionale Energiestrategieën niet specifiek relevant of actueel zijn voor Noord-Holland, aangezien deze van juli 2023 zijn en vooral conclusies op nationaal niveau bevatten. Hij ondersteunt de oproep van het CDA voor een gedetailleerd inzicht in de voortgang binnen de Noord-Hollandse RES-gebieden, om op basis daarvan een gerichte discussie te kunnen voeren.

De heer De Wit merkt op dat er binnen de Staten breed behoefte is om diverse aspecten van de energietransitie te bespreken. In dit licht meldt hij dat zijn fractie werkt aan een discussienota om de rol van de provincie in deze transitie verder te verkennen en hierover in de commissie van
300 gedachten te wisselen.

De heer De Wit reageert optimistisch over het behalen van de nationale RES-doelen en hoopt dat dit ook voor Noord-Holland geldt. Hij erkent echter dat het model van grootschalige energieopwekking op land zijn beperkingen heeft en benadrukt de noodzaak om na 2030 naar
305 alternatieve technieken en vormen van duurzame energieopwekking te kijken.

De heer De Wit sluit zich aan bij de opmerkingen van de PVV over het belang van betaalbare en toegankelijke energie voor de economie en welvaart van Nederland. De heer De Wit is van mening dat de huidige RES-maatregelen niet voldoende zijn en dat er vooruit moet worden gekeken naar
310 wat er na 2030 komt, zonder de huidige RES open te breken. Hij benadrukt dat er actie nodig is en dat de provincie een actieve rol moet spelen in het aanpakken van deze uitdagingen.

De heer **Kanik** (D66) vraagt aan de heer De Wit naar welke alternatieve energiebronnen hij specifiek refereert voor na 2030, met betrekking tot de opmerking over het creëren van
315 draagvlak gecombineerd met andere energiebronnen.

De heer **De Wit** (VVD) licht toe dat de VVD een reeks mogelijkheden overweegt, waaronder kernenergie, een optie waarvoor zij de potentie binnen Nederland, en mogelijk ook in Noord-Holland, willen onderzoeken. Hij noemt ook de betere benutting van warmtenetten, voornamelijk
320 voor warmtegebruik en niet zozeer voor elektriciteitsopwekking, als een gebied waarin Noord-Holland strategisch goed gepositioneerd is om meer te doen dan momenteel het geval is. Deze benaderingen zijn onderdeel van de bredere puzzel die de energietransitie van fossiele brandstoffen naar duurzame bronnen vormt. Verder spreekt hij over het benutten van water als
325 een energiebron, waarvoor initiatieven lopen die door de provincie worden ondersteund. Hij geeft aan dat hij uitkijkt naar de resultaten van deze initiatieven en hoopt op een opschaling die een significante bijdrage kan leveren aan de energievoorziening in Noord-Holland.

De heer De Wit vervolgt zijn betoog en spreekt daarin zijn steun uit voor de suggestie van de Partij van de Arbeid over het versnellen van wet- en regelgeving in het kader van de
330 energietransitie. Hij benadrukt het belang van het verkennen van mogelijkheden binnen de invloedssfeer van de provincie om dergelijke trajecten te versnellen. Verder sluit hij zich aan bij de opmerkingen van GroenLinks over het belang van duidelijkheid en het stellen van kaders. Hij specificeert dat de introductie van zowel de zonne- als de windladder in Noord-Holland kan
335 bijdragen aan het versnellen van procedures, met name vergunningsprocedures. Hiermee geeft hij aan dat zijn partij bereid is samen te werken om deze processen te optimaliseren en te versnellen waar mogelijk.

Eerste termijn Gedeputeerde Staten

Gedeputeerde **Kocken** reageert enigszins verrast op de veelheid aan vragen vanuit de commissie.
340 Zij verduidelijkt dat het oorspronkelijke verzoek voor de vergadering een discussie met de commissie zelf leek te suggereren, in plaats van een directe vraag-antwoordsessie met haar.

De heer **Kanik** (D66) reageert op de opmerkingen van Gedeputeerde Kocken door te verduidelijken dat hoewel hij inderdaad enkele vragen aan de gedeputeerde heeft gesteld, zijn
345 oorspronkelijke intentie ook was om een dialoog met zijn collega's in de commissie te stimuleren. Hij geeft aan dat de reactie van andere leden, die vervolgens veel vragen richtten aan de gedeputeerde, buiten zijn controle viel.

Gedeputeerde **Kocken** reageert begripvol en benadrukt dat haar eerdere opmerking niet bedoeld was als verwijt richting de heer Kanik of D66. Ze constateert dat, hoewel de overige fracties aanvankelijk akkoord leken, er bij nader inzien toch meer vragen opkwamen, wat zij volledig accepteert. Gedeputeerde Kocken bevestigt haar bereidheid om de vragen te beantwoorden en geeft aan dat ze zal beginnen met de vragen van D66.

355 Gedeputeerde Kocken geeft een toelichting op de periodieke RES-foto die elke zes maanden verschijnt en alle RES-regio's in Nederland omvat. Ze benadrukt dat de aanbevelingen uit deze foto soms relevant zijn voor Noord-Holland en soms minder. Ze herinnert aan de intensieve en veelzijdige aard van het RES-proces, dat in nauwe samenwerking met provincies, gemeenten en waterschappen plaatsvindt, met frequente vergaderingen op zowel ambtelijk als bestuurlijk
360 niveau.

Gedeputeerde Kocken licht toe dat de informatie in de RES-foto afkomstig is uit eigen data van de provincie, waardoor er geen verrassingen zijn over de huidige stand van zaken. Ze beschrijft hoe de provincie actief werkt aan het versnellen van de energietransitie, onder andere door de
365 aanstelling van een windkwartiermaker en het oprichten van een provinciaal loket om gemeenten te ondersteunen bij het vinden van geschikte locaties en het inpassen van projecten.

Verder behandelt ze het proces van herijking van de RES, waarbij gemeenten hun zoekgebieden heroverwegen. Dit kan leiden tot het schrappen van minder kansrijke gebieden of gebieden
370 zonder draagvlak, en het toevoegen van nieuwe gebieden met potentie. Gedeputeerde Kocken belooft dat de resultaten van deze herijking na de zomer beschikbaar zullen zijn, na goedkeuring door de gemeenteraden of -besturen. Ze benadrukt dat de provincie dit proces actief begeleidt door regelmatig overleg te voeren binnen de RES-regio's Noord en Zuid.

375 De heer **Van den Berg** (JA21) vraagt om verduidelijking over wie precies de RES'en goedkeurt binnen de gemeenten: de gemeenteraden of de gemeentebesturen.

Gedeputeerde **Kocken** antwoordt dat de goedkeuring van RES'en afhankelijk is van de lokale regelingen binnen elke gemeente. Ze legt uit dat bij sommige gemeenten niets wijzigt en er
380 daarom geen besluitvorming plaats hoeft te vinden, terwijl andere gemeenten de RES wel aan de gemeenteraad voorleggen voor goedkeuring. In sommige gevallen gebeurt dit niet. Ze benadrukt dat er geen strikte regels of eisen zijn vanuit de provincie of het Rijk over hoe gemeenten dit moeten regelen; het varieert dus per gemeente.

385 Gedeputeerde Kocken schetst het beeld van hoe de RES-procedures worden afgehandeld binnen gemeenten, waarbij ze benadrukt dat een hypothetische situatie waarin een gemeente alle zoekgebieden zou schrappen in praktijk leidt tot overleg en onderhandeling tussen de gemeenten. Ze illustreert dat er een sterke druk bestaat tussen gemeenten om elkaar

390 verantwoordelijk te houden en te zorgen voor een eerlijke verdeling van lasten en
verantwoordelijkheden.

Ze legt uit dat de provincie niet directief optreedt maar faciliteert in de dialoog en samenwerking
tussen de gemeenten, waarbij wethouders en ambtenaren actief bijdragen aan het vinden van
oplossingen en alternatieven voor potentiële belemmeringen. Dit proces van herijking kan leiden
395 tot het schrappen van zoekgebieden die minder kansrijk zijn of geen draagvlak vinden, maar ook
tot het toevoegen van nieuwe gebieden met potentieel.

Gedeputeerde Kocken onderstreept dat, hoewel er zorgen zijn over het tijdig halen van de RES-
doelstellingen, het tot nu toe haalbaar lijkt dat de gestelde doelen voor 2030 worden bereikt. Ze
400 erkent dat er discussies zijn over het tempo en de vraag of provincies meer directe actie moeten
ondernemen door zoekgebieden aan te wijzen en het proces over te nemen, een stap waar ze
zelf vooralsnog terughoudend in is. Ze benadrukt de verwachting dat gemeenten hun
verantwoordelijkheid nemen en samenwerken aan het gemeenschappelijke doel.

405 Vervolgens verwijst ze naar de verwachte toename van de energievraag tegen 2050, wat verdere
uitbreiding en versterking van de netwerken vereist, niet alleen voor bedrijven maar ook voor
particulieren die bijvoorbeeld elektrische auto's en warmtepompen gebruiken. Dit onderstreept
volgens haar de noodzaak om door te gaan met het opwekken van duurzame energie via de
RES'en.

410 Gedeputeerde Kocken legt uit hoe de zonneladder functioneert en de rol van maatwerk bij
energieprojecten, met name bij windprojecten. Ze bevestigt dat zonneprojecten over het
algemeen goed lopen en volgens verwachtingen worden uitgevoerd. De zonneladder, die door
het Rijk is opgesteld, bestaat uit vier treden die verschillende mogelijkheden voor zonne-
415 energieprojecten beschrijven. Deze ladder is bedoeld om richtlijnen te bieden voor de
implementatie van zonne-energieprojecten op een gestructureerde en verantwoorde manier. Ze
benadrukt dat de richtlijnen van de zonneladder door Noord-Holland moeten worden
geïntegreerd in de provinciale regelgeving om effectief te zijn. Indien dit niet gebeurt, zouden de
richtlijnen van de zonneladder directe werking krijgen, wat niet de voorkeur heeft. De provincie
420 werkt aan het opnemen van deze regels in de Omgevingsverordening, die naar verwachting in het
derde kwartaal van 2024 klaar zal zijn en gedeeld zal worden met Provinciale Staten.

Daarnaast geeft ze aan dat er al regels bestaan voor zonne-energieprojecten in Noord-Holland
en dat de provincie bezig is met het integreren van de nieuwe regels van de zonneladder waarbij
425 dubbele of tegenstrijdige regelgeving wordt voorkomen. Dit proces omvat ook een kritische
evaluatie van bestaande regels, met als doel mogelijk overbodige regels te schrappen om de
regelgeving te stroomlijnen en efficiënter te maken.

Gedeputeerde Kocken bespreekt de beperkingen die Noord-Holland heeft met betrekking tot
430 zonne-energieprojecten en hoe deze zich verhouden tot de nationale regelgeving. Ze bevestigt
dat de provincie geen extra beperkingen heeft opgelegd bovenop de zonneladder die door het
Rijk is ingesteld. Ze geeft toe dat er onzekerheid bestaat of alle provinciale inpassingsregels voor
zonne-energie strikt noodzakelijk zijn volgens de nationale wetgeving.

435 Gedeputeerde Kocken merkt op dat zij de indruk heeft dat er tevredenheid bestaat over de huidige regels binnen Noord-Holland die zowel de mogelijkheden als de beperkingen voor zonne-energie vaststellen. Ze suggereert dat zelfs als deze regels niet direct door Den Haag worden voorgeschreven, het wellicht goed is om tevreden te zijn met de Noord-Hollandse aanpak. Ze nodigt uit om eventuele andere gedachten of suggesties over dit onderwerp met haar
440 te delen, zodat er een open dialoog kan plaatsvinden over hoe de provinciale regelgeving kan worden verbeterd of aangepast.

Gedeputeerde Kocken reageert op de vraag of Noord-Holland zich zal aansluiten bij het Ontwikkelfonds. Ze herinnert aan een eerdere vergadering over klimaatrechtvaardigheid en
445 energiearmoede, waarin ze aangaf dat er in de zomer pas een besluit genomen kan worden over deelname aan het fonds. De reden hiervoor is de minimale inleg van 1,5 miljoen euro die vereist is om deel te nemen aan het fonds. Op dit moment is het nog niet duidelijk of er voldoende budgettaire ruimte is om deze inleg te voldoen, aangezien de uitputting van de budgetten nog beoordeeld moet worden. Ze vraagt om geduld totdat deze financiële beoordeling is voltooid en
450 er een beslissing kan worden genomen.

Gedeputeerde Kocken behandelt de vraag over het versnellen van vergunningen voor energieprojecten. Ze geeft aan dat het vergunningsproces op zich meestal niet de oorzaak is van vertragingen binnen de projecten. Volgens haar ervaring zijn het vooral de vele stappen in het
455 traject die tijd in beslag nemen en niet zozeer de vergunningsaanvraag zelf. Desondanks benadrukt ze dat de provincie actief inzet op het versnellen van de processen waar zij controle over heeft, om te zorgen dat er vanuit hun kant geen achterstanden ontstaan. Ze wijst ook op de wettelijke beperkingen binnen het vergunningstraject. Er zijn wettelijke termijnen, zoals de termijn voor terinzagelegging, die niet kunnen worden ingekort. Ook hebben mensen de
460 mogelijkheid om binnen bepaalde termijnen bezwaar te maken, wat eveneens bijdraagt aan de duur van het proces. Deze termijnen zijn vastgelegd in de wet en kunnen niet door de provincie worden aangepast. Gedeputeerde Kocken verzekert dat ondanks deze wettelijke kaders, de provincie zich inzet om niet de vertragende factor te zijn in het vergunningsproces.

465 Gedeputeerde Kocken adresseert de vraag over het herstel van vertrouwen naar aanleiding van de situatie rond de Noorder IJ-Plas. Ze benadrukt dat de huidige RES-foto de situatie aangeeft van voor de gebeurtenissen bij de Noorder IJ-Plas en daarom geen effecten van deze situatie weerspiegelt. Desondanks erkent ze de behoefte om hierover te spreken. De gedeputeerde legt uit dat ze actief bezig is met het herstellen van vertrouwen door met alle gemeenten en
470 betrokken partijen zoals de NVDE (Nederlandse Vereniging Duurzame Energie) te communiceren dat de situatie rond de Noorder IJ-Plas een uitzondering was. Ze verzekert dat dit incident de algemene regel bevestigt zoals vastgelegd in het coalitieakkoord, namelijk dat de provincie de RES'en zal voortzetten en actief zal ondersteunen en stimuleren. Daarnaast geeft ze aan dat ze verwacht dat andere energieprojecten op een meerderheid in de Staten kunnen rekenen, een
475 verwachting die zij zelf ook heeft. Om het vertrouwen verder te verstevigen, onderzoekt ze de mogelijkheid van specifieke regelingen voor coöperaties om de risico's die zij nemen beter af te dekken, waardoor het vertrouwen in de uitvoering van energieprojecten kan worden versterkt.

Gedeputeerde Kocken beantwoordt de vraag van meneer Karar over hoe de provincie de
480 implementatie van zonne-energie op daken en carports opschaaft. Ze legt uit dat de subsidiepot die beschikbaar was voor solar carports afgelopen zomer is opgeraakt, terwijl er nog steeds

vraag naar is. Ze geeft aan dat er signalen zijn vanuit Den Haag dat er nieuwe middelen beschikbaar komen voor deze subsidiepot. Tegelijkertijd onderzoekt de provincie de mogelijkheid om zelf een subsidieprogramma op te zetten, gezien de aanhoudende vraag vanuit verschillende hoeken. Dit zou de uitbreiding van zonne-energieprojecten op daken en carports verder stimuleren en ondersteunen.

De heer **Karar** (PvdA) vraagt of er inmiddels duidelijk is wanneer het Rijk die nieuwe middelen beschikbaar zal stellen.

Gedeputeerde **Kocken** antwoordt dat volgens de laatste informatie dat waarschijnlijk in het najaar 2024 zal zijn.

Gedeputeerde Kocken reageert op de vraag over participatie binnen de RES-projecten. Ze legt uit dat de provincie een sterke focus legt op financiële participatie en verschillende initiatieven ondersteunt, inclusief het verlenen van subsidies om participatie te bevorderen. Ze erkent echter dat zelfs een perfect uitgevoerd participatietraject niet altijd resulteert in het verkrijgen van voldoende draagvlak. Binnen de kaders van de RES werkt de provincie als gelijkwaardige partner samen met andere betrokkenen, en het afvallen van projecten wordt gezien als een gezamenlijke uitdaging. Hiermee benadrukt ze dat de inspanningen om projecten te realiseren en te ondersteunen niet alleen de verantwoordelijkheid van de provincie zijn, maar van alle partners binnen de RES.

De heer **Karar** (PvdA) benadrukt het belang van betere voorlichting en communicatie over de RES en de impact ervan op lokale gemeenschappen. Hij constateert dat tijdens de ontwikkelingen rond de Noorder IJplas het voor veel inwoners onduidelijk was wat de RES inhield en welke verplichtingen dit met zich meebracht, zoals de noodzaak van windmolens en zonnepanelen en de bijdrage van elke gemeente. Hij stelt voor dat er, in samenwerking met het Rijk en de gemeenten, meer initiatief genomen wordt om informatie vooraf te verstrekken. Dit zou moeten helpen om het algemene begrip te verhogen en burgers beter voor te bereiden op wat zij kunnen verwachten van lokale energieprojecten waarbij zij mogelijk betrokken zullen raken.

De heer **Van den Berg** (JA21) voegt toe aan de discussie dat de bestuurlijke aanpak in Noord-Holland ook heeft bijgedragen aan de verwarring rond de RES. Hij wijst erop dat er in Noord-Holland meer dan twee jaar onduidelijkheid heeft bestaan over de definitie van draagvlak, wat volgens hem heeft geleid tot veel verwarring onder de inwoners.

Gedeputeerde **Kocken** reageert op de suggestie van de heer Karar over het vooraf informeren van burgers over RES-projecten. Ze legt uit dat het een uitdaging is om dit te realiseren, omdat het moeilijk is te voorspellen waar en wanneer precies een energieproject zal starten. De provincie is vaak in de vroege fases nog niet betrokken bij specifieke initiatieven, omdat deze kunnen opkomen vanuit coöperaties, ondernemers of individuen die een idee hebben en dit zelfstandig ontwikkelen. Gedeputeerde Kocken benadrukt dat terwijl de projecten concreter worden en op de radar van gemeenten en RES-stuurgroepen verschijnen, de informatievoorziening pas echt begint. Ze geeft aan dat er al veel algemene informatie beschikbaar is op diverse websites, maar dat dit uitgaat van het initiatief van burgers om zelf op zoek te gaan naar deze informatie.

De heer **Karar** (PvdA) erkent de complexiteit die Gedeputeerde Kocken naar voren bracht en verfijnt zijn voorstel over voorlichting rondom de RES. Hij suggereert dat, aangezien
530 energiecoöperaties vaak vooraan staan in het proces en als eerste weten van potentiële projecten, er een rol zou kunnen zijn voor een overheid of een andere betrouwbare, onpartijdige instantie om in dat vroege stadium uitleg te geven over wat de RES inhoudt. Hij stelt voor dat deze partij actief informatie verschaft over de RES, op een manier die gericht is op het belang van de burgers en die helpt om een beter algemeen begrip van de RES te bevorderen.

535 De heer **Kanik** (D66) ondersteunt het punt van de heer Karar en voegt toe dat er in de vorige periode verwachtingen waren dat de Rijksoverheid een leidende rol zou nemen in de voorlichting over de RES'en. Echter, volgens hem heeft de Rijksoverheid de provincies hierin enigszins in de steek gelaten. Hij stelt voor dat de provincie zelf proactiever zou kunnen optreden in de
540 voorlichting over de RES'en naar de inwoners. Dit zou helpen om de kloof in informatievoorziening te dichten en ervoor zorgen dat burgers beter geïnformeerd zijn over de energiestrategieën en de impact daarvan op hun gemeenschap.

Gedeputeerde **Kocken** erkent dat de provincies enigszins aan hun lot zijn overgelaten door de
545 Rijksoverheid wat betreft de voorlichting over de RES'en. Ze licht toe dat Noord-Holland zelf initiatief heeft genomen met de campagne "Van hoe naar zo", die succesvol was en zelfs door het NPRS is uitgelicht als een voorbeeld voor hoe communicatie over de RES'en kan worden aangepakt. Hierdoor loopt Noord-Holland voorop in de communicatie in vergelijking met andere regio's. Ze vraagt de heer Karar te overwegen dat de primaire verantwoordelijkheid voor
550 communicatie met burgers bij de gemeenten ligt, omdat zij doorgaans directer contact hebben met hun inwoners en het tot hun basistaken behoort. Ze betwijfelt of het praktisch zou zijn voor de provincie om deze rol op zich te nemen, gezien het gebrek aan directe communicatiekanalen en contacten met burgers op dat niveau. Gedeputeerde Kocken is sceptisch over het idee van de provincie die grootschalige informatiesessies organiseert of burgers individueel benadert, maar
555 staat open voor suggesties als de heer Karar of anderen innovatieve ideeën hebben over hoe de provincie hierin toch een rol zou kunnen spelen.

Gedeputeerde Kocken beantwoordt de vraag over het inzichtelijk maken van de voortgang binnen de twee RES-regio's in Noord-Holland. Ze vertelt dat de provincie beschikt over twee data-tools
560 die continu worden bijgewerkt om een actueel beeld te bieden van de stand van zaken. Dankzij deze tools kan op elk moment accuraat worden vastgesteld hoe het ervoor staat met de energietransitie in de betreffende RES-regio's, waardoor het mogelijk is om snel en efficiënt te reageren op veranderingen en de voortgang te monitoren.

565 De heer **Karar** (PvdA) zoekt bevestiging of zijn interpretatie correct is dat, hoewel de tools waardevol zijn, ze misschien niet volledig aansluiten bij de specifieke vereisten en context van Noord-Holland.

Gedeputeerde **Kocken** bevestigt dit.
570

Gedeputeerde Kocken reageert op de vragen van mevrouw Engels van het CDA betreffende de uitdagingen in het opwekken van energie uit wind en zon. Ze erkent dat het inderdaad moeilijker wordt naarmate de realisatie van projecten dichterbij komt, wat vaak leidt tot toenemende

575 weerstand vanuit de gemeenschap. Dit fenomeen ziet men bij vrijwel elk project, waarbij aanvankelijke steun kan omslaan in oppositie zodra de plannen concreter worden.

Wat betreft de complexiteit die regelgeving met zich meebrengt, geeft ze toe dat provinciale beperkingen en regelgeving zoals de zonneladder het proces ingewikkelder maken, wat de realisatie van projecten kan bemoeilijken.

580 Daarnaast gaat Gedeputeerde Kocken in op de balans tussen zon- en windenergie, wat door mevrouw Engels werd aangekaart. Ze bevestigt het belang van een goede balans tussen beide vormen van energieopwekking, maar merkt op dat het niet altijd duidelijk is wat de 'perfecte' balans is. Bovendien moeten projecten niet alleen technisch haalbaar zijn, maar ook
585 maatschappelijk draagvlak hebben en door ontwikkelaars willen worden opgepakt. Ze geeft aan dat de situatie per gemeente verschilt, waarbij sommige gemeenten de voorkeur geven aan windmolens en andere aan zonnepanelen of juist geen van beide willen. De gedeputeerde concludeert dat er tot nu toe een redelijke balans is in de energieopwekking in Noord-Holland en dat dit positief bijdraagt aan het verminderen van netcongestie. Ze benadrukt dat men flexibel
590 moet blijven en de situatie moet blijven evalueren, aangezien de vooraf bedachte verhoudingen tussen zon en wind aan verandering onderhevig kunnen zijn afhankelijk van de omstandigheden en besluitvorming in de toekomst.

Gedeputeerde Kocken bevestigt de erkenning van het potentieel van zon-op-dak projecten
595 binnen Noord-Holland. Ze refereert aan de succesvolle aanpak van de 'schooldakrevolutie', waarbij scholen gestimuleerd werden om zonnepanelen op hun daken te installeren. Geïnspireerd door dit project, overweegt de provincie nu vergelijkbare stimuleringsprojecten voor bedrijfsdaken. Het doel is om deze aanpak uit te breiden en ook bedrijven aan te moedigen om zonne-energie op hun daken te implementeren, wat kan bijdragen aan de verhoging van de
600 duurzame energieopwekking in de provincie.

Gedeputeerde Kocken adresseert de vraag van Volt betreffende de aanbevelingen die de provincie Noord-Holland niet onderschrijft. Ze legt uit dat de aanbeveling om "ruimte voor voldoende opwek in het ruimtelijk beleid te geven" niet kan worden ondersteund vanwege de manier waarop
605 de RES is geïntegreerd in de Omgevingsverordening van de provincie. Er zijn bestaande regelgevingen en belangen die de provincie niet wil negeren om ruimte te maken voor nieuwe energieopwekkingsprojecten. Ze verduidelijkt dat dit onder meer betrekking heeft op gebieden zoals Unesco werelderfgoed, waar strikte regels gelden die behouden moeten blijven. Hoewel dit niet uitsluit dat er helemaal geen ontwikkelingen kunnen plaatsvinden in deze gebieden,
610 betekent het wel dat eventuele projecten aan strenge voorwaarden moeten voldoen en zorgvuldig moeten worden ingepast. Dit kan betekenen dat op sommige locaties projecten niet haalbaar zijn, terwijl op andere locaties wel mogelijkheden kunnen zijn als deze correct worden geïmplementeerd. Door deze complexiteit kan de provincie de oproep om onbeperkt ruimte te maken voor energieopwekking niet zonder meer ondersteunen.

615 Mevrouw **Van den Bogaerde** (Volt) verduidelijkt haar vraag over de herziening van de milieunormen voor windenergie en wat de mogelijke grenzen voor de provincie zouden zijn als het Rijk deze aanpassingen doorvoert.

620 Gedeputeerde **Kocken** licht toe dat de voorgestelde milieunormen vanuit het Rijk de projectontwikkeling complexer maken, hoewel de exacte impact nog onduidelijk is omdat de normen nog niet definitief zijn vastgesteld. Ze geeft aan dat voor veel projecten al is onderzocht welk effect deze nieuwe normen zouden hebben. In de meeste gevallen leiden ze tot aanpassingen, maar maken ze de projecten niet onmogelijk. Echter, dit is niet overal het geval.

625 Ze legt uit dat binnen een zoekgebied vaak verschillende opties mogelijk zijn, en de haalbaarheid afhangt van hoe een project specifiek wordt voorgesteld. Een kleine verschuiving in de ene richting kan een project onmogelijk maken, terwijl een verschuiving in de andere richting het juist haalbaar kan maken. Dit betekent dat de impact van de regels niet uniform is over een heel zoekgebied, maar steeds per concreet project beoordeeld moet worden.

630 Gedeputeerde Kocken refereert aan een recent rapport van het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL), dat concludeert dat een energieneutraal Nederland in 2035 haalbaar is, maar niet altijd wenselijk. Het rapport benadrukt dat een flexibel en adaptief beleid noodzakelijk is om de transitie naar klimaatneutraliteit in 2050 te ondersteunen. Het strikt vasthouden aan partiële

635 doelen zoals een klimaatneutrale elektriciteitsvoorziening in 2035 kan andere belangrijke doelstellingen in de weg staan. De provincie volgt in principe het beleid van het Rijk, tenzij er duidelijke redenen zijn om hiervan af te wijken.

Wat betreft de RES 2.0, werkt de provincie samen met RES-partners aan een herijking van de regionale energiestrategie, waarbij gezocht wordt naar nieuwe zoekgebieden. Deze herijking

640 wordt naar verwachting in het derde kwartaal van 2024 voorgelegd. De voortgang van het NPLW is complex en varieert per gemeente. Er zijn veel obstakels, zoals regelmatig in de media wordt bericht. De provincie ondersteunt gemeenten via het Steunpunt Duurzame Energie (SPDE) om deze uitdagingen het hoofd te bieden. Een positieve ontwikkeling is de recente instemming van

645 de Tweede Kamer met de Wet gemeentelijke instrumenten warmtetransitie, die gemeenten meer bevoegdheden geeft om duurzame warmte-alternatieven in wijken, buurten en dorpskernen te implementeren.

De heer **Van Tiggelen** (PVV) vraagt om opheldering over hoe klimaatneutraliteit bepaald kan worden. Hij wil weten welke metingen worden gebruikt om dit vast te stellen. Betreft dit het

650 meten van het CO₂-gehalte in de atmosfeer? En zo ja, is het de bedoeling dat dit niveau verlaagd wordt? Tot welk niveau moet dit dan gebracht worden om te kunnen spreken van klimaatneutraliteit?

655 Gedeputeerde **Kocken** verduidelijkt dat de term 'klimaatneutraal' specifiek gaat over de balans tussen opgewekte en verbruikte energie. Zij stelt dat wanneer de provincie voldoende duurzame energie opwekt om aan het eigen verbruik te voldoen, Noord-Holland als energieneutraal kan worden beschouwd.

660 De heer **Van Tiggelen** (PVV) merkt op dat er een verschil is tussen klimaatneutraal en energieneutraal, maar geeft aan dat hij dit mogelijk verkeerd heeft begrepen.

Tweede termijn commissie

De heer **Kanik** (D66) bedankt de gedeputeerde voor haar antwoorden en merkt op dat de

665 informatie in de NPRS-foto niet verrassend is omdat deze afkomstig is van het college. Hij stelt

voor dat er een specifieke Noord-Hollandse toelichting bij de halfjaarlijkse foto wordt gevoegd, zodat de Provinciale Staten hun controlerende taak effectiever kunnen uitvoeren.

670 Verder reageert hij op de opmerking van de heer De Wit over kernenergie als een mogelijke oplossing richting 2030 en uit zijn zorgen dat ook deze technologie tegen problemen aan kan lopen met het vinden van voldoende draagvlak, net als andere technologische vooruitgangen.

675 De heer **Van den Berg** (JA21) vraagt of de heer Kanik de suggestie wil wekken dat het draagvlak voor windturbines hoog is.

De heer **Kanik** (D66) verduidelijkt zijn eerdere opmerking over kernenergie. Hij wilde aangeven dat kernenergie, net als windturbines, te maken kan krijgen met weerstand vanuit de gemeenschap. Hij wijst op een lopend onderzoek naar kernenergiecentrales waarbij gekeken wordt naar de mogelijkheid van het plaatsen van een nieuwe centrale bij de Maasvlakte in Rotterdam, waar al 1355 reacties op het plan zijn binnengekomen. Dit onderstreept zijn punt dat 680 grote energieprojecten, ongeacht of het gaat om kernenergie, windmolens of zonneprojecten, waarschijnlijk altijd te maken zullen hebben met enige vorm van publieke weerstand.

De heer **De Wit** (VVD) erkent dat weerstand een onvermijdelijk aspect is van technologische ontwikkelingen, zowel binnen de energievoorziening als daarbuiten. Hij benadrukt dat hij zich 685 bewust is van de uitdagingen die weerstand met zich meebrengt en dat er gezamenlijk naar oplossingen gezocht moet worden. Hoewel hij niet voorstelt dat Noord-Holland snel meerdere locaties voor kernenergie zal ontwikkelen, is hij positief over de initiatieven in Den Helder, waar lokaal onderzoek wordt gedaan naar de mogelijkheid van een Small Modular Reactor (SMR). Dit 690 onderzoek richt zich op zowel de technische haalbaarheid als het verkrijgen van draagvlak, wat door de VVD wordt toegejuicht.

De heer **Kanik** (D66) sluit zijn bijdrage af met een luchtige opmerking naar zijn collega van 50PLUS. Hij geeft aan dat zijn beheersing van de Chinese taal te wensen overlaat, waardoor een 695 bezoek aan China niet aan de orde is. Hij voegt toe dat als de suggestie Zuid-Korea was geweest, er misschien nog een mogelijkheid was geweest.

De heer **De Wit** (VVD) reageert op een opmerking van een collega van de PvdA over de bekendheid van de Regionale Energiestrategieën (RES) onder inwoners van Noord-Holland en de 700 noodzaak van meer informatievoorziening. Hij erkent dat de meeste mensen in Noord-Holland waarschijnlijk niet goed op de hoogte zijn van wat een RES precies inhoudt en dat dit niet per se problematisch is. Zijn prioriteit ligt bij de betrouwbaarheid van overheidsprocedures rondom energieprojecten. Hij benadrukt dat burgers moeten kunnen rekenen op een degelijk gereguleerde procedure die hun belangen beschermt en waarin ze hun stem kunnen laten horen. 705 Wat betreft het promoten van de RES, inclusief de rapportages en monitors, is hij geen voorstander van grootschalige bewustwordingscampagnes, omdat hij deze niet zinvol acht.

De heer **Karar** (PvdA) reageert op de opmerkingen van de heer De Wit en geeft aan dat hij het grotendeels met hem eens is. Echter, hij stelt voor dat er, zodra een zoekgebied is aangewezen 710 en er een potentieel project opdoemt, door een onafhankelijke partij, anders dan de energievoorziening, informatie wordt verstrekt over wat dit inhoudt. Hij benadrukt dat dit niet per se de provincie hoeft te zijn, maar dat het Rijk of de gemeente de voorkeur heeft.

De heer **De Wit** (VVD) benadrukt dat volgens hem de gemeente de meest geschikte actor is om een goed participatieproces te organiseren bij lokale energieprojecten. Hij stelt dat de gemeente, in tegenstelling tot de initiatiefnemers van de projecten, de primaire verantwoordelijkheid heeft om het participatieproces te borgen. De heer De Wit erkent ook dat de provincie een rol kan spelen door toezicht te houden en eventueel in te grijpen als er in meerdere gevallen problemen voorkomen in het participatieproces.

De heer **Kanik** (D66) vraagt aan de heer De Wit of hij zich bewust is van de bepalingen in de nieuwe Omgevingswet, waarin staat dat de initiatiefnemer van een project verantwoordelijk is voor het organiseren van het participatietraject. Hij wijst erop dat deze regelgeving de rol van de gemeente in het participatieproces verkleint, waardoor de gemeente minder invloed heeft dan zij mogelijk zou wensen. De heer Kanik sluit zich aan bij de opmerkingen van de heer Karar, suggererend dat de provincie een ondersteunende rol zou kunnen spelen in het waarborgen van een effectief participatieproces.

De heer **De Wit** (VVD) bevestigt dat hij op de hoogte is van de bepalingen in de nieuwe Omgevingswet waarbij de initiatiefnemers verantwoordelijk zijn voor het participatietraject. Hij uit echter zijn verwarring over de suggestie van de heer Kanik dat de provincie alsnog een rol moet spelen, terwijl de wet duidelijk een verantwoordelijkheid bij de initiatiefnemers legt. De heer De Wit benadrukt dat hij gelooft dat er zeker een rol is voor de overheid, vooral op het gebied van financiële participatie, en dat deze verantwoordelijkheid primair bij de gemeente ligt. Hij voegt toe dat de provincie zou moeten ingrijpen als er redenen zijn om aan te nemen dat gemeentes tekortschieten in hun verantwoordelijkheden.

Tweede termijn Gedeputeerde Staten

Gedeputeerde **Kocken** geeft aan dat er mogelijk een misverstand was over de vraag van de heer Van Tiggelen, aangezien ze dacht dat hij vroeg naar wat energieneutraal is, terwijl hij eigenlijk naar klimaatneutraliteit vroeg. Ze erkent dat dit twee verschillende concepten zijn, waarbij klimaatneutraliteit specifiek verwijst naar de uitstoot van broeikasgassen. Ze legt uit dat klimaatneutraliteit wordt berekend door de uitstoot die niet tot nul gereduceerd kan worden af te zetten tegen negatieve uitstoot, met als doel een saldo van nul te bereiken. Op dat moment wordt een situatie als klimaatneutraal beschouwd.

Daarnaast reageert ze op de suggestie van D66 om voortaan een specifieke Noord-Hollandse toelichting te geven bij de halfjaarlijkse NPRS-foto. Ze staat positief tegenover dit idee en bevestigt dat dit zal worden geïmplementeerd om de Provinciale Staten beter in staat te stellen hun controlerende functie uit te oefenen.

De heer **Kanik** (D66) bevestigt aan de voorzitter dat dit agendapunt voor hem voldoende is besproken, zeker gezien de laatste toezegging van de gedeputeerde.

De **voorzitter** constateert dat dit agendapunt voldoende is besproken.

Schorsing van 22.01 tot 22.07 uur.

760 **15.b C– naar B-verzoek JA21 agendapunt 11.f Energie: Intentieovereenkomst verkenning OER A7–A8**

Toelichting:

*Het Rijk, de provincie Noord-Holland en de betrokken gemeenten werken langs de A7–A8 aan een zogenoemd OER-project (Opwek Energie Rijksvastgoed). Doel is de mogelijkheden voor
765 hernieuwbare energie (zonne-energie) langs deze infrastructuur te onderzoeken. Gedeputeerde Staten hebben kennisgenomen van de resultaten van de voorverkenningfase van dit project en zetten de samenwerking met de projectpartners in de hierop volgende verkenningfase voort. De portefeuillehouder Klimaat en Energie, Rosan Kocken, tekent hiervoor namens het college van Gedeputeerde Staten een intentieovereenkomst. De commissieleden kunnen met elkaar en
770 gedeputeerde bijgaand agenderingsverzoek van indiener de heer Van den Berg (JA21) bespreken.*

Eerste termijn commissie

De heer **Van den Berg** (JA21) stelt enkele kritische vragen over de intentieovereenkomst om zonnepanelen langs de snelweg A7 te plaatsen, vooral betreffende het gebruik van agrarische
775 grond voor dit doel, zoals te lezen is in de Regionale Energie Strategie Noord-Holland Noord op pagina zestien. Hij benadrukt het belang van behoud van agrarische grond voor voedselproductie en landschapsbehoud, en uit zorgen over de impact van zonnepanelen op deze gronden. Hij vraagt aan de gedeputeerde of het klopt dat de zonnepanelen op agrarische gronden geplaatst zullen worden en wat de gevolgen hiervan zijn voor de agrariërs en het landschap.

780 Daarnaast stelt hij de vraag waarom er niet meer alternatieve locaties worden overwogen, zoals het plaatsen van zonnepanelen op daken van bedrijven en huizen, wat volgens hem minder impact zou hebben op zowel het vestigingsklimaat als de voedselzekerheid. Hij vraagt ook of voor de realisatie van dit plan boeren of andere grondeigenaren uitgekocht moeten worden, en
785 drukt zijn bezorgdheid uit over de mogelijke gevolgen hiervan.

De heer **De Wit** (VVD) vraagt ter verduidelijking aan de heer Van den Berg, aangezien hij begreep dat de discussie over het plaatsen van zonnepanelen zich specifiek richtte op de stroken langs de snelwegen. Hij vraagt of het betoog van de heer Van den Berg zich uitstrekt tot deze specifieke
790 locaties, of dat hij de kwestie in een bredere context plaatst. De heer De Wit merkt op dat, naar zijn waarneming, de grond langs de snelwegen in Noord-Holland niet intensief agrarisch gebruikt wordt. Hierdoor probeert hij de onderliggende zorgen van de heer Van den Berg beter te begrijpen en te achterhalen waar precies zijn bezorgdheid ligt.

795 De heer **Van den Berg** (JA21) verduidelijkt zijn zorgen met betrekking tot het plaatsen van zonnepanelen langs de snelweg A7. Hij verwijst naar de RES, waarin vermeld staat dat er mogelijk zonnepanelen geplaatst kunnen worden tot vijfhonderd meter aan weerszijden van de snelweg. Hij merkt op dat, bij het bekijken van de landkaart, deze zones vaak agrarische gronden betreffen, wat zijn bezorgdheid over het gebruik van dergelijke gronden voor zonnepanelen
800 onderstreept. Daarnaast uit hij ook zorgen over de toekomstige uitbreidingsmogelijkheden van de snelweg zelf, specifiek of Rijkswaterstaat ruimte zal hebben om eventueel extra rijbanen aan te leggen indien nodig.

805 De heer Van den Berg van JA21 stelt verschillende vragen aan de gedeputeerde over het plan om zonnepanelen langs de snelweg A7 te plaatsen. Hij vraagt of voor de realisatie van dit plan boeren of andere grondeigenaren uitgekocht moeten worden. Hij informeert of de zonneladder,

die voorschrijft dat zonnepanelen bij voorkeur niet op landbouwgrond geplaatst worden, van toepassing is op dit plan. Gezien het belang van lokaal draagvlak, vraagt hij naar de inzet van de gedeputeerde in het participatietraject en hoe zij sturing geeft aan het aspect van lokaal eigendom. De heer Van den Berg uit zorgen over de toekomstige uitbreidingsmogelijkheden van de snelweg, indien er zonnepanelen geplaatst worden aan weerszijden van de Rijksweg, en vraagt hoe de belangen van Rijkswaterstaat zijn geborgd.

De heer **Karar** (PvdA) stelt een korte vraag over de complicaties die kunnen ontstaan bij het uitbreiden van infrastructuur zoals snelwegen, vooral wanneer er agrarische gronden of woonhuizen in de omgeving aanwezig zijn. Hij vraagt zich af of dit het proces bemoeilijkt.

De heer **Van den Berg** (JA21) reageert door aan te geven dat hij niet zeker weet of de aanwezigheid van agrarische gronden of woonhuizen het proces op dezelfde manier compliceert, maar bevestigt wel dat dergelijke projecten complexer worden door deze factoren. Hij voegt toe dat voor dit soort projecten vaak een SDE-subsidie geldt voor een periode van vijftien jaar, wat betekent dat eventuele uitbreidingen in de nabije toekomst zeer lastig kunnen worden.

De heer **Karar** (PvdA) stelt dat dat de komende vijftien jaar ook het geval is bij agrarische gronden en woonhuizen.

De heer **Van den Berg** (JA21) legt uit dat hoewel er veel te zeggen valt over het gebruik van de grond, de kern van zijn betoog ligt bij de invloed van de zonneladder, de noodzaak voor woningbouw en het behouden van een goed vestigingsklimaat. Hij stelt dat de plaatsing van zonnepanelen deze zaken compliceert, wat de ontwikkeling van de regio niet makkelijker maakt.

De heer Van den Berg brengt in het vervolg van zijn betoog het onderwerp van het elektriciteitsnetwerk ter sprake, een cruciaal element dat de woningbouw, het vestigingsklimaat, en de behoefte aan betaalbare en betrouwbare energie met elkaar verbindt. Hij refereert aan de problematiek rond de aansluiting van tienduizend bedrijven die niet kunnen worden aangesloten op het huidige elektriciteitsnetwerk, zoals naar voren gebracht door zijn partijgenoten in de Tweede Kamer. Dit leidt tot zijn vraag over de praktische haalbaarheid van hybride warmtepompen als alternatief voor volledig elektrische systemen, gezien de huidige beperkingen in netcapaciteit. Hij vermeldt dat zowel Stedin als de provincie Utrecht terughoudend zijn met het volledig omschakelen naar elektrische warmtepompen, een standpunt dat zijn partij al eerder had ingenomen en dat nu relevant blijkt.

De heer Van den Berg sluit af met een oproep om de fundamentele menselijke behoeften niet te ondermijnen door waardevolle agrarische grond te gebruiken voor zonne-energieprojecten. In plaats daarvan pleit hij voor slimmere en duurzamere oplossingen die de welvaart en de toekomst van de provincie respecteren, en hij nodigt de commissieleden en de gedeputeerde uit om hierop te reageren.

Mevrouw **Engels** (CDA) reageert op het betoog van de heer Van den Berg door te benadrukken dat de discussie zich moet concentreren op de inhoud van de brief van Gedeputeerde Staten, waarin wordt aangekondigd dat er een verkenningsfase zal starten. Ze verwijst naar het agenderingsverzoek van JA21, dat vraagt of het verstandig is om met deze verkenningsfase te beginnen. Haar reactie is beknopt en direct: het CDA vindt het verstandig om deze

855 verkenningfase te starten, omdat zij voorstander zijn van het onderzoeken van de mogelijkheden voor het opwekken van duurzame energie op deze locatie. Dit vormt de kern van hun inbreng in het debat.

860 De heer **Van den Berg** (JA21) reageert op mevrouw Engels en uit zijn bezorgdheid dat zijn initiële punten mogelijk over het hoofd zijn gezien. Hij benadrukt dat zijn betoog niet alleen ging over de verkenningfase, maar ook specifieke vragen bevatte over hoe het participatietraject vormgegeven moet worden en hoe de kwestie van lokaal eigendom wordt aangepakt. Hij vraagt mevrouw Engels expliciet of zij hierop kan antwoorden.

865 Mevrouw **Engels** (CDA) geeft aan dat het wellicht nog te vroeg is om gedetailleerde plannen voor participatie te bespreken, gezien het project nog in de verkenningfase zit. Ze benadrukt dat tijdens deze verkenningfase eerst gekeken moet worden naar de mogelijke inpassing van het project. Mevrouw Engels vertrouwt erop dat Gedeputeerde Staten passende voorstellen zullen doen voor hoe het participatieproces vormgegeven zal worden zodra meer details bekend zijn over de projectinpassing. Hierdoor maakt ze zich momenteel geen zorgen over het
870 participatietraject.

De heer **Van den Berg** (JA21) vraagt direct aan mevrouw Engels van het CDA of haar standpunt impliceert dat het CDA openstaat voor het plaatsen van zonnepanelen op vruchtbare landbouwgrond.

875 Mevrouw **Engels** (CDA) reageert dat deze conclusie niet uit haar tekst getrokken kan worden.

De heer **Kanik** (D66) deelt zijn observaties over de mogelijke locaties voor zonnepanelen langs de A7 en A8 en probeert de bezorgdheid van JA21 te ontrafelen. Hij merkt op dat langs de A8 in
880 Zaanstad, waar al veel verkeersoverlast is, zonnepanelen in een geluidswal een zinvolle toevoeging zouden kunnen zijn. Echter, langs de A7 ziet hij voornamelijk agrarische gronden zonder ruimte voor woningbouw, wat de zorg van JA21 over het gebruik van deze gronden voor zonnepanelen niet helemaal duidelijk maakt voor hem.

885 Verder reflecteert hij op de tegenstrijdige belangen die JA21 aankaart betreffende de uitbreiding van wegen door Rijkswaterstaat, die potentieel agrarische grond zou vereisen – dezelfde grond die JA21 wil beschermen tegen zonne-energieprojecten. Dit vindt hij een cirkelredenering die lastig te volgen is.

890 De heer Kanik benadrukt dat de discussie gaat over gronden van Rijkswaterstaat, en niet direct over de omliggende agrarische gronden. Hij sluit zich aan bij het CDA in de oproep om eerst grondig te onderzoeken wat de plannen precies inhouden en stelt voor dat pas actie ondernomen wordt wanneer er een concreet voorstel is dat mogelijk agrarische grond zou opofferen. Op dat moment kan er een weloverwogen besluit genomen worden.

895 De heer **Van den Berg** (JA21) wijst op een naar zijn mening belangrijk aspect van de discussie dat volgens hem onvoldoende belicht wordt: het belang van een vestigingsklimaat, een betrouwbaar en betaalbaar energienetwerk, waarbij zonnepanelen een rol spelen. Hij benadrukt dat hoewel de discussie zich lijkt te concentreren op eigendomsrechten van gronden door Rijkswaterstaat, er
900 ook aandacht moet zijn voor het feit dat naast veel infrastructuur gelegen gronden vaak agrarisch

zijn. Deze realiteit staat vermeld in de Regionale Energie Strategie (RES) en vereist een zorgvuldige afweging. De heer Van den Berg roept de heer Kanik op, gezien zijn kennis van de RES, om deze zorgvuldige afweging en de bredere context van energienetwerk en vestigingsklimaat meer uit te dragen in de discussie. Hij vraagt expliciet om deze aspecten mee te nemen en te reflecteren op de implicaties van zonne-energieprojecten op zowel Rijkswaterstaatgronden als aangrenzende agrarische gebieden.

De heer **Kanik** (D66) benadrukt dat de huidige discussie specifiek gaat over een verkenning om zonnepanelen langs snelwegen te plaatsen, en niet over een breder verhaal binnen de Regionale Energie Strategie. Hij verduidelijkt dat er momenteel geen concreet voorstel ligt dat impliceert dat agrarische gronden langs deze snelwegen opgeofferd zouden worden voor zonnepanelen, aangezien de locaties van deze zonnepanelen nog niet bekend zijn. D66 stelt voor om de resultaten van het verkennende onderzoek af te wachten en te bekijken wat Rijkswaterstaat met de uitkomsten doet voordat verdere stappen worden overwogen.

De heer **Van den Berg** (JA21) uit zijn frustratie over het verloop van het gesprek. Hij wijst erop dat er eerder uitgebreid gediscussieerd is over RES'en en benadrukt dat het project voor het plaatsen van zonnepanelen langs snelwegen onderdeel is van deze RES. Hij vindt het onbegrijpelijk dat er nu lijkt te worden gesuggereerd dat het slechts om 'een paar zonnepanelen' gaat, terwijl deze zonnepanelen volgens de RES in duidelijk afgebakende zoekgebieden kunnen komen te liggen, wat impliceert dat ze mogelijk op agrarische gronden geplaatst worden. Hij vraagt aan de heer Kanik of hij zich niet bewust is van deze implicaties.

De heer **Kanik** (D66) benadrukt opnieuw dat er momenteel geen concreet voorstel ligt waarbij agrarische grond wordt opgeofferd voor zonnepanelen. Hij herhaalt zijn standpunt dat het onderzoek naar de mogelijkheid van het plaatsen van zonnepanelen naast gronden van Rijkswaterstaat, langs snelwegen, een waardevolle stap is. De heer Kanik stelt dat hij openstaat voor dit onderzoek, maar benadrukt dat hij geen carte blanche geeft; hij wil de resultaten van het onderzoek afwachten en pas een standpunt innemen wanneer er een gedetailleerd voorstel aan de Provinciale Staten wordt gepresenteerd. Hiermee onderstreept hij het belang van een zorgvuldige afweging voordat er beslissingen worden genomen.

De heer **Klein** (CU) spreekt zijn dank uit aan JA21 voor het agenderen van het onderwerp en benadrukt het belang van het effectief gebruiken van restgronden rondom snelwegen voor het opwekken van duurzame energie. Hij refereert aan het project OER-A9 als een positief voorbeeld en stelt gerust dat het gaat om rijksgronden en niet om agrarische gronden, wat een belangrijk onderscheid is in deze discussie.

De heer Klein reageert op de zorgen van de heer Van den Berg door te verduidelijken dat de 500-metergrens vooral bedoeld is om flexibiliteit te bieden bij op- en afritten, waar meer ruimte beschikbaar is naast de snelwegen.

Verder legt de heer Klein nadruk op het concept van lokaal eigenaarschap. Hij is voorstander van een ambitie die verder gaat dan de huidige 50% lokale eigendom en stelt voor om lokale energievoerders een sterkere juridische positie te geven in het participeren in deze projecten. Hij suggereert dat lokale coöperaties als eerste benaderd moeten worden voor het realiseren van dergelijke projecten, voordat grotere commerciële partijen worden overwogen.

950 Tot slot roept hij op tot een serieuze betrokkenheid van de lokale gemeenschap bij het realiseren van energieopwekprojecten langs de snelwegen, benadrukkend dat gemeentes de input en ideeën uit hun omgeving serieus moeten nemen.

955 Statenlid **Van der Waart** (GL) deelt haar aanvankelijke twijfels over de noodzaak van het agenderen van dit onderwerp, maar richt zich vervolgens op het concrete voorstel dat ter discussie staat. Ze uit haar tevredenheid over de opwaardering van de snelwegen van een preverkenning naar een verkenning, wat de mogelijkheden voor duurzame energieopwekking langs deze wegen verder zal onderzoeken.

960 Ze benadrukt het belang van lokaal eigenaarschap, een thema dat GroenLinks na aan het hart ligt, en spreekt haar waardering uit voor de initiatieven van Rijkswaterstaat die in de documenten worden genoemd. Ze is met name positief over het feit dat Rijkswaterstaat verkent hoe lokaal eigenaarschap geïntegreerd kan worden in de gunningcriteria bij gronduitgiften, hoewel dit nog niet specifiek voor de betreffende wegen is bepaald.

965 Statenlid Van der Waart sluit af met te zeggen dat ze blij is met de ontwikkelingen en gelooft dat veel inwoners van Noord-Holland deze positieve stappen zullen waarderen.

970 De heer **Van den Berg** (JA21) uit zijn frustratie over de reacties op zijn eerdere betoog, waarin hij aangeeft dat hij slechts een brede context probeerde te schetsen voor zijn visie, wat volgens hem niet goed ontvangen is. Hij brengt een nieuw punt naar voren met betrekking tot de plaatsing van zonnepanelen en de impact daarvan op het energienetwerk. Hij wijst op het probleem van netcongestie, waarbij de door zonnepanelen opgewekte energie vaak niet direct gebruikt kan worden, vooral omdat de energievraag voor verlichting vaak hoog is tijdens de nacht, wanneer er geen zonne-energie wordt geproduceerd. Hij vraagt de Statenlid Van der Waart hoe zij dit
975 probleem ziet en of zij het aspect van netcongestie belangrijk vindt binnen de steun voor het project.

980 Statenlid **Van der Waart** (GL) bevestigt dat zij het probleem van netcongestie belangrijk vindt, maar ze wijst op een mogelijk misverstand in de argumentatie van de heer Van den Berg over het gebruik van zonne-energie voor verlichting. Ze verduidelijkt dat, hoewel verlichting van snelwegen een onderdeel kan zijn, het project veel breder is en bedoeld is als onderdeel van de algehele energietransitie in de provincie. Ze benadrukt dat de inzet van zonnepanelen langs de snelwegen moet worden gezien als een bijdrage aan de bredere doelstellingen van duurzame energieopwekking en niet enkel voor de verlichting.

985 De heer **Klein** (CU) stelt een alternatieve kijk voor aan de heer Van den Berg over hoe zonne-energieprojecten langs de snelwegen kunnen helpen netcongestie te verminderen in plaats van te verergeren. Hij suggereert dat door lokale partijen de mogelijkheid te geven om deze energieopwekprojecten te exploiteren, de opgewekte energie lokaal verkocht en gebruikt kan worden. Dit zou de transportbehoefte van elektriciteit over lange afstanden verminderen, wat een
990 positief effect heeft op het verminderen van netcongestie. De heer Klein vraagt de heer Van den Berg of hij het ermee eens is dat deze aanpak juist kan bijdragen aan het oplossen van het probleem van netcongestie, en niet zoals eerder gesteld, dit zou verergeren.

995 De heer **Van den Berg** (JA21) brengt een tegenargument aan in de discussie over lokale energieopwekking. Hij wijst erop dat, ondanks het voorstel van lokale exploitatie en verkoop van energie, de realiteit laat zien dat er rondom de Rijksweg weinig afnamepunten voor energie zijn. Hierdoor zou de opgewekte energie van de zonnepanelen langs de snelwegen alsnog getransporteerd moeten worden naar plaatsen waar de vraag naar energie hoger is. Dit transport
1000 van energie kan volgens hem leiden tot verdere netcongestie, wat de voordelen van lokale opwekking zou kunnen ondermijnen. Hij legt de focus terug op de logistieke en infrastructurele uitdagingen die het transport van energie met zich meebrengt.

Statenlid **Van der Waart** (GL) reageert op de zorgen van de heer Van den Berg over netcongestie door aan te geven dat transport van energie niet per definitie tot netcongestie hoeft te leiden. Zij benadrukt dat de provincie deel uitmaakt van een groter energienetwerk dat zich momenteel in een transitiefase bevindt naar een groter elektrisch verbruik, waarbij duurzame energieopwek een belangrijke rol speelt.

1010 Zij erkent dat netcongestie een belangrijk aandachtspunt is, maar ziet de ontwikkeling van projecten zoals het plaatsen van zonnepanelen langs snelwegen juist als een oplossing voor de energie-uitdagingen waar de provincie voor staat. Statenlid Van der Waart benadrukt dat het transport van elektriciteit een normaal onderdeel is van de energievoorziening en dat het belangrijk is om in te zetten op diverse vormen van duurzame energieopwek, zowel wind- als
1015 zonne-energie. Volgens haar is deze aanpak essentieel om een evenwichtige en duurzame energievoorziening te waarborgen in de provincie.

De heer **Karar** (PvdA) vat samen dat hij zich voornamelijk aansluit bij de eerder geuite steunpunten van de heer Kanik (D66), Statenlid Van der Waart (GroenLinks) en de heer Klein
1020 (ChristenUnie). Hij bevestigt dat de PvdA het project rondom de plaatsing van zonnepanelen langs snelwegen ook positief beoordeelt. Hij benoemt specifiek de voordelen zoals de financiële aspecten, het draagvlak en de manier waarop het project landschappelijk wordt ingepast

De heer **Hollebeek** (PvdD) bedankt JA21 voor het agenderen van het onderwerp en reflecteert op de complexiteit van de discussie rondom zonnepanelen langs snelwegen, met name de A7 en A8. Hij merkt op dat deze wegen verschillende landschappelijke contexten hebben, wat specifieke benaderingen vereist.

De heer Hollebeek merkt op dat de verklaring voor de 500-meterzone rondom snelwegen, zoals uitgelegd door de heer Klein, acceptabel is, mits dit inderdaad de verklaring is voor de grote afstand aan weerszijden van de rijkswegen en de spoorverbinding.

Vervolgens drukt de heer Hollebeek zijn tevredenheid uit over de aandacht voor beschermde landschappen in de projectplanning en de zorg voor behoud van natuur, zoals bij Naarden, waar
1035 bomen en natuur behouden moeten blijven. Hij vraagt aandacht voor een discrepantie in de aantallen hectaren die onderzocht zijn versus de gebieden die als kansrijk, beperkt kansrijk, of niet kansrijk zijn aangemerkt en suggereert dat dit via een schriftelijk antwoord opgehelderd kan worden.

1040 Hij bevestigt de positieve houding van zijn partij ten opzichte van het project, vooral als het op rijksgronden betreft die dichtbij snelwegen liggen. Verder benadrukt hij het belang van lokaal

eigenaarschap en participatie, vooral in dichtbevolkte gebieden zoals rond de A8, en roept op tot een meer diepgaande discussie over wat lokaal eigenaarschap precies inhoudt binnen de Provinciale Staten, om zo mogelijke misverstanden en verschillen in interpretatie te overbruggen.

1045

De **voorzitter** legt uit dat de technische vragen schriftelijk ingediend moeten worden.

De voorzitter laat het aan de beoordeling van de gedeputeerde of zij deze vraag schriftelijk af wil doen.

1050

De heer **Hollebeek** (PvdD) erkent de procedurele richtlijnen voor het indienen van technische vragen en toont begrip voor het feit dat zijn vraag mogelijk niet direct tijdens de vergadering beantwoord kan worden. Hij legt uit dat zijn technische vragen zijn ontstaan als een direct gevolg van het agenderingsverzoek en zijn pogingen om een volledig beeld te krijgen van de kwesties die door de heer Van den Berg zijn opgeworpen. De heer Hollebeek geeft aan dat hij deze vragen stelt in de hoop dat ze door Gedeputeerde Staten en de betrokken ambtenaren meegenomen zullen worden.

1055

De **voorzitter** benadrukt dat dit agenderingsverzoek vooraf bekend was en op de agenda stond, wat suggereert dat een betere voorbereiding mogelijk was.

1060

De heer **De Wit** (VVD) benadrukt zijn steun voor de verkenning van het plaatsen van zonnepanelen langs alle rijkswegen in Noord-Holland, met inachtneming van de landschappelijke beperkingen. Hij verduidelijkt dat zijn partij begrijpt en aanvaardt dat de voorgestelde zonnepanelen binnen een bepaalde afstand van de snelwegen geplaatst zullen worden en niet verder het open veld in zullen gaan. De heer De Wit verwijst naar de uitleg van de heer Klein, die volgens hem goed heeft verwoord hoe de zonnepanelen gepland zijn in relatie tot agrarische gronden. De VVD steunt dit plan zolang het binnen de afgebakende rijksgronden blijft, wat volgens hem de zorgen over een uitbreiding verder het open veld in onnodig maakt.

1065

Hij erkent de zorgen over mogelijke toekomstige wegverbredingen door Rijkswaterstaat maar is praktisch gezien niet bezorgd over de flexibiliteit van zonnepaneleninstallaties, die verplaatst kunnen worden en een bepaalde afschrijvingstermijn hebben. De heer De Wit ziet de aanpassingsmogelijkheden van zonnepanelen langs bijvoorbeeld de A7 als niet problematisch, gezien de huidige en nabije toekomstige situatie van de wegverbredingen.

1075

Tot slot onderstreept hij het belang van het debat over lokaal eigendom en participatie. Hij sluit zich aan bij de suggestie van de heer Hollebeek om de definities en praktische toepassing van lokaal eigendom verder te verdiepen, met name de geografische reikwijdte rondom energieprojecten als onderdeel van lokaal eigendomsrecht en participatie. De heer De Wit ziet hierin een waardevolle discussie voor toekomstige beleidsontwikkeling, los van de specifieke projectverkenningen langs de snelwegen.

1080

De heer **Hollebeek** (PvdD) stelt een verdiepende vraag aan de heer De Wit naar aanleiding van het gesprek over lokaal eigendom en de invloed van geografische afstanden in verschillende gebiedstypen. Hij benadrukt de variatie in actieradius tussen stedelijke en landelijke gebieden en vraagt of deze factor meegenomen kan worden in de discussie over lokaal eigendom en participatie.

1085

1090 De heer **De Wit** (VVD) bevestigt dat hij openstaat voor het meenemen van deze nuances in de discussie. Hij erkent dat de geografische context, zoals de dichtheid van de bevolking langs snelwegen vergeleken met meer bevolkte gebieden, een andere benadering vereist in hoe lokaal eigendom wordt gedefinieerd en toegepast.

1095 De heer **Van den Berg** (JA21) vraagt de VVD hoe de voorgestelde plannen voor het plaatsen van zonnepanelen langs rijkswegen passen binnen de huidige capaciteit van het elektriciteitsnetwerk, gezien de recente uitspraken van de VVD over de noodzaak van een zorgvuldige afweging van de beschikbare netwerkruimte.

1100 De **voorzitter** waarschuwt de heer Van den Berg dat hij door zijn spreektijd is.

De heer **De Wit** (VVD) heeft op voorhand geen zorgen over deze locaties.

1105 De heer **Teeuwen** (BBB) benoemt de eensgezindheid binnen de commissie over het huidige onderwerp van discussie. Hij benadrukt dat het gesprek niet over agrarische gronden gaat, maar over het initiatief OER (Opwek van Energie op Rijksgronden), een project dat specifiek gericht is op het gebruik van rijksgronden voor energieopwekking. Hij waardeert het werk van de Gedeputeerde Staten en de ambtenaren voor het binnenhalen van dit project in Noord-Holland, wat als een significante prestatie wordt gezien, omdat Rijkswaterstaat veel opties landelijk heeft.

1110 Verder spreekt hij zijn steun uit voor het principe van lokaal eigendom, met name omdat energievoerders hun oorsprong vinden in de agrarische sector, wat volgens hem een positieve bijdrage levert aan de doelstellingen van het project.

1115 De heer **Faassen** (50PLUS) geeft aan dat hij de vroege betrokkenheid van JA21 bij het onderwerp op prijs stelt, maar vindt de timing mogelijk te vroeg. Hoewel hij de gestelde vragen relevant acht, beschouwt hij ze als voorbarig in deze fase van het proces. Hij verwelkomt een korte reactie van de portefeuillehouder, maar benadrukt dat de huidige fase slechts het afronden van een verkenning betreft. Hij is van mening dat de gedetailleerde uitwerking van deze kwesties plaats zal vinden tijdens de planvormingsfase en dat deze vervolgens aan de Staten zal worden
1120 voorgelegd voor verdere overweging en besluitvorming.

1125 De heer **Van Tiggelen** (PVV) uit zijn kritiek op het plaatsen van zonnepanelen, vooral op landbouwgrond, vanwege de risico's van bodemvervuiling met zware metalen zoals lood en cadmium. Hij betoogt ook dat zonne-energie niet betrouwbaar is door de natuurlijke afwezigheid van zonlicht tijdens de nacht en bij slecht weer. Verder noemt hij economische nadelen, zoals de situatie waarbij stroom soms met verlies moet worden verkocht of waarbij producenten moeten betalen om energie te leveren aan het net. De heer Van Tiggelen bekritiseert ook de noodzaak van back-up systemen voor windstille en donkere periodes, wat volgens hem de energieprijzen kunstmatig verhoogt. Hij concludeert dat de nadelen van hernieuwbare energiebronnen zoals
1130 zonnepanelen en windturbines niet opwegen tegen de voordelen en pleit voor het vermijden van deze energieoplossingen.

1135 De heer **Dijkse** (SP) dankt de heer Van den Berg van JA21 voor het agenderen van het onderwerp. Hij spreekt zijn voorkeur uit voor het plaatsen van zonnepanelen op daken en staat open voor het idee van hernieuwbare energiebronnen langs wegen. Echter, hij benadrukt dat zijn

steun afhangt van specifieke omstandigheden, zoals het voorkomen van het kappen van bomen of de impact op beschermde natuurgebieden zoals Bijzonder Provinciaal Landschap (BPL) of Natura 2000. De SP zal elk voorstel individueel beoordelen en niet als geheel, zoals JA21 voorstelt. Verder benadrukt hij het belang van participatie in dergelijke projecten, hoewel hij
1140 toegeeft dat het vormgeven hiervan complex is. Tot slot pleit hij voor volledig lokaal eigendom van hernieuwbare energieprojecten, idealiter beheerd door een provinciaal energiebedrijf, om de gemeenschap volledige controle te geven.

Mevrouw **Middelkoop** (FvD) uit haar kritiek op de plannen voor de opwek van hernieuwbare energie langs de A7–A8, waarbij ze de nadruk legt op de capaciteitsproblemen van het stroomnet. Zij stelt dat de prioriteit moet liggen bij het voorkomen van netcongestie en het verzekeren van een betrouwbare stroomtoevoer. Ze haalt recente ontwikkelingen aan waarin de provincie Utrecht terugkeert naar het gebruik van gas vanwege een overvol stroomnet, wat volgens haar de noodzaak onderstreept om betrouwbaarheid en woningbouw voorop te stellen.
1145
1150 Verder benadrukt ze de negatieve impact van zonnepanelen op het milieu, de biodiversiteit en het landschap en beschrijft ze zonnepanelen als een lelijke toevoeging aan het landschap. Mevrouw Middelkoop roept op om af te zien van de implementatie van hernieuwbare energie op rijksgronden of naast rijkswegen, en drukt haar sterke oppositie uit tegen verdere acties in deze richting.

1155 Mevrouw **Van den Bogaerde** (Volt) spreekt zich positief uit over de potentie van energieopwekking bij rijksgronden, met de nadruk op het zorgvuldig afwegen van de belangen van natuur, bewoners en andere stakeholders.

1160 Ze benadrukt het belang van het participatieproces, waarbij duidelijk onderscheid gemaakt moet worden tussen bestaande en nieuwe overlast, zoals geluid en visuele vervuiling. Ze pleit voor een transparant mandaat voor participatieprojecten en grondige informatieverstrekking via diverse kanalen.

1165 Verder sluit zij zich aan bij de eerdere opmerkingen van de heer Hollebeek over het belang van lokaal eigenaarschap en de noodzaak voor een duidelijke definitie en toepassing ervan.

Eerste termijn Gedeputeerde Staten

Gedeputeerde **Kocken** begint met een reactie op de bezorgdheid van de heer Van den Berg (JA21) en geeft aan dat de zorgen over een mogelijke verbreding van de snelweg door Rijkswaterstaat worden meegenomen in de verkenningen. Ze bevestigt dat de verkenning zich nog in een vroeg stadium bevindt en benadrukt dat niet alle mogelijkheden die worden onderzocht daadwerkelijk gerealiseerd zullen worden.
1170

1175 Wat betreft de zorgen over zonnepanelen op agrarische grond, verduidelijkt ze dat de gronden langs de snelwegen voornamelijk rijksgronden betreffen en daarom minder geschikt zijn voor woningbouw of landbouw. Ze wijst erop dat zelfs in gevallen waar provinciale gronden betrokken zijn, zoals bij Distriport, deze vanwege hun agrarische status waarschijnlijk niet gebruikt zullen worden voor zonnepanelen vanwege de zonneladder. De gedeputeerde verzekert dat de
1180 zonneladder toegepast wordt op alle potentiële projecten, inclusief die op agrarische grond.

De gedeputeerde legt vervolgens uit dat uitkoop van boeren niet aan de orde is, omdat het voornamelijk om openbare of rijksgronden gaat.

1185 Gedeputeerde Kocken licht toe hoe de provincie lokale participatie en eigendom benadert bij energieprojecten. Ze verwijst naar de principes van het Klimaatakkoord en de Regionale Energiestrategieën (RES) die het streven naar minstens 50% lokaal eigendom ondersteunen. Dit percentage kan verhoogd worden als de lokale capaciteit dit toelaat, met sommige coöperaties die zelfs 100% nastreven. Ze benadrukt dat, hoewel het Didam-arrest beperkingen oplegt aan het
1190 onderhands uitgeven van grond door de overheid aan coöperaties, er toch mogelijkheden zijn om lokale betrokkenheid te bevorderen. Dit gebeurt onder andere via de Leidraad Financiële Participatie, die het gebruik van maatschappelijke tenders met een zwaardere weging voor lokaal eigendom toestaat, waarmee de provincie actief probeert om lokale partijen en burgers te betrekken bij energieprojecten.

1195 De heer **Klein** (CU) vraagt naar de mogelijkheid van ruimere interpretatie van regels ten gunste van energiecoöperaties, gezien hun potentieel grotere maatschappelijke waarde in vergelijking met commerciële bedrijven. Hij refereert aan het Didam-arrest, dat beperkingen oplegt, maar benadrukt ook dat de wet maatschappelijke waarden erkent. De heer Klein vraagt de
1200 gedeputeerde in hoeverre er flexibeler omgegaan kan worden met regelgeving om de maatschappelijke voordelen van energiecoöperaties te bevorderen.

Gedeputeerde **Kocken** beaamt dat lokaal eigenaarschap belangrijk is voor het draagvlak en dat de provincie dit zoveel mogelijk wil stimuleren. Zij erkent echter dat er juridische beperkingen zijn,
1205 zoals die gesteld worden door het Didam-arrest, maar staat open voor andere inzichten die kunnen helpen deze belemmeringen te overwinnen. Ze benadrukt de gemeenschappelijke visie op het bevorderen van lokaal eigenaarschap, ondanks de bestaande juridische kaders.

Gedeputeerde Kocken bevestigt de cijfers over de hectaren grond die onderzocht zijn voor energieopwekking en verduidelijkt dat sommige gronden, zoals het Distriport-gebied, mogelijk
1210 niet geschikt zijn voor zonnepanelen vanwege hun agrarische status.

In reactie op Forum voor Democratie benadrukt de gedeputeerde dat netcongestie een prioriteit is, maar weerlegt de stelling dat dit een reden zou moeten zijn om af te zien van projecten zoals
1215 deze. Ze stelt dat lokale energieopwekking juist kan bijdragen aan het verminderen van netcongestie, hoewel het niet de enige oplossing is, en benadrukt dat het van belang is om verschillende oplossingen te overwegen die zowel netcongestie kunnen verlichten als de energietransitie bevorderen.

1220 Gedeputeerde Kocken legt uit dat er diverse netverzwarringsprojecten gepland staan die de netcongestie in de regio aanzienlijk zullen verminderen. Deze projecten zijn qua timing goed afgestemd op de huidige plannen voor energieopwek langs rijksgronden. Ze benadrukt dat het essentieel is om door te gaan met de energietransitie, gericht op het welzijn van toekomstige generaties en het behoud van een leefbare planeet en provincie. Ze wijst het idee van teruggaan
1225 naar gas als oplossing af en beschrijft dit als kortetermijndenken. De uitdaging ligt in het maken van keuzes over hoe schaarste te verdelen en prioriteiten te stellen. In dit licht beschouwt zij de noodgreep van Utrecht om hybride warmtepompen in te zetten niet als een langetermijnoplossing, maar als een tijdelijke maatregel.

1230 De heer **Van den Berg** (JA21) merkt op dat in de Regionale Energiestrategie (RES) wordt vermeld dat gronden naast infrastructuur vaak agrarisch zijn en het belang van een zorgvuldige afweging, vooral bij het overwegen van zonne-energie. Hoewel agrariërs graag energie willen opwekken, geven ze de voorkeur aan het opwekken ervan op hun eigen terrein. Als dat toch elders wordt overwogen, moet er een gebiedsgericht proces plaatsvinden. Deze zinsnede in RES gaf de heer
1235 Van den Berg de indruk dat het om het gebruik van agrarische gronden zou gaan.

Gedeputeerde **Kocken** herinnert zich dat ze nog een vraag niet had beantwoord over het gebruik van geluidsschermen en dergelijke objecten. Ze legt uit dat de inventarisatie van het gebruik van bestaande infrastructuurobjecten, waaronder geluidsschermen, een onderdeel vormt van de
1240 verkenningsfase. Dit betekent dat ook geleiderails, lichtmasten, kunstwerken en dergelijke allemaal worden overwogen om te kijken naar de mogelijkheden voor energieopwekking.

Gedeputeerde Kocken reageert op de tekst die de heer Van den Berg aanvullend nog heeft laten zien en verduidelijkt dat het punt dat hij aanhaalt een algemene bepaling betreft die de relevantie
1245 en toepasbaarheid van de zonneladder niet aantast. Het gebruik van agrarische gronden in OER-projecten is daarom niet aan de orde. Ze benadrukt dat wat is opgeschreven mogelijk voor de introductie van de zonneladder is en dat deze nu moet worden toegepast. De zorg over agrarische gronden dateert ook van vóór de zonneladder. Ze legt uit dat het conform de zonneladder alleen mogelijk is op agrarische grond onder bepaalde voorwaarden, zoals dubbel
1250 ruimtegebruik, oplossing van netcongestie of het niet op waardevolle agrarische grond plaatsvindt. Dit geldt voor het OER-project. Zo is de aanpak in de hele provincie consistent.

De **voorzitter** constateert dat dit agendapunt voldoende is besproken.

1255 **16 Rondvraag gedeputeerde Kocken (Klimaat en Energie)**

Mevrouw Van den Bogaerde (Volt) stelt voor om gezien de tijd de vragen schriftelijk af te doen. In de rondvraag refereert Volt aan het ROB-advies, waarin voorgesteld wordt om de doelstelling voor CO₂-uitstootreductie in 2030 te verhogen van 49% naar 55% ten opzichte van 1990. Het ROB
1260 heeft op verzoek van de minister een advies opgesteld over hoe het klimaat- en energiebeleid decentraal uitgevoerd kan worden. Het rapport benadrukt de hoop dat de betrokken partijen een gezamenlijke aanpak blijven volgen bij de implementatie van dit beleid. Verder adviseert het ROB in het rapport om de financiering voor de uitvoering van het klimaat- en energiebeleid via een brede doeluitkering te regelen, waardoor gemeenten en provincies enkel globaal verantwoording
1265 hoeven af te leggen. Deze methode biedt decentrale overheden meer autonomie binnen de kaders van het Rijk en beperkt de administratieve lasten, terwijl het toch zorgt voor de nodige uitvoeringsmiddelen. Hierover heeft Volt de volgende vragen:

- Wat is de reactie van GS op het ROB-rapport, ook op de zin: "dit geeft decentrale overheden de ruimte om [...] hun eigen keuzes te maken [...]?"
- 1270 • In hoeverre beïnvloedt het rapport de beslissingen over de bekostiging van het klimaat- en energiebeleid van onze provincie?
- Hoe verandert dit rapport de samenwerking met gemeenten, haar partners en de samenleving?
- Onderschrijft GS de conclusies van het ROB-rapport?
- 1275 • Wat doet GS in de lobby naar het Rijk om dit duidelijk te maken?

Gedeputeerde **Kocken** is hiermee akkoord.

- 1280 De heer **Teeuwen** (BBB) brengt in herinnering dat de motie 'Nacht voor de nacht' (183–2023), die op 6 november 2023 tijdens een vergadering van de Provinciale Staten met een ruime meerderheid is aangenomen, tot op heden nog geen verdere terugkoppeling heeft ontvangen. Daarnaast zijn er toenemende klachten van inwoners van Noord-Holland over de rode indicatielichten op hoogspanningsmasten en windmolens. Deze lichten, bedoeld om de veiligheid van het vliegverkeer te waarborgen door de aanwezigheid van hogere constructies aan te geven, worden als storend ervaren. Echter, dankzij technologische ontwikkelingen is het nu mogelijk om deze functie te vervullen zonder de hinderlijke rode lichten. Het Rijk ondersteunt deze innovatie met subsidies, waardoor de kosten niet alleen door de eigenaren van de constructies gedragen hoeven te worden. De fracties van de BBB, het CDA, GroenLinks en D66, als indieners van de
- 1285 motie, hebben de volgende vragen:
- Kan de gedeputeerde de commissie informeren over de status van motie M183–2023, Nacht voor de nacht?
 - Is GS het eens dat de rode lichten op windmolens en hoogspanningsmasten als hinderlijk ervaren kunnen worden voor de omgeving?
 - 1295 • Is GS bereid om zich in te spannen voor wat binnen haar bereik ligt om op een redelijk termijn deze lichten om te laten zetten naar meer modern waarschuwingssysteem zonder gebruik te maken van lichten?
 - Kan GS aangeven op welke termijn er een terugkoppeling naar de commissie Leefomgeving gegeven kan worden met betrekking tot het plan van aanpak, doorlooptijd et cetera?
- 1300

- Gedeputeerde **Kocken** bespreekt de voortgang van een motie die in de afrondende fase zit. Deze motie bestaat eigenlijk uit twee delen. Allereerst gaat het om het inventariseren van de mogelijkheden, en dat proces is bijna afgerond. Daarnaast wordt gevraagd of de gemeenten op
- 1305 de hoogte kunnen worden gebracht van en kunnen profiteren van deze mogelijkheden. Nu bevinden ze zich in de fase van het bedenken van de beste aanpak hiervoor. Dit kan worden vergeleken met het veranderen van verlichting thuis, zoals van gloeilampen naar ledlampen gaan en het gebruik van timers of apps. Deze aanpak is niet overal hetzelfde, dus er is niet één uniform systeem dat alles oplost. Daarom vraagt dit proces wat tijd. De motie werd geïnitieerd naar aanleiding van de Nacht voor de Nacht vorig jaar, waar de gedeputeerde aanwezig was en iets hierover mocht zeggen. Ze wil dit jaar weer aanwezig zijn en deze gelegenheid aangrijpen om gemeenten te informeren. Ze zal ook verschillende gemeenten uitnodigen om dit specifieke onderwerp te bespreken: wat kan een gemeente eigenlijk doen? Voor de gemeenten die niet aanwezig kunnen zijn, zal ze de uitnodiging sturen met alle uitleg en suggesties die mogelijk
- 1310 zijn. De gedeputeerde belooft een terugkoppeling te geven, zoals ook gevraagd in de motie.
- 1315

- Gedeputeerde Kocken benadrukt dat er inderdaad overlast wordt ervaren van rode lampen op hoogspanningsmasten en windmolens, een probleem dat ook door het Rijk is opgemerkt. Het Rijk werkt aan een subsidieprogramma om dit aan te pakken. De provincie heeft ook de ambitie
- 1320 om nog dit jaar met een subsidieprogramma buiten de gebruikelijke uitvoeringsregelingen de eerste verlichting uit te kunnen schakelen. Het blijft echter een uitdaging omdat de lampen gekoppeld moeten worden aan systemen die nog niet voor alle toepassingen beschikbaar zijn.

1325 Deze systemen moeten er wel voor zorgen dat de lampen nog steeds functioneren wanneer het nodig is om bijvoorbeeld vliegtuigen te waarschuwen. Er wordt momenteel onderzoek naar gedaan. Het probleem is erkend en er wordt gewerkt aan een subsidieregeling buiten de gebruikelijke uitvoering om.

De heer **Teeuwen** (BBB) spreekt zijn vertrouwen uit dat het goedkomt op deze manier.

1330

17 Sluiting

1335 De **voorzitter** dankt de commissieleden en de gedeputeerde voor hun inbreng en de belangstellenden voor hun aandacht. De volgende commissievergadering Leefomgeving vindt plaats op donderdag 30 mei 2024.

Schorsing om 23.02 uur.

Agenderingsverzoek Statencommissies Noord-Holland

Naam fractie/ indiener: D66, Emre Kanik

Naam commissie en datum: Commissie Leefomgeving 22 april 2024

Verzoekt de brief op de C-agenda onder: nr. 11a.

onderwerp: *Brief over foto RES*

ter bespreking verplaatsen naar de B-agenda¹

Aanleiding

Hieronder wordt de achtergrond van het onderwerp geschetst en aangegeven wat de aanleiding is voor het verzoek:

De NP RES foto december 2023 geeft aan dat er verschillende uitdagingen zijn om de doelstelling van 35 TW in 2030 te kunnen halen. Ook blijft het, gezien de stijgende energievraag, nodig om te blijven sturen op de gezamenlijke ambitie van 55 TWh. Daarnaast is er een risico dat we de opgave van een volledig CO₂-vrij elektriciteitssysteem in 2035 niet halen. Het concretiseren van de ambitie voor windenergie naar projecten stagneert, wat niet gunstig is voor het netwerk. Ook beginnen de zon op land projecten af te vallen door hoge kosten, strenger beleid en afnemend draagvlak. Daarbij wordt opgemerkt dat sommige provincies strenger optreden tegen zonne-energie op land dan afgesproken in het gesloten akkoord met de rijksoverheid.

Om de doelen toch te halen staan er in de Foto NPRES een aantal adviezen over hoe wij vooruitgang kunnen boeken binnen de RESsen. Omdat deze brief een totaaloverzicht is en niet alleen de status zoals die is in Noord-Holland, vindt onze fractie het belangrijk om die helder te krijgen en in debat te gaan met de verschillende fracties over de voortgang van de RESsen.

Het behandeldoel

Hieronder wordt aangegeven met welk doel de fractie dit onderwerp/de ingekomen brief op de agenda heeft gezet

– Welke politieke vraag wil de indiener aan de orde stellen

Wat wordt er door de provincie gedaan met deze adviezen in de foto NPRES en hoe zorgt de provincie ervoor dat wij vaart blijven maken met de uitvoering van de RESsen?

¹ Een verzoek tot het verplaatsen van een ingekomen stuk van de C- naar de B-agenda kan zodra deze op de Lijst ingekomen stukken staat.

–Wat vraagt de indiener aan de andere fracties (de commissie, de portefeuillehouder)

Wij zouden graag met de commissie bespreken hoe andere fracties kijken naar deze foto NPRES en de adviezen die hierin staan. Hoe vinden zij dat het gaat met onze Regionale Energie Strategieën en waar zien zij ruimte voor verbetering?

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier mw. drs. K. Bolt
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

INGEKOMEN 14 MAART 2024

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

R.N. Butter

BEL/RO

Telefoonnummer +31 235145225

ruud.butter@noord-holland.nl

1 | 1

Betreft: Toezegging toesturen NP RES foto stand van zaken RES'en

Verzenddatum

13 MAART 2024

Geachte leden,

Kenmerk

2216621/2216636

Graag brengen wij u op de hoogte van de recente ontwikkelingen van het Nationaal Programma Regionale Energiestrategieën (RES). Het Nationaal Programma RES publiceert tweemaal per jaar, in juli en december, een 'foto', zijnde een overzicht van de stand van zaken van de RES'en. Dit biedt een landelijk beeld van de voortgang van de 30 RES-regio's op weg naar 2030, met een vooruitblik op de komende periode. Parallel aan deze halfjaarlijkse update publiceert het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) jaarlijks in december een Monitor RES.

Uw kenmerk

In de commissiebijeenkomst van 5 september 2022 is toegezegd u deze foto steeds toe te zenden. Abusievelijk is dit afgelopen december niet gebeurd, in de bijlage treft u de foto van december 2023 alsnog aan.

Wij vertrouwen erop u met deze informatie van dienst te zijn.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris

M.J.H. van Kuijk

voorzitter

A.Th.H. van Dijk

Deze beslissing is namens Gedeputeerde Staten genomen door het lid van het college dat met dit onderwerp is belast

Postbus 3007

2001 DA Haarlem

Telefoon (023) 514 3143

1 bijlage(n)

Foto stand van zaken RES'en

Houtplein 33

2012 DE Haarlem

www.noord-holland.nl

Kvk-nummer 34362354

Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

Nationaal Programma **RES** Regionale Energie Strategie

Foto NPRES december 2023

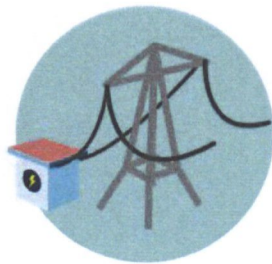
Definitief

Een toegankelijke publicatie van dit document is te lezen op <https://documenten.regionale-energiestrategie.nl>.

Kernboodschappen

Toegang tot energie is essentieel voor ondernemen, wonen en verplaatsen. Er is behoefte aan **betaalbare** duurzame elektriciteit en warmte. De RES-doelstelling van **35 TWh duurzame opwek** is binnen bereik, maar gezien de stijgende vraag is het nodig te blijven sturen op de **gezamenlijke ambitie van 55 TWh**. Het Nationaal Plan Energiesysteem (NPE) geeft aan dat nog verdere stijging van het aanbod van duurzame elektriciteit en warmte nodig is tot 2050.

Er wordt veel ingezet op netverzwaring. In de regio's zien we daarnaast dat de aandacht voor het **decentrale energiesysteem** toeneemt vanwege de grote samenhang tussen warmte, duurzame elektriciteit, besparing, opslag/flex en infra. Dit is ook onderdeel van het **Nationaal Plan Energiesysteem (NPE)**. Initiatieven voor decentrale energiesystemen op bedrijventerreinen en rondom nieuwe woonwijken bieden kansen voor bedrijven en inwoners.

Het **realiseren** van wind- en zonprojecten wordt steeds **lastiger**. Concreet maken van ambities in de vorm van projecten stagneert, al werken regio's hier hard aan. **Knelpunten** en uitspraken over/voorstellen voor het aanpakken ervan (zoals concept windnormen, netcongestie, wespendienst, voorkeursvolgorde zon) leiden tot minder en andere mogelijkheden voor wind en zon. Regio's zoeken creatief naar nieuwe oplossingen, maar zij hebben ook **consistente keuzes en instrumenten** nodig.

Het maken van beleid (nationaal, provinciaal, regionaal en lokaal) gebeurt nu te vaak losstaand van de uitvoering. Dan werkt beleid de uitvoering soms juist tegen. **Gezamenlijke keuzes** zijn nodig waarbij het kunnen beschikken over betaalbare energie in samenhang met ander beleid wordt afgewogen. Op rijksniveau, maar ook bij interbestuurlijke afspraken.

Gemeenten en provincies pakken steeds meer ook hun rol als **bevoegd gezag** nu concrete besluiten en vergunningen aan de orde zijn. In sommige regio's geeft dit spanning op de samenwerking. Elders verbreedt de samenwerking juist richting het energiesysteem. Uitdaging is dat alle partijen – ieder vanuit de eigen rol – blijven afstemmen over en werken aan het **uitvoeren van de bestaande gezamenlijke afspraken** en daarmee zorgen voor continuïteit.

Over deze Foto

Foto December 2023

- Algemeen beeld van de stand van zaken in de 30 RES-regio's, niet regio-specifiek.
- Gebaseerd op de [voortgangsrapportages](#) van juli 2023.
- Aangevuld met recente inzichten:
 - PBL monitor 2023
 - Bestuurlijke gesprekken (najaar 2023)
 - Input van Vereniging Nederlandse Gemeenten, Interprovinciaal Overleg, Unie van Waterschappen, de ministeries van BZK en EZK, Netbeheer Nederland en [leden van de programmaraad](#)
 - Nationaal Plan Energiesysteem, kamerbrieven en andere nationale stukken

Inhoudsopgave

Inleiding

Kernboodschappen	2
Over deze foto	3

Deel I – Stand van zaken in de 30 RES-regio's

Leefomgeving	6
Interbestuurlijke samenwerking	8
Maatschappelijke betrokkenheid	10
Energiesysteem	11
Doelstelling opwek (kwantiteit)	12
Warmte	13
Data en monitoring	14

Deel II – Signalen uit de omgeving

RES'en in de media	16
NVDE	17
Participatiecoalitie	18

Deel III – Blijven werken aan 55 TWh

Toekomstbeeld uit NPE	21
De weg daarnaartoe	22
Knelpunt uitgelicht: netcongestie	23
Knelpunt uitgelicht: defensieradars	26
Knelpunt uitgelicht: wespendif	27
Knelpunt uitgelicht: milieunormen wind	28
Knelpunt uitgelicht: aangescherpte voorkeursvolgorde zon	30

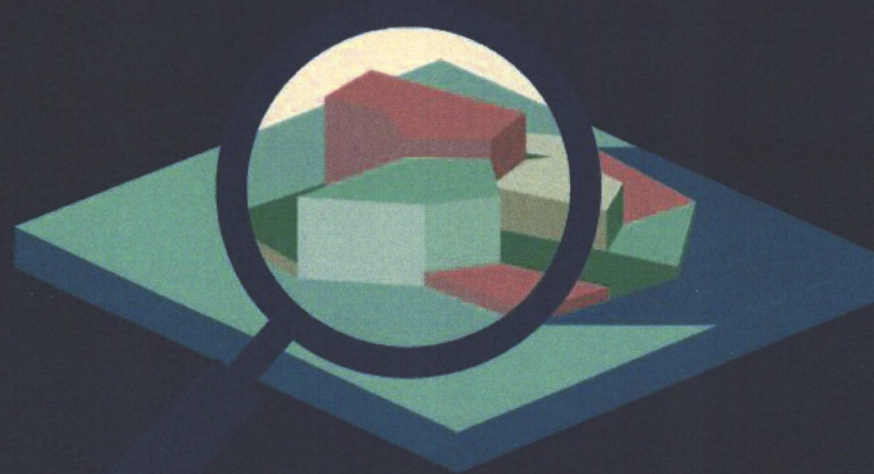
Deel IV – Vooruitblik

Adviezen voor regio's en partners	32
Tot slot	36

Achtergrond

Tijdlijn	38
Over NP RES	39

Deel I – Stand van zaken in de 30 RES-regio's

Deel I presenteert de stand van zaken van de 30 RES-regio's, gebaseerd op de voortgangsrapportages van juli 2023 aangevuld met conclusies uit de RES-monitor 2023 van PBL en andere inzichten.

Leefomgeving

Energie in de leefomgeving

- De energietransitie vindt plaats in en maakt onderdeel uit van de leefomgeving. Een **strijd om de ruimte** is gaande: wonen, bedrijven, landbouw, natuur en opwek van energie concurreren vaak om hetzelfde oppervlak.
- Het besef groeit dat energie niet alleen vraagt om landschappelijke inpassing, maar dat **toegang tot hernieuwbare energie** voorwaardelijk is voor ontwikkeling van woonwijken, bedrijventerreinen, etc. Het is daarom nodig dat de ruimtelijke impact van het toekomstige energiesysteem (windturbines, zonnepanelen, geothermie, hoogspanningsmasten, batterijen, elektrolyzers, trafohuisjes, etc.) goed en tijdig in beeld is en wordt meegenomen in (ruimtelijke) plannen en visies.
- Energie is nog niet overal integraal onderdeel van de **provinciale ruimtelijke voorstellen** die eind 2023 worden opgeleverd aan het Rijk. De RES-regio's zijn nog **wisselend betrokken**.

Ontwikkelingen zon en wind

- Er zijn **zoekgebieden voor windenergie afgefallen**, o.a. vanwege knelpunten zoals netcongestie en de wespandief en het gebrek aan bestuurlijk en maatschappelijk draagvlak. Hierdoor verslechtert de verhouding wind/zon.
- De nieuwe, strengere (concept) landelijke **milieunormen voor wind** maken realiseren van windenergie moeilijker. Windenergie op of bij bedrijventerreinen wordt lastiger, terwijl dat voor het energiesysteem juist gewenst is (vraag en aanbod bij elkaar). Daarnaast leiden de normen tot meer verspreide windmolens ('hagelslag') en laten ze weinig ruimte voor ruimtelijke keuzes op regionaal en lokaal niveau.
- De aangescherpte **voorkeursvolgorde zon** voorkomt, op uitzonderingen na, zon op landbouwgronden. Voor sommige - nog niet gestarte - zonprojecten vraagt dit het aanpassen van plannen. Dit kan leiden tot vertraging of afvallen van projecten.
- De uitvoering van **zon op dak** is weerbarstig. Regio's kunnen sturen met een "Uitvoeringsstrategie zon op daken en objecten". Maar nationaal is het invullen van randvoorwaarden nodig, zoals vergoeding van versterking van zwakke dakconstructies en de mogelijkheid voor gemeenten om zon op dak op grotere utiliteitsgebouwen te verplichten.
- Er is veel interesse voor **OER-projecten** (opwek op rijksgronden en - objecten). Niet alle projecten kunnen worden opgepakt vanwege beperkte capaciteit en middelen bij het Rijk.

Leefomgeving II

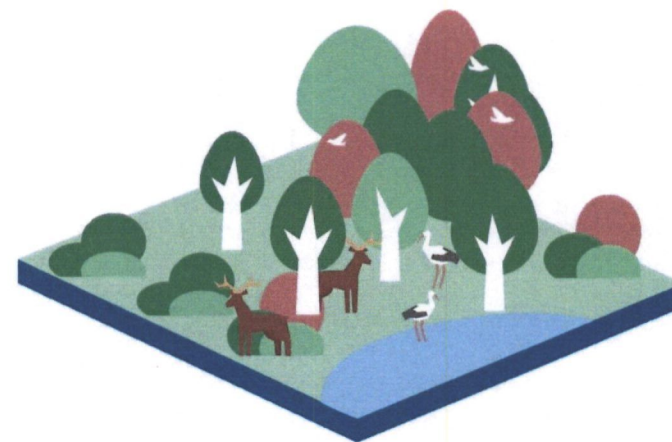
Aandacht voor kwaliteit

- **Ruimtelijke kwaliteit** bij zonne- en windparken, en dan vooral herstel of aanleg van **natuur** en vergroting van de **biodiversiteit**, krijgt steeds meer aandacht. Dit is echter nog lang niet overal verankerd in beleid.
- Instrumenten en praktijkvoorbeelden voor ruimtelijke kwaliteit zijn inzichtelijk gemaakt [en hier te vinden](#).
- Duidelijke kaders en een procesregisseur helpen om meer kwaliteit te waarborgen.
- In de nieuwe SDE++ is budget beschikbaar voor behoud van bodemkwaliteit, landschappelijke inpassing en natuurvriendelijk ontwerp en het versterken van biodiversiteit.

[Kamerbrief stand van zaken SDE++ herfst 2023](#) | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl

- De Tweede Kamer heeft 25 miljoen euro gereserveerd voor een kwaliteitsbudget voor ecologie en landschap bij energieprojecten. Dit vraagt de komende periode verdere uitwerking door het Ministerie van EZK met partners.

[Kabinetsaanpak Klimaatbeleid](#) | Tweede Kamer der Staten-Generaal

Interbestuurlijke samenwerking

Interbestuurlijke verhoudingen

- **Gemeenten en provincies** pakken steeds meer hun rol als bevoegd gezag, nu concrete besluiten en vergunningen aan de orde zijn.
- Meerdere **provincies sturen sterker** op meer wind en op meer zon op dak, meer multifunctioneel ruimtegebruik bij zon-pv, en minder zon op land. Dit doen zij o.a. voor meer balans in het regionale energiesysteem en voor een kwalitatief betere ruimtelijke inpassing. De wijze van sturen leidt soms tot spanningen binnen de RES-regio's. Hierbij komt dat nieuwe coalities na de provinciale verkiezingen soms een significant andere politieke kleur hebben.
- **Provincies** hebben vanuit hun coördinerende rol daarnaast de verantwoordelijkheid voor het maken van **ruimtelijke voorstellen**. Op het **integraal programmeren** van de energie-infrastructuur zijn provincies trekker van het proces. Gemeenten en regio's zijn hierbij tot nu toe wisselend betrokken.
- Sommige **waterschappen** zijn minder zichtbaar in de RES dan voorheen.

- Het Rijk heeft, onder andere met het NPE en PEH, een visie ontwikkeld en gedeeld op het energiesysteem van de toekomst. Dit geeft houvast en perspectief voor de regio's. Het Rijk wordt hierdoor ook zichtbaarder in de interbestuurlijke samenwerking.
- Daarnaast zijn er meer (sectorale) **kaders** opgesteld: bijvoorbeeld via de concept landelijke milieunormen wind en de aangescherpte voorkeursvolgorde zon. Dit zet de interbestuurlijke samenwerking soms onder druk.
- De uitdaging is dat alle partijen – ieder vanuit de eigen rol – **gelijkwaardig** in de regio het gesprek blijven voeren over het uitvoeren van de afgesproken gezamenlijke ambities.

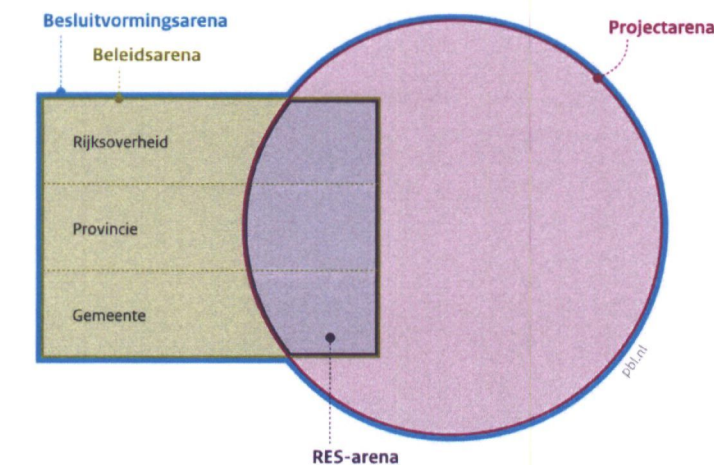

Interbestuurlijke samenwerking

Regionale samenwerking

- In sommige regio's geeft de rol van gemeenten en provincies als bevoegd gezag uitdagingen voor de samenwerking, en is het zoeken naar de rol van de RES-samenwerking.
- In steeds meer regio's wordt de RES-samenwerking verbreed en benut voor het in de regio gezamenlijk werken aan het brede **energiesysteem**: naast opwek wordt daar ook besparing, warmte, infrastructuur, etc. op de regionale tafel besproken.
- Op alle schaalniveaus (lokaal, regionaal, nationaal) is het **beleid in beweging**: de 'beleidsarena' en 'projectarena' komen steeds meer samen (zie afbeelding). Het maken van beleid gebeurt nu vaak losstaand van de uitvoering. Beleid helpt de uitvoering, maar werkt die soms ook juist tegen.
- De regio is onverminderd van belang voor **afstemming en verbinding** op de gezamenlijke opgave, juist omdat in de regio de verschillende beleidsarena's en de projectarena bij elkaar komen.
- Er is een grote zoektocht naar samenhang en/of **integraliteit**, zowel in de RES'en als in andere trajecten (o.a. ruimtelijk voorstel, integraal programmeren). Veel tafels zien daarbij de eigen tafel als de 'hoofdtafel': integraliteit wordt nog vaak gezocht vanuit de eigen denkrichting.

RES-arena binnen de besluitvormingsarena

Bron: PBL

Maatschappelijke betrokkenheid

Participatie

- Participatie wordt in veel RES'en opgepakt door **gemeenten**. Regio's hebben hier vaak beperkt zicht op.
- Gemeenten zijn steeds **actiever aan de slag** met participatie. Meer ambtenaren hebben tijd voor participatie en steeds vaker is participatie verankerd in **beleid** (58% vorig jaar tot 77% nu).
- Meer participatie (80%) vindt plaats bij gemeentelijke beleidsontwikkeling. Hierbij worden steeds vaker **burgerfora** ingezet.
- De inbreng van bewoners leidde vooral tot extra eisen voor **ruimtelijke kwaliteit** en voor proces- en financiële **participatie**.
- De grootste **weerstand** van inwoners vindt plaats in de fase van het vaststellen van locaties voor wind- en zonneparken en in de projectontwikkelingsfase van windparken.

([Conclusies uit periodiek overzicht inwonerparticipatie TNQ](#))

Lokaal eigendom

- **Energiecoöperaties** verleggen hun focus naar het lokale energiesysteem en warmte (energiegemeenschappen), onder andere omdat realisatie van opwek via zon en wind moeilijker wordt. [Lokaal Eigendom | Regionale Energiestrategie](#)
- De doelstelling van 50% **lokaal eigendom** wordt vooralsnog niet behaald. Voor **wind op land** is het aandeel **toegenomen**. Voor **zon op land** is het aandeel **gedaald** door de realisatie van een paar grote projecten met geen tot weinig lokaal eigendom. ([Monitor Financiële Participatie 2022](#)).
- **Positieve voorbeelden** van lokaal eigendom zijn er ook: inkomsten van windmolens van energiecoöperatie Betuwewind worden bijv. gebruikt voor duurzaamheidsprojecten in de omgeving en om energiekosten voor leden te verlagen. Hierdoor groeit het draagvlak. [Energiecoöperaties - praktijkvoorbeelden van lokaal eigendom](#)
- Tegelijk neemt het **belang** van lokaal eigendom toe. Het bewustzijn groeit dat lokale regie op elektriciteit (en daarmee op opwek) belangrijk is. In de Tweede Kamer gaan stemmen op om lokaal eigendom een wettelijke grondslag te geven. De minister voor Klimaat en Energie deed [onderzoek](#) naar de mogelijkheden. [Video: de uitdagingen van Lokaal Eigendom](#)
- Samenwerking tussen gemeenten en energiecoöperaties is in de praktijk **juridisch** ingewikkeld, o.a. vanwege staatssteunregelgeving. Gemeenten hebben behoefte aan regels die het mogelijk maken om nauwer te kunnen samenwerken met energiecoöperaties.

Energiesysteem

Samenhangend energiesysteem

- Bedrijven, inwoners en overheden zoeken steeds vaker samen naar **oplossingen** voor netcongestie. Hiermee ontwikkelen ze het lokale energiesysteem door bijv. energie te delen, via energy hubs of door flexibiliteitsoplossingen.
- Vraag, aanbod, infrastructuur en flex (opslag, conversie, vraagsturing) hangen onlosmakelijk samen. Meerdere regio's zijn daarom gestart met opstellen van een regionale **energievisie**. Deze kan nuttige input zijn voor de provinciale energievisie.
- In alle provincies wordt gewerkt aan **integraal programmeren**. In het eerste PMIEK (juli 2023) is afgewogen welke infrastructuurprojecten maatschappelijke prioriteit krijgen. Infrastructuur voor opwek krijgt hierin vaak een lage prioriteit, tenzij deze gecombineerd is met energievraag. Provincies, gemeenten, netbeheerders en andere betrokken partijen gaan verder aan de slag met het opstellen van **energievisies**. Nog niet alle regio's zijn hierbij goed aangesloten.
- Regio's wachten met smart op de nieuwe **Energiewet**. Daarmee ontstaan meer mogelijkheden voor energiedelen.
- Er is grote behoefte aan **langetermijnbeelden** voor het energiesysteem. Nationaal geeft het [Nationaal Plan Energiesysteem](#) een eerste richting. Regionaal en lokaal moet dit beeld nog worden uitgewerkt.
- [Energiesysteem van de toekomst wordt centraal én decentraal](#)

Netcongestie

- **Netcongestie / netschaarste** is overal in Nederland een belemmerende factor. Op het hoog-, midden- en steeds vaker ook het laagspanningsnet.
- Netbeheerders investeren de komende jaren 8 miljard in het **elektriciteitsnet**. Hiervoor hebben ze een gezamenlijk **uitvoeringsplan** opgesteld om regionaal netuitbreidingen te versnellen. Dit vraagt o.a. dat vergunningverlening onder hoog tempo gebeurt en energie-infrastructuur een prioritaire plek krijgt in ruimtelijke ontwikkelingen. De laatste **RES-netimpactanalyses** laten doorschermen dat het netwerk **veel meer** aan kan **dan 35 terawattuur**. Maar hoeveel extra terawattuur de komende jaren al een plek kan krijgen op het netwerk is nu nog niet te zeggen.
- Bouwen alleen is niet voldoende. We moeten ook zorgen dat netverzwaring niet overal nodig is. Netverzwaring op deze schaal geeft hoge **maatschappelijke kosten**: de energierekening zal naar verwachting sterk toenemen.
- Mede daarom is naast netverzwaring juist ook doorontwikkeling van het **decentraal energiesysteem** nodig. Hier vinden vraag en aanbod elkaar slim, via bijvoorbeeld local4local, energiehubs en energiegemeenschappen. Dit vraagt om experimenteerruimte en nieuwe financiële en juridische mogelijkheden zoals energiedelen.

[Digital Twin helpt ondernemers Drechtsteden bij aanpak netcongestie](#)

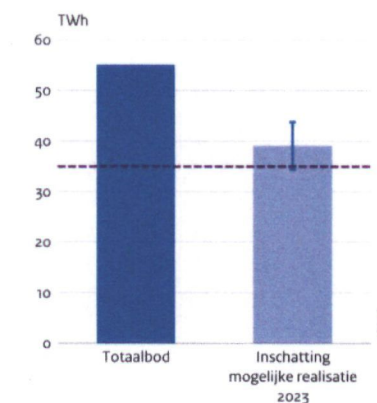
Doelstelling opwek

35 en 55 TWh

- De bandbreedte voor de verwachte hernieuwbare energieproductie in 2030 bedraagt 34 – 44 TWh, met een **middenwaarde van 39 TWh**.
- Daarmee is de doelstelling van **35 TWh in 2030 goed haalbaar**, maar is het behalen van de gezamenlijke RES-ambitie van **55 TWh in 2030 hoogst onwaarschijnlijk**.
- Het NPE laat zien dat het noodzakelijk is **voor en na 2030** verder in te zetten op opwek via zon en wind op land, met een verdere door groei richting 2050. Hoe meer we realiseren voor 2030, hoe kleiner de resterende opgave richting een volledig CO₂-vrij elektriciteitssysteem in 2035.
- De huidige opwek is gegroeid met 3 TWh sinds 2022. Het **concretiseren** van de ambitie voor **windenergie** naar projecten **stagneert**. Het aantal pijplijnprojecten neemt steeds verder af. Hierdoor verandert de verhouding zon-wind. Dit is ongunstig voor het netwerk.
- Ook **zon op land projecten** beginnen af te vallen, vooral vanwege hoge kosten voor realisatie, strenger beleid en afnemend draagvlak.
- Opwek van elektriciteit kan niet los worden gezien van vraag, opslag, flexibiliteit en infrastructuur. **Alle elementen** van het (lokale) **energiesysteem hangen samen** en beïnvloeden elkaar in positieve en/of negatieve zin.

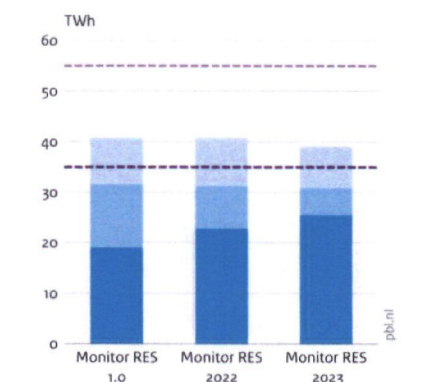
Inschatting productie hernieuwbare elektriciteit, 2030

Totaalbod en doelbereik

- Volgens RES 1.0
- Volgens PBL-systeematiek
- I Bandbreedte bepaald door onzekerheden in realisatiegraad van projecten en sanering

Inschatting mogelijke productie

- Middenwaarde
- Ambitie
- Pijplijn
- Huidig
- Doel 2030 (35 TWh)
- Mogelijk streefdoel (55 TWh)

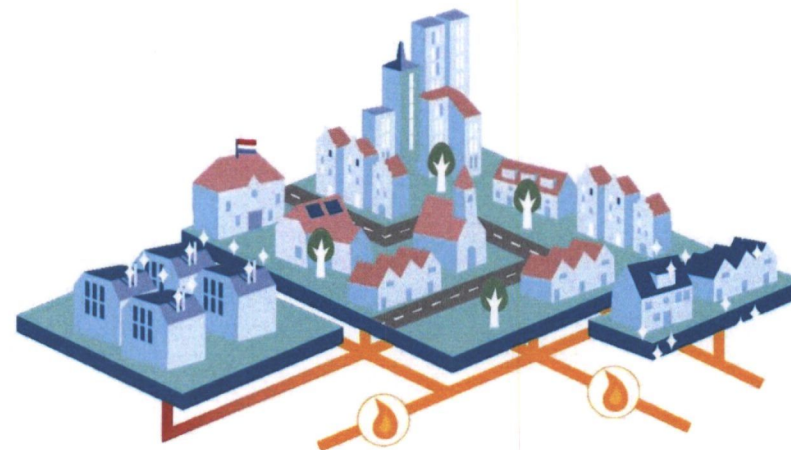
Bron: CBS, RVO, WindStats, Regionale energiestrategieën 1.0; bewerking PBL

Warmte

Inzet op collectieve warmte

- De (autonome) groei van **all electric** warmteoplossingen zet door. Steeds meer mensen schaffen warmtepompen aan, en ook veel gemeenten zien all-electric als voorkeursoptie voor duurzaam verwarmen. Dit heeft een groot effect op het elektriciteitsnetwerk. Ook gaan hierdoor de maatschappelijke kosten omhoog. Huishoudens met een lager inkomen lijken achter te blijven.
- **Inzet op collectieve warmte** en isolatie biedt een deel van de oplossing voor netcongestie en het toekomstig energiesysteem. Het **Nationaal Programma Lokale Warmtetransitie (NPLW)** werkt aan de versnelling van de lokale warmtetransitie. NP RES zet samen met het NPLW in op de ontwikkeling van regionale en lokale warmtenetten. Collectieve warmte verlaagt de maatschappelijke kosten en past goed binnen een robuust energiesysteem voor de toekomst. Het Nationaal Isolatieprogramma (NIP) stimuleert isolatie van woningen.
- In 2026 dienen alle gemeenten een **warmteprogramma** op te stellen, als opvolger van de TVW. Dit vraagt om inzet van de regio's voor het toekennen van bovengemeentelijke bronnen en inzet op (regionale) warmtenetten. Op dit moment stimuleren subsidies voor bijvoorbeeld elektrische en hybride warmtepompen de groei van all-electric warmteoplossingen. Naast een gemeentelijk warmteprogramma is daarom ook nationaal instrumentarium (beleid en financieel) nodig dat stuurt op collectieve oplossingen.

- NP RES en NPLW werken aan een **begrippenkader warmte**, waarmee definities en monitoring verder geüniformeerd worden. Ook is een [update van de factsheet warmte](#) beschikbaar.

Data en monitoring

Verbinden met data

- Overheden, netbeheerders en marktpartijen signaleren dat **gedeelde data** steeds essentiëler is om voortgang te boeken in de uitvoering van de energietransitie. Data helpt bij het maken van keuzes en het ontdekken van slimme oplossingen in het energiesysteem.
- Verschillende regio's ontwikkelen monitors, dashboards, digital twins en andere **tools** om data ondersteunend te laten zijn in de besluitvorming.
- Veel regio's missen hierbij **data van de netbeheerders** over verbruik, invoeding en gebruikersprofielen, die vanwege privacy- en concurrentieredenen niet gedeeld mag worden.
- Steeds meer regio's hebben **geodata** beschikbaar. Verzamelen en ontwikkelen hiervan gebeurt ook steeds meer op dezelfde wijze.

Voorbeeld: RES-monitor Drenthe

Drenthe gebruikt geodata om real-time de voortgang te laten zien van zon- en wind projecten. Ook laat de monitor zien of projecten al in een vergunningsfase zitten. De data kan ook worden gebruikt om ontwikkeling van opwek in te plannen in relatie tot netcongestie.

[Hernieuwbare energie](#) | [Dit is Drenthe](#) | [Feiten en cijfers](#)

Voorbeeld: Digital twin Drechtsteden

Regio Drechtsteden verkent het lokale flex-potentieel van 10 bedrijventerreinen met behulp van een Digital Twin. De Digital Twin laat zien hoe de energievoorziening zich in een gebied ontwikkelt. Door aan bepaalde knoppen te schuiven, maakt de Digital Twin bijvoorbeeld inzichtelijk wat het verschil is als bedrijven individueel gaan verduurzamen of dat gezamenlijk doen.

[Digital Twin Drechtsteden - Drechtsteden energie](#)

Deel II – Signalen uit de omgeving

Deel II presenteert signalen, boodschappen en bevindingen uit de omgeving naar aanleiding van de RES'en

De RES'en in de media

Stroomnet zo goed als vol, kabinet kondigt maatregelen tegen uitval aan

Zakelijke markt zonnepanelen buiten SDE++ groeit, nog 12,5 gigawattpiek laaghangend fruit

Energie opwekken langs de A9

AANVRAAG WINDMOLENS INGETROKKEN

Boos, bang en verdrietig: een op de vijf jongeren ervaart klimaatstress

Ambitie energieregio's van 55 terawattuur duurzame energie op land raakt uit zicht

Energieregio's: ook na 2030 nog veel duurzame energie op land nodig

Met je buren betalen en verdienen aan een zonnepark. 'Een lelijke zonneweide naast ons dorp, maar het is wel mooi onze stroom'

40 miljoen voor Nederlandse batterij en waterstoffabriek in één

'Netcongestie is grootste probleem voor mkb'

Sta energie delen toe om elektriciteitsnet te ontlasten

Inwoners presenteren 33 adviezen: "Meedelen met energieopbrengsten"

Ondersteuning gemeenten om warmtetransitie te realiseren

Decentrale overheden spelen cruciale rol in warmtetransitie

Twentse wethouders woedend over provinciale ingreep in zonneparken

Gemeente start samenwerking met energiecoöperatie EcoStroom voor project Zon op grote daken.

Verkennd Rapport Onderzoekt 100 Alternatieve Oplossingen voor Benutting Elektriciteitsnet

Nog te veel beren op de weg richting klimaatdoelen: 'Het komt er nu op aan'

Goed nieuws: de groene transitie gaat in Nederland keihard (nu de rest van de wereld nog)

Nieuwe KNMI-scenario's: grote gevolgen in Nederland door veranderend klimaat

De harde cijfers | 648.000 Europese banen door zonnepanelen, Nederland in top 5

Kwaliteitsbudget van 25 miljoen euro voor wind- en zonneparken

Nieuwe normen windenergie maken energietransitie lastiger

Hart van Brabant gaat zelf wind- en zonneparken ontwikkelen: 'Als je dit aan marktpartijen overlaat, maak je jezelf afhankelijk'

Overhandiging van ruim 12.000 handtekeningen voor oprichten Provinciaal Energiebedrijf

Groningen zet eerste stap voor oprichting gemeentelijk energiebedrijf

Lucratieve zonneweide in Wijnjewoude

Jetten wil bedrijven mogelijk verplichten in piekuren minder stroom af te nemen

Reacties van partners

NVDE

Aandachtspunten

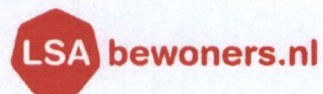
- Het wordt met het 'nee, tenzij'- beleid voor zon op landbouwgrond en de (concept)milieunormen voor windparken op land **veel moeilijker om nieuwe projecten toe te voegen aan de pijplijn**, terwijl door de sterk toenemende elektriciteitsvraag het cruciaal is om zoveel mogelijk van de 55 TWh aan ambitie van de regio's te realiseren. Wij roepen regio's daarom op letterlijk en figuurlijk **zo veel mogelijk ruimte en maatwerk** te creëren in de regionale vertaling van landelijk beleid.
- Als er zoekgebieden voor wind- en zonne-energie afvallen, wijs dan altijd in plaats van deze zoekgebieden **nieuwe zoekgebieden** aan met concrete locaties voor zonne- en windenergie. Wees ook duidelijk welke gebieden in de gebouwde omgeving overgaan op een collectieve warmtevoorziening.
- Creëer een goede **balans tussen zonne-energie en windenergie**, stuur daarbij op energiehubbs van verschillende technieken / projecten (wind/zon/opslag) in hetzelfde gebied, de combinatie van participatie- en vergunningstrajecten en efficiënt netgebruik.
- **Maak van doorlooptijd prioriteit**, voorkom stagnatie in vergunningverlening. Stel daarom bij de start van een project een gezamenlijke planning op met initiatiefnemers en probeer processen en onderzoeken parallel te doorlopen i.p.v. volgorde. Zie de NVDE-notitie [druk de doorlooptijd](#) voor tips per techniek.
- Neem daarom ook als provincie(s) en gemeenten sneller besluiten over wie optreedt als **bevoegd gezag bij windenergieprojecten** om de ruimtelijke procedure te kunnen opstarten. Vraag indien nodig NP RES om mediation en anticipeer op de nieuwe Energiewet.
- **Organiseer landelijk de financiering voor maatschappelijk wenselijke keuzes**. Zorg ervoor dat uiterlijk 1 januari 2024 de SDE++ hierop is aangepast en een landelijk kwaliteitsbudget 'live' is, conform [Eindadvies SDE & Maatschappelijke Kosten](#). Kom ook snel met een oplossing / regeling voor de gebieden waar windenergie momenteel on hold staat in het kader van de wespandief.

Marktpartijen beter betrekken bij jouw RES? Zie [Regioteam Energietransitie](#) en neem contact op via regio@nvde.nl

Reacties van partners

Participatiecoalitie

**buur
kracht.**

Afspraken in de RES lijken fluïde

We zien in de provincies steeds meer projecten wegvallen door nieuw beleid. Terwijl een groei van nieuw opgesteld vermogen nodig was en is om doelen te halen. Hiermee vlakt ook de toename van het aantal coöperatieve projecten verder af. Deze zijn essentieel om het streven naar minimaal 50% lokaal eigendom te bereiken. Lokale praktijk laat zien dat er in de uitvoering wordt afgeweken van het bod. Vertraging in het uitzetten van nodige procedures toont bestuurlijke besluiteloosheid.

Natuurinclusief nog onvoldoende verankerd in beleid

Hoewel lokale overheden wensen dat de energietransitie hand in hand gaat met andere functies die ruimtegebruik vragen, ontbreekt het nu nog aan toetsingskaders. Daarnaast wordt er beperkt gehandhaafd waardoor natuurdoelen niet gerealiseerd worden of het beheer niet goed geborgd is. Tegelijkertijd biedt natuurinclusief een kans om multifunctioneel landgebruik te verwezenlijken.

Bied financiële ondersteuning en goede samenwerking

Om doelen tijdig te halen en de energietransitie uit te voeren is extra financiering en zijn goede stimuleringsregelingen nodig zodat eerste trappen van zonnepanelen echt mogelijk worden. Denk bijvoorbeeld ook aan mogelijkheden voor specifieke aanvragen, zoals solar carports of agri-PV. Ook moeten bekende juridische knelpunten - bijv. tegen energie delen (clean energy hubs) - worden weggenomen.

Hou vast aan gemaakte afspraken

De doelstelling van 55% CO₂-reductie staat als een huis. Het wegvallen van projecten in de energietransitie helpt niet. Als het doel duurzame opwek voor 2030 niet meer haalbaar is, en dit 2032 wordt, moet de opgave omhoog. Maak duidelijk dat (praten over) kernenergie voor deze tijdshorizon géén optie is en alleen maar leidt tot uitstelgedrag.

Maak per regio inzichtelijk hoe het ervoor staat

Vertel het eerlijke verhaal en maak met en voor bestuurders, beleidsmakers en bewoners duidelijk hoe het er voor staat met duurzame opwek in de regio. Zo worden de verschillen tussen regio's ook duidelijker en weten inwoners en lokale ondernemers hoe het er voor staat met de energietransitie in de regio waar zij wonen en werken. Zo geef je een gezicht aan regionale kracht en successen.

Deel III – Blijven werken aan 55 TWh

Deel III schetst de discrepantie tussen het toekomstbeeld, en de ingewikkelde realiteit van de uitvoering, inclusief goede voorbeelden over hoe creatief om te gaan met knelpunten.

Toekomstig energiesysteem

Het energiesysteem

- Het ontwerp [Nationaal Plan Energiesysteem](#) schetst een toekomstbeeld van het Nederlandse energiesysteem in 2050, en geeft mogelijke routes daarnaartoe. Het NPE is gebaseerd op 5 publieke belangen:
 - Betaalbaar en economisch krachtig
 - Betrouwbaar en veilig
 - Duurzaam
 - Rechtvaardig en participatief
 - Ruimte en milieu
- Het realiseren van dit energiesysteem vraagt om een samenspel van vraag, aanbod, infra en flex, waarin alle dragers benut worden (elektriciteit, warmte, waterstof en andere gassen). Het centrale decentrale energiesysteem komen hier bij elkaar. Ook vraagt het NPE om een sterke gebiedsgerichte uitwerking.
- Het streven is om bestuurlijke afspraken te maken over de uitwerking van het NPE tussen Rijk en medeoverheden, uiterlijk zomer 2024.

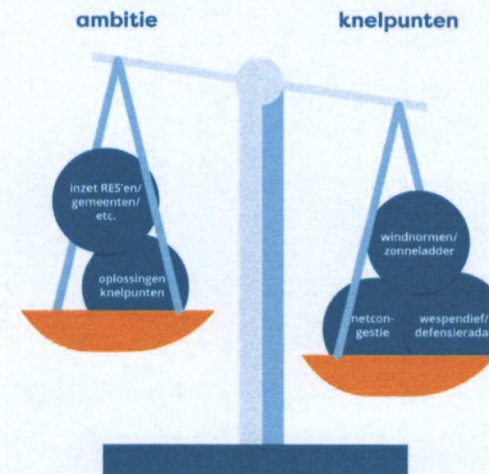
Opwek op land

- Het NPE stelt dat we ons moeten voorbereiden op **maximale elektrificatie van Nederland**, en dat hiervoor veel hernieuwbare opwek nodig is: grofweg 3-4x zo veel in 2050 als in 2030.
- Ruim de helft van de totale opwek vindt plaats met wind op zee, maar ook **op land stijgt de opwek flink** in het toekomstbeeld van het NPE: grofweg een verdubbeling van opwek via wind op land en een verdrievoudiging van zon-totaal in 2050 ten opzichte van 2030.
- Al in 2035 is mogelijk veel **extra opwek nodig**, vanwege het uitgangspunt in het NPE van een **CO₂-vrij elektriciteitssysteem** vanaf 2035.
- Dit toekomstbeeld vraagt om flinke **inzet op hernieuwbaar op land**. Dit vraagt veel qua burgerbetrokkenheid, en staat op gespannen voet met andere belangen.

De weg daarnaartoe

Werken aan knelpunten

- Terwijl het NPE een ambitieus toekomstbeeld schetst met een grote rol voor opwek op land, worden de ambities van veel regio's op dit moment geremd door: netcongestie, de aangescherpte voorkeursvolgorde zon, strengere (concept) windnormen, radarproblematiek, stikstof, wachttijden voor behandeling van hoger beroep bij de Raad van State, wespendifeef, etc. Het tijdig realiseren van ambities wordt daarmee steeds lastiger.
- Aan veel knelpunten wordt gewerkt. Maar veel van de uitspraken over en voorstellen voor het aanpakken van deze knelpunten leiden in de uitvoering tot **minder en andere mogelijkheden voor wind en zon**.
- In veel regio's wordt gezocht naar **creatieve manieren** om met deze nieuwe werkelijkheid om te gaan, maar dit is niet voldoende.
- **Gezamenlijke keuzes** waarbij energie in samenhang met ander (rijks)beleid wordt afgewogen, zijn nodig om het toekomstbeeld uit het NPE te kunnen realiseren.

Netcongestie: knelpunt en kans?

Netcongestie

- In alle regio's is inmiddels sprake van **netcongestie**, op hoog-, midden- en steeds vaker ook op laagspanningsnetten. Dit geldt zowel voor invoeding als voor afname.
- Waar netcongestie is, kan energie niet worden geleverd aan het net en/of kan verdere ontwikkeling (bedrijven, woningen) niet plaatsvinden. Hiermee is het een **obstakel** voor de ontwikkeling en voor realisatie van de doelstelling van 55 TWh, binnen het huidige, centrale netwerk.
- Het **LAN** (Landelijk Actieprogramma Netcongestie) werkt vele acties uit om netcongestie tegen te gaan:
 - **Sneller bouwen** – sneller realiseren van netuitbreidingen o.a. door integrale aanpak van projectclusters in een gebied.
 - **Sterker sturen** – sturen op betere benutting van het net o.a. door met bedrijven flexibel het net te benutten en zo de piekbelasting te verlagen.
 - **Vergroten flexibele capaciteit** – publiek-private acties voor slimme oplossingen zoals de ontwikkeling van energy hubs.
- Naast deze generieke oplossingen is ook **lokaal maatwerk** nodig voor lokale problemen en knelpunten.

Oplossingsrichtingen

Tegengaan van netcongestie loopt via **twee parallelle oplossingsrichtingen**:

1. Netbeheerders investeren sterk in **netverzwaring**. Provincies maken samen met netbeheerders, gemeenten, regio's, en andere stakeholders pMIEK's om infrastructuurinvesteringen maatschappelijk te prioriteren en te versnellen.
2. Netcongestie dwingt ook tot **innovatie** richting een nieuw, ook decentraal, energiesysteem. Flexibiliteitsoplossingen (batterijen, conversie, op- en afschalen vraag), 'energiedelen' en energy hubs kunnen op korte termijn perspectief brengen voor inwoners en bedrijven, en dragen op de lange termijn bij aan een betaalbaar, betrouwbaar en adaptief energiesysteem. Ook slim ontwerp van bijvoorbeeld woonwijken met lokale opwek en energiebesparing helpt hierbij.

Beide oplossingsrichtingen zijn nodig. Deze oplossingsrichtingen kunnen elkaar **helpen**: door flexibiliteitsoplossingen is bijvoorbeeld minder netverzwaring nodig. Maar het geeft soms ook **spanning**: netverzwaring kan in sommige gevallen ook remmend werken voor innovatieve oplossingen.

Netcongestie in de praktijk

Voorbeeld: Bedrijventerreinen Veghel

- In **Veghel** wordt het verduurzamen van bedrijventerreinen de komende periode bemoeilijkt door netcongestie. Ook de aankomende verzwaringen van het net zijn voor de bedrijventerreinen niet voldoende.
- Brink, Essent Energy Infrastructure Solutions (EIS) en Kuijpers gaan als het consortium **Smart Business Parks** vijf aaneengesloten bedrijventerreinen in Veghel verduurzamen.
- Het doel is om een lokaal energienetwerk te realiseren waar **vragen aanbod van energie, warmte en koude op elkaar wordt afgestemd**. Opdrachtgever is het Platform Ondernemend Meierijstad (POM) in samenwerking met de gemeente Meierijstad.
- **Energie** kan **gedeeld** worden tussen bedrijven in het lokale energiesysteem waardoor geen gebruik gemaakt hoeft te worden van het publieke elektriciteitsnet.

Solar Magazine - Brink, Essent en Kuijpers verduurzamen 5 bedrijventerreinen in Veghel

"Wij als technisch dienstverlener lopen vaak tegen de netcongestieproblematiek aan. Zo heeft een klant een dak vol zonnepanelen, maar mag hij op sommige momenten de opgewekte stroom niet terugleveren. Het bedrijf aan de overkant van de straat kan deze stroom juist goed gebruiken om elektrische trucks te laden. Dankzij dit project kunnen we elkaar de helpende hand bieden" - Jos van Asten, directeur van POM (in: Solar Magazine)

Netcongestie in de praktijk

Voorbeeld: nieuwbouwwijken

Door netcongestie aan de afnamekant, kunnen nieuwbouwwijken niet of met grote vertraging aangesloten worden op het elektriciteitsnet. Door de nieuwbouwwijk op te zetten als een lokaal energiesysteem met lokale balans, inclusief opslag, kan een wijk wel gerealiseerd worden.

- Schoon Schip is een drijvende woonwijk in Amsterdam die haar energie zelf opwekt en lokaal balanceert. Naast Schoon Schip verrijst Republica Amsterdam, een wijk met woningen en bedrijven waar energie wordt opgewekt en via een smart grid opgeslagen en met elkaar wordt gedeeld. Beide wijken zijn onderdeel van de Experimenteerregeling 2015-2018.
- **Nieuwbouwwijk Crailo** (bij Hilversum) wordt opgezet als een energiepositieve wijk, waar door middel van opslag en een digitaal platform de pieken in de energievoorziening eruit worden gehaald.
- In Voorhout, gemeente Teylingen, is in de **nieuwbouwwijk Hooghkamer** een wijk met 17 woningen gebouwd met zonnepanelen die met elkaar verbonden zijn via een smart grid. Via een slim energiesysteem kunnen ze onderling energie uitwisselen. Overtallige stroom wordt opgeslagen in een batterij-gedreven snellader voor elektrische deelauto's. Deze doet dienst als buffer en opslag.

Defensieradars: problematiek in de praktijk

Defensieradars

- In meerdere RES-zoekgebieden kunnen geen windturbines worden gebouwd door de aanwezigheid van (toekomstige) **radars**, die niet verstoord mogen worden door windturbines. Ook **heropening** van oude militaire velden kan beperkend werken voor windenergie.
- Door het wegvallen van **zoekgebieden voor wind** gaat de verhouding wind / zon in deze regio's vaak scheef. Dit vergroot de **netcongestie** in deze regio's.
- De regio's die het betreft, zijn met de minister / staatssecretaris van Defensie in **gesprek** om duidelijk te krijgen wat de mogelijkheden zijn.

Voorbeeld: radar in regio Hart van Brabant

- Defensie is op zoek naar een locatie voor een nieuwe **radar** nabij vliegveld Gilze-Rijen. Een radar vraagt om vrij zicht en daarom kunnen in de omgeving van een radar geen windturbines worden gebouwd.
- Momenteel wordt **gesproken met Defensie** over de mogelijke komst van deze radar en de precieze implicaties voor windenergie.
- Het creëren van **duidelijkheid** over de (on)mogelijkheden kan op korte termijn helpen om helderheid te scheppen over het perspectief voor windenergie in deze en andere regio's. Dit kan betekenen dat er zoekgebieden afvallen maar ook dat het zoeken naar alternatieven kan starten.

Wespendief en windturbines

Huidige situatie

- Realiseren van windturbines rondom Natura-2000 gebieden op de Veluwe vraagt om een vergunning in het kader van de wet natuurbescherming. Windturbines vormen een **aanvaringsrisico voor wespddieven**. Dit is een beschermde soort op de Veluwe en er zijn te weinig broedparen voor het in stand houden van de populatie. Hierdoor kunnen vergunningen niet afgegeven worden.
- In een omtrek van 1 – 8 km rondom de Veluwe zijn windturbines daarom momenteel beperkt toegestaan.

Situatie Veluwe

- Windturbines rondom de Veluwe kunnen alleen worden geplaatst met mitigerende maatregelen. **Stilstand van windturbines** is vooralsnog de enige bewezen methode om aanvaringssslachtoffers te voorkomen. Daarom wordt nu zenderonderzoek uitgevoerd en onderzocht of andere maatregelen (zoals cameradetectie) de mogelijkheden kunnen vergroten.
- In afwachting van de uitkomsten van deze onderzoeken is het **onzeker of zoekgebieden** voor wind rondom de Veluwe wel of niet in stand blijven.
- Door deze onzekerheid is er te weinig perspectief voor windontwikkelaars om aan de slag te gaan. Hierdoor liggen veel **ontwikkelingen stil**.
- Windontwikkelingen zullen hierdoor kleiner, pas na 2030 of helemaal niet plaatsvinden, wat **realisatie van het bod** van de desbetreffende regio's voor 2030 ernstig **bemoeilijkt**.

Milieunormen wind

Huidige situatie

- Het Ministerie van IenW heeft nieuwe **landelijke concept milieunormen** voor windturbines opgesteld. De regels omvatten:
 - Een nieuwe afstandsnorm
 - Strengere geluidsnormen
 - Gewijzigde regels voor slagschaduw
 - Strengere regels voor externe veiligheid
 - Vaste regels voor obstakelverlichting
 - Regels om lichtschittering te voorkomen
- Op sommige onderdelen kan in de regio's **lokaal maatwerk** geleverd worden.
- De windnormen moeten nog **definitief** gemaakt worden.

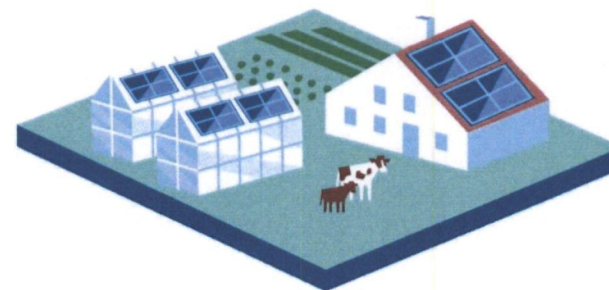
Effect op de RES-regio's

- De nieuwe concept-normen voor windturbines gaan niet uit van hogere grenswaarden. Wel van hogere streefwaarden. De hogere streefwaarden en de afstandsnorm hebben **grote effecten op de opgave voor duurzame opwek** op land uit de RES'en. En daarmee op voortgang van de energietransitie zoals beoogd in het NPE.
- Ze hebben ook effect op het landschap en op het feit dat er **weinig meer te kiezen valt** in gesprek met omwonenden en belanghebbenden.
- De plaatsing van windturbines bij een **bedrijventerrein wordt lastiger**. Terwijl die zowel landschappelijk als voor het energiesysteem daar het **meest gewenst** is, want: vraag een aanbod dicht bij elkaar (energy hubs) .
- Ook "**repowering**" van bestaande turbines wordt in veel gevallen moeilijker, omdat het op veel bestaande locaties niet mogelijk is om te voldoen aan de nieuwe normen.
- Het vinden van locaties waar meerdere windturbines bij elkaar geplaatst kunnen worden wordt lastiger. **Grotere verspreiding** van turbines kan uiteindelijk leiden **tot meer mensen die hinder ervaren** per opgewekte KWh.

Voorkeursvolgorde zon

Huidige situatie

- De minister van BZK heeft met IPO, VNG, Unie van Waterschappen en NBNL afgesproken dat provincies een aangescherpte **voorkeursvolgorde voor zon** verankeren in hun verordening.
- In de praktijk zien we sommige provincies **strenger** optreden dan het gesloten akkoord.
- Nieuwe projecten met zon op **landbouwgrond** (trede 4 van de zonneladder) zijn door de voorkeursvolgorde alleen nog bij uitzondering mogelijk. Dit vraagt om aanpassing van plannen en kan leiden tot vertraging of afvallen van projecten.
- De mogelijkheden voor zonne-energie **verschuiven** naar trede 1 (daken en gevels), 2 (onbenutte terreinen in bebouwd gebied), en 3 (onbenutte terreinen in landelijk gebied) van de zonneladder. Er zal meer zon op dak, op objecten, bassins, carports, etc. gerealiseerd moeten worden.
- Hiervoor is het van belang dat (financiële) **randvoorwaarden** op orde gebracht worden, bijvoorbeeld de financiering voor versterking van niet-draagkrachtige daken, of vergoeding van de meerkosten voor het plaatsen van solar carports.

Voorkeursvolgorde zon in de praktijk

Solar Carports

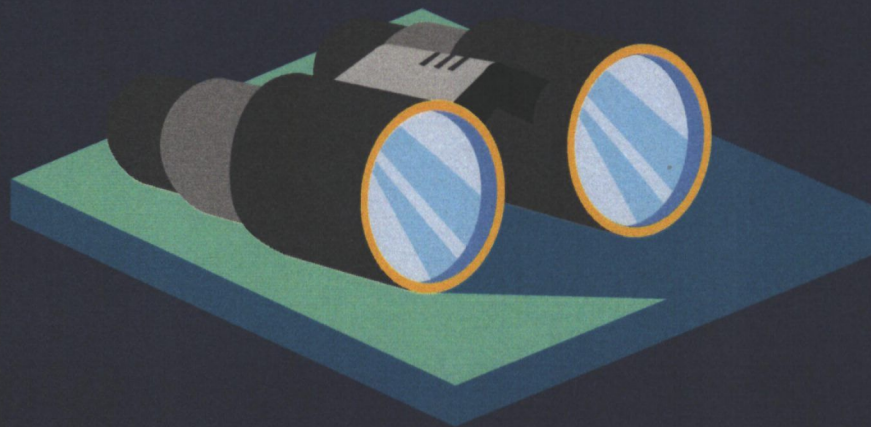
- De voorkeursvolgorde zon heeft als doel **multifunctioneel ruimtegebruik** te stimuleren. Dit is bijvoorbeeld mogelijk door zonnepanelen boven parkeerplaatsen te plaatsen. Hierbij kunnen ook slimme combinaties gemaakt worden met laadinfrastructuur.
- **Solar carports** zijn echter vaak nog niet financieel haalbaar. In een van de regio's zijn bijvoorbeeld 100 locaties onderzocht, waarvan er vier kansrijk zijn.
- In de regio Rotterdam-Den Haag wordt een **carportaanpak voor zon** ontwikkeld, inclusief een handreiking voor gemeenten. [Pilot Zon op parkeerplaatsen van start | RES Rotterdam Den Haag](#)
- Op landgoed de Olmenhorst in Lisselbroek (regio Noord-Holland Zuid) **verduurzaamt** een rustieke zonnecarport een architectenbureau (zie rechts). De carport wordt door dit bedrijf met de huidige energieprijzen in 5,5 jaar terug verdiend en levert duurzame energie aan de rest van het terrein. Het is een voorbeeld van een mooi landschappelijk ingepaste zonnecarport bij bedrijven.

"Maak het als gemeenten voor bedrijven met een eigen terrein of parkeerplaats zo makkelijk mogelijk om een zonnecarport aan te leggen." Coen Kampstra, architectenbureau Faro

['Heeft je bedrijf een eigen terrein? Leg een zonnecarport aan!'](#)
[Terugkijken kennissessie Solar Carports | Helpdesk Zonopwek](#)

Deel IV - Vooruitblik

Deel IV geeft adviezen aan de regio's, opdrachtgevers van NP RES en NP RES zelf, op basis van de gesprekken in de regio's, de voortgangsrapportages en de ervaringen vanuit NP RES.

Adviezen voor de komende periode

Regio's

- Energie is een **voorwaarde** voor ruimtelijk-economische ontwikkeling. Beschouw windturbines en zonnepanelen niet alleen als objecten die 'ingepast' moeten worden, ze zijn randvoorwaardelijk om in de toekomst te kunnen wonen, werken en recreëren.
- Stem landelijk, regionaal en lokaal ruimtelijk en **maatschappelijk-economisch beleid af met energiebeleid** (en vice versa), zodat gebieden ook in de toekomst voorzien zijn van energie. Energie is (voorlopig) een schaars goed.
- Benut de RES als de plek waar het individuele (beleids)belangen en het **gezamenlijk belang** open op tafel gelegd kunnen worden, en waar gezamenlijk acties benoemd worden om stappen vooruit te zetten. Blijf daarvoor open met elkaar communiceren, ook bij politieke spanningen.
- **Samenhang tussen vraag en aanbod** wordt steeds belangrijker door netcongestie. Stuur aan op afspraken met andere partijen over waar samenhang georganiseerd wordt in het lokale energiesysteem. Hierin liggen kansen om een deel van de opgave voor opwek te realiseren.
- Leg de **koppeling met parallelle programma's**, zoals het NPLW en het Programma Verduurzaming Bedrijventerreinen. Neem in gezamenlijkheid de verantwoordelijkheid voor het realiseren van het toekomstig energiesysteem.

- Ga op zoek naar **nieuwe zoekgebieden** wanneer zoekgebieden afvallen.
- Zoek naar **creatieve manieren** om opwek te realiseren ondanks de knelpunten. Leer van andere regio's en andere programma's.
- Doe mee en draag bij aan **provinciale (en rijks)trajecten** rondom ruimte en energiesysteem: energievisie, PMIEK, ruimtelijke voorstellen.
- Zet in op **realisatie van warmtenetten** ten behoeve van het totale energiesysteem.
- **Houd het bod overeind**, ook als volledige realisatie niet lukt voor 2030. Ook na 2030 is realisatie van duurzame opwek nodig.

Adviezen voor de komende periode

NP RES

- Blijf handelen vanuit de **gezamenlijke opgave**, verbind tussen regio's en tussen regio's en landelijk en zoek naar mogelijkheden om slimme combinaties te leggen die het realiseren van de gezamenlijke opgave gemakkelijker maken.
- Breng actief **kennis** vanuit de regio naar de verschillende beleidsarena's (en vice versa) en laat de consequenties zien van de beleidskeuzes voor de uitvoering en ambitie voor duurzame opwek op land.
- Zorg dat de kennis uit de praktijk en de RES-regio's via de NP RES-structuur betrokken wordt bij de **interbestuurlijke afspraken** vanuit het NPE na 2030 die het Rijk met koepels maakt.
- Zorg voor goede informatie en kennisdeling samen met de partners richting **volksvertegenwoordigers**. Het is belangrijk dat zij weten welke afspraken er zijn en welke informatie beschikbaar is.
- Blijf werken aan de onderlinge **verbinding** tussen partijen en aan een verbonden netwerk.
- Maak duidelijk wat de **rol van de RES'en** is en waarvoor andere partijen bij de RES moeten zijn.

- Organiseer **samen met NPLW** doe-ateliers in de regio om de verbinding tussen lokale warmtetransitie en decentrale energiesysteem te versterken.
- Stimuleer dat de regio's actief **aanhaken bij andere trajecten**, zoals het NPLW, Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG), integraal programmeren en de ruimtelijke puzzel.

Adviezen aan partners

Gemeenten

- Blijf inzetten op **ruimte voor opwek**, meer is nodig na 2030. Afgevalen zoekgebieden vragen om nieuwe locaties in gemeente/regio.
- Leg **verbinding** tussen de warmtetransitie, het energiesysteem en de opwek.
- Geef aan **(collectieven van) bedrijven en** mogelijkheden voor verduurzaming. Kijk hierin samen hoe zon, wind en flex het best gecombineerd kunnen worden.
- Ondersteun **lokale energiegemeenschappen** om de eigen energievoorziening te kunnen realiseren.

Waterschappen

- Blijf breed kijken bij het uitvoeren van je taken, juist vanwege effect op klimaat en energie. Het is bevorderlijk voor de transitie als waterschappen **actief** blijven **deelnemen** in de RES'en.
- Breng mogelijkheden voor **aquathermie** en **opwek** actief in bij de RES en lokale warmteplannen. Niet alleen voor de eigen CO₂-neutraal doelstelling, maar voor de regio.

Provincies

- Geef **ruimte voor voldoende opwek** in het ruimtelijk beleid. Regel niet alles dicht op provinciaal niveau, laat ruimte voor lokaal en regionaal **maatwerk** om ambities in te kunnen vullen op een manier die past bij het gebied.
- **Ondersteun regio's** in het realiseren van zon op daken, carports, etc. nu de mogelijkheden voor zon op landbouwgrond beperkt worden.
- Beschouw toegang tot hernieuwbare energie steeds meer als voorwaarde voor **economische en maatschappelijke ontwikkeling**. Betrek de RES'en actief in de ruimtelijke voorstellen en het integraal programmeren (PMIEK, energievisie) en de verdere uitwerking daarvan.
- Sturende rol van provincies heeft consequenties voor de onderlinge samenwerking. Blijf vanuit de eigen verantwoordelijkheid sturen op het **gezamenlijk** behalen van de doelstellingen.

Adviezen voor regio's en partners

Rijksoverheid

- Verklein de **kloof tussen beleidsvorming en uitvoering**. Voorkom, met collegiaal bestuur, dat sectoraal Rijksbeleid het toekomstige energiesysteem uit het NPE onmogelijk maakt.
- Maak een **consistente afweging tussen thema's** in de leefomgeving, zoals gezondheid, landbouw, industrie/mkb, natuur en energie.
- Heroverweeg de landelijke concept **milieunormen voor windenergie**. Door de milieunormen raakt het NPE toekomstbeeld verder buiten zicht.
- Zorg voor de juiste financiële, juridische en beleidsmatige **randvoorwaarden** voor zon op dak, objecten, carports, etc.
- Zorg snel voor passende wetgeving, zoals de **Wet Collectieve Warmtevoorzieningen** en een nieuwe **Energiewet** die innovatieve oplossingen mogelijk maakt. Zorg voor een snelle implementatie van de EU-directive via de Energiewet, zodat energie delen wettelijk mogelijk wordt.
- Maak tempo met het klaarmaken van **financiële arrangementen** die het realiseren van duurzame opwek vergemakkelijken, zoals de vervanging voor de SDE++, om te voorkomen dat de pijplijn nog verder stagneert.
- **Evalueer het NPRES** en de RES in context van het NPE.
- **Blijf in gesprek** met de regio's, provincies, gemeenten en waterschappen over wat elke partij nodig heeft.

Netbeheerders

- Ondersteun **slimme oplossingen** van initiatiefnemers, gemeenten en regio's. Focus niet slechts op uitbreiding van het netwerk, maar werk ook mee aan het creëren van het lokale energiesysteem.
- Zoek de **ruimte in wetgeving** en experimenteer: zoek de ruimte in het delen van data, creëren van decentrale netwerken, collectieve aansluitingen, etc.
- De uitvoeringsagenda zet duidelijk de opgave en urgentie weg om tempo te maken. Zonder draagvlak ontstaat echter ook geen snelheid. **Blijf in gesprek** met gemeenten, provincie en andere partners en zoek de samenwerking bij het maken en het uitvoeren van plannen.
- **Prioriteer samen** met regio's en gemeenten waar het laag- en middenspanningsnet als eerste verzaagd moet worden, en doe dit niet eigenstandig.

Tot slot

- Toegang tot en betaalbaarheid van energie voor inwoners en bedrijven is nu en in de toekomst van belang.
- Het is daarom essentieel om samen te blijven optrekken om alle mogelijkheden die er zijn te blijven benutten.
- Blijf in de regio's afstemmen en samenwerken aan de uitvoering van de gezamenlijke afspraken, want in de regio komen beleid en uitvoering vanuit verschillende overheden, netbeheerders en maatschappelijke organisaties bij elkaar. Koester wat is opgebouwd.
- Het is de kunst om door te zetten en niet te switchen naar weer een andere manier van werken. Dit helpt de transitie niet vooruit.

Achtergrond

Tijdslijn

Om de gezamenlijk vastgelegde ambitie voor het opwekken van duurzame energie te realiseren is het nodig dat in januari 2025 vergunningen voor projecten zijn verleend. Dat betekent voor overheden: verankeren van de RES'en in ruimtelijk beleid eind 2023, begin 2024.

December 2022

Bestuurlijke afspraak

Randvoorwaarden scheppen om democratisch vastgestelde RES'en uit te voeren met streefdoel 95 TWh.

Juli 2023

Concept Nationaal Plan Energiesysteem

Start dialogen perspectief 2050.

1 september 2024

Concept provinciale Energievisie

Februari 2025

pMIEK

2e overzicht maatschappelijk geprioriteerde energie-infrastructuur.

2022-2030

RES Herijking 2.0

Maatwerk per regio.

December 2023

Definitief Nationaal Plan Energiesysteem

2020

juli 2021

Fit-for-55

door Europese Commissie.

2019

2018

2013

Energieakkoord Nederland

Klimaatakkoord

Definitief Klimaatakkoord getekend. De RES is één van de maatregelen uit het Klimaatakkoord.

Juli 2023

pMIEK

1e overzicht maatschappelijk geprioriteerde energie-infrastructuur.

2023

Tweede Kamerverkiezingen

1 juli 2023

RES voortgangsdokument 2023

(t.b.v. PBL Monitor dec 2023)

1 januari 2025

Omgevingsvergunningen

Omgevingsvergunningen voor het realiseren van minimaal 35 TWh zijn verleend.

2025

Provinciale staten- en waterschapsverkiezingen

Gemeenteraadsverkiezingen

Europese verkiezingen

2025

Energiewet en Warmtewet

1 juli 2025

RES voortgangsdokument 2025

(T.b.v. PBL Monitor dec 2025)

2027

Herijking Nationaal Plan Energiesysteem

2035

CO2-vrij elektriciteitssysteem

1 januari 2050

Duurzame energie

Nederland is klimaatneutraal.

2050

2030

1 januari 2030

Minimaal 35TWh duurzame energie

In 2030 wordt minimaal 35 TWh duurzame elektriciteit op land geproduceerd.

- Intensivering dialoog met de samenleving
- Slimmer benutten & uitbreiden van het energienet
- Gebiedsgericht werken en samenhang andere ruimtelijke opgaven
- Maatwerk per regio: RES herijking 2.0
- Provinciale overzichten prioriteren maatschappelijke netinfrastructuur

PBL brengt jaarlijks een monitor uit in december.

12/5/2023

Nationaal Programma
RES Regionale
Energie
Strategie

38

Over NP RES

Afwegingskader

Leefomgeving

Maatschappelijke
betrokkenheid

Energiesysteem

Doelstelling 2030

Het Nationaal Programma RES ondersteunt de regio's bij het maken van de Regionale Energiestrategieën door kennis te ontwikkelen en delen, procesondersteuning te bieden en een lerende community te faciliteren.

Daarnaast verbindt het NP RES partijen, agendeert knelpunten en signaleert kansen om de ambities te kunnen verwezenlijken.

Dossiernummer 15137
Extern Zaak ID 2234376
Vertrouwelijk Nee
Vergaderdatum 25 april 2024
Agendapunt 15.b
Titel C- naar B-verzoek JA21 ag.p. 11.f Energie:
Intentieovereenkomst verkenning OER A7-A8 (C-
agenda Leefomgeving 22-04-2024)
Organisatieonderdeel BEL/GLG

Geagendeerd	Vergaderdatum
Commissie Leefomgeving	22 april 2024
Commissie Leefomgeving	25 april 2024

Toelichting

Het Rijk, de provincie Noord-Holland en de betrokken gemeenten werken langs de A7-A8 aan een zogenoemd OER-project (Opwek Energie Rijksvastgoed). Doel is de mogelijkheden voor hernieuwbare energie (zonne-energie) langs deze infrastructuur te onderzoeken. Gedeputeerde Staten hebben kennisgenomen van de resultaten van de voorverkenningfase van dit project en zetten de samenwerking met de projectpartners in de hierop volgende verkenningfase voort. De portefeuillehouder Klimaat en Energie, Rosan Kocken tekent hiervoor namens het college van Gedeputeerde Staten een intentieovereenkomst.

Agenderingsverzoek Statencommissie Ruimte Noord-Holland

Naam fractie/ indiener:

Daniël van den Berg
Fractievoorzitter JA21 Noord-Holland

Naam commissie en datum:

Commissie Leefomgeving – maandag 22 april 2024

- *Legt de volgende discussienota ter bespreking voor aan de Statencommissie en/of de portefeuillehouder:*

11.f - Energie: Intentieovereenkomst verkenning OER A7-A8 (C-agenda Leefomgeving 22-04-2024)

Aanleiding discussienota

Hieronder wordt de achtergrond van het onderwerp geschetst en aangegeven wat de aanleiding is voor het verzoek:

Intentieverklaring Opwek Energie A7 & A8

Hieronder wordt aangegeven met welk doel de fractie dit onderwerp/ de ingekomen brief op de agenda heeft gezet

– welke politieke vraag wil de indiener aan de orde stellen:

JA21 wil de wenselijkheid van hernieuwbare energie langs Rijkswegen en op/naast Rijksgronden bespreekbaar maken in het kader van toekomstige mobiliteitsontwikkelingen, planologische ontwikkelingen zoals woningbouw, natuur, recreatie, enzovoort. Is de financiële impact hiervan wenselijk ten opzichte van andere ontwikkelingen, enzovoorts.

– wat vraagt de indiener aan de andere fracties (de commissie, de portefeuillehouder)

Formuleer en spreek de wenselijkheid of onwenselijkheid van het doorzetten van de implementatie van hernieuwbare energie op Rijksgronden of naast Rijkswegen (OER in het geheel). Spreek uit hoe wij de participatie en belangen vanuit de omgeving goed gaan meenemen, met de geleerde lessen vanuit de aanvraag voor Windturbines Noorder IJplas. Spreek uit welke definitie U verstaat onder 50% lokaal eigenaarschap en hoe wij dit als Provinciale Staten willen invullen.

Referentie uit de intentieovereenkomst

- XII. Partijen hebben speciale aandacht voor de belangen vanuit de omgeving. Door middel van een participatietraject zal de omgeving actief betrokken worden bij de verkenningsfase.
- XIII. Partijen streven naar minimaal 50% lokaal eigenaarschap door burgers en bedrijven, dit wordt gedurende de verkenning verder uitgewerkt.

Bronnen:

FORMAT Agenderingsverzoek Statencommissies Noord-Holland Nadere
toelichting onderwerp

Intentieverklaring Opwek Energie A7 & A8

inzake de verkenning van de mogelijkheden tot het realiseren van energieopwekking

De volgende partijen;

De minister van **Infrastructuur en Waterstaat**, handelende als bestuursorgaan en als vertegenwoordiger van de Staat der Nederlanden gezeteld te Den Haag, rechtsgeldig vertegenwoordigd door Bregje van Beekvelt, directeur Netwerkontwikkeling Rijkswaterstaat West Nederland Noord, hierna te noemen '**de Staat**';

De publieke rechtspersoon provincie **Noord-Holland**, gevestigd te Haarlem aan het Houtplein 33, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door portefeuillehouder Rosan Kocken;

De publieke rechtspersoon gemeente **Hollands Kroon**, gevestigd te Anna Paulowna aan De Verwachting 1, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door wethouder Lilian Peters;

De publieke rechtspersoon gemeente **Medemblik**, gevestigd te Wognum aan de Dick Ketlaan 21, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door wethouder Harry Nederpelt;

De publieke rechtspersoon gemeente **Koggenland**, gevestigd te De Goorn aan Middenhof 2, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door wethouder Bart Krijnen;

De publieke rechtspersoon gemeente **Hoorn**, gevestigd te Hoorn aan Nieuwe Steen 29, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door wethouder Arthur Helling;

De publieke rechtspersoon gemeente **Edam - Volendam**, gevestigd te Volendam aan W van der Knoopdreef 1, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door wethouder Dirk Dijkshoorn;

De publieke rechtspersoon gemeente **Oostzaan**, gevestigd te Oostzaan aan Kerkbuurt 4, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door wethouder Rosemarijn Dral;

De publieke rechtspersoon gemeente **Wormerland**, te Wormer en gevestigd aan de Koetserstraat 3, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door wethouder Rolf van Wanrooij;

De publieke rechtspersoon gemeente **Purmerend**, te Purmerend en gevestigd aan de Purmersteenweg 42, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door wethouder Coen Lageveen;

De publieke rechtspersoon gemeente **Zaanstad**, te Zaandam en gevestigd aan de het Stadhuisplein 100, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door wethouder René Tuijn ;

afzonderlijk te noemen '**Partij**' en gezamenlijk '**Partijen**';

in overweging nemende dat;

Nederland de opgave heeft om per 2030 35 Terra Wattuur op te wekken uit hernieuwbare bronnen;

- a. Deze opgave is opgenomen in dertig Regionale Energie Strategieën (hierna: RES);
- b. Binnen de RES regio Noord-Holland Noord en Noord-Holland Zuid de gronden langs de A7 en de A8 aangewezen zijn als kansrijke locaties voor de opwekking van hernieuwbare energie;
- c. De gronden en geluidsschermen rondom A7 en A8 in de RES 1.0 van RES regio Noord-Holland Noord en Noord-Holland Zuid beschreven en vastgesteld zijn als zoekgebied door de gemeenteraden, Provinciale Staten en het Algemeen Bestuur van het Waterschap;
- d. De Staat de RES-regio's wenst te ondersteunen middels het programma Opwek Energie op Rijksground (hierna: OER), waarin in samenwerking met de RES regio's, gronden langs de hoofd- en vaarwegen waar hernieuwbare energieopwekking realistisch en kansrijk worden geacht ter beschikking worden gesteld voor de opwek van hernieuwbare energie;
- e. De Gemeente Hollands Kroon , Gemeente Medemblik, Gemeente Koggenland, Gemeente Hoorn, Gemeente Edam - Volendam, Gemeente Oostzaan, Gemeente Wormerland, Gemeente Purmerend, Gemeente Zaanstad, de provincie Noord-Holland, het ministerie van Economische Zaken en Klimaat werken samen in het programma OER aan de uitwerking van de RES;
- f. Op 17 juni 2021 onder andere door de Gemeente Hollands Kroon , Gemeente Medemblik, Gemeente Koggenland, Gemeente Hoorn, Gemeente Edam - Volendam, Gemeente Oostzaan, Gemeente Wormerland, Gemeente Purmerend, Gemeente Zaanstad, en de provincie Noord-Holland een verzoek is ingediend bij het ministerie van Economische Zaken en Klimaat om onder andere de A7 op te nemen in het programma OER;
- g. In september 2023 de gronden rond de A7 en A8 opgenomen zijn in het programma OER;
- h. Er verder onderzoek nodig is om de concrete kansen voor energieopwekking langs de A7 en A8 te verkennen;
- i. De deelnemende Partijen elk afzonderlijk hun eigen beslissingsbevoegdheid behouden of een project uiteindelijk wordt uitgevoerd.

spreken de volgende intenties uit;

Doel

- I. Partijen willen gezamenlijk nader verkennen of en hoe de gronden en/of geluidsschermen langs de A7 en A8 geschikt zijn - of zijn te maken - voor de realisatie van hernieuwbare zonne-energieopwekking.

Verkenningfase

- II. Partijen zullen in deze verkenningfase gezamenlijk onderzoek doen naar de ruimtelijke, maatschappelijke, technische, bestuurlijke, financiële, juridische en planologische mogelijkheden waaronder de gronden en/of geluidsschermen rond de A7 en A8 geschikt zijn voor hernieuwbare energieopwekking.
- III. Partijen willen met inachtneming van de ruimtelijke karakteristieken en kenmerken van het gebied gezamenlijk ruimtelijke varianten voor een energiepark ontwerpen waarin de mogelijkheden, wensen en eisen worden opgenomen om hernieuwbare energieopwekking langs de A7 en A8 mogelijk te maken.

- IV. De partijen streven in deze samenwerking naar uniformiteit in ontwerp en voorwaarden van deze ruimtelijke varianten en de uiteindelijke voorkeursvariant.
- V. De Partijen streven ernaar om deze verkenning binnen een jaar af te ronden.
- VI. Partijen zullen de verkenningsfase uitvoeren zoals beschreven in het gezamenlijk opgestelde plan van aanpak (*Projectplan OER A7 en A8, 1 maart 2024*).

Organisatie

- VII. De verkenningsfase wordt uitgevoerd door een kernteam.
- VIII. Het kernteam maakt gebruik van het Integraal Projectmanagement Model (hierna: IPM).
 - a. Het projectmanagement, projectbeheersing, technisch management en contractmanagement wordt ingevuld door de Staat der Nederlanden.
 - b. Het omgevingsmanagement wordt ingevuld door de provincie Noord-Holland en de Staat der Nederlanden.
 - c. De inhoudelijke begeleiding op de IPM rollen wordt ingevuld door de deelnemende gemeenten, provincie Noord-Holland en Liander.
- IX. Partijen stellen personele inzet en expertise beschikbaar voor de uitvoering van de verkenning.
- X. Het kernteam legt gedurende de verkenningsfase verantwoording af aan een bestuurlijke vertegenwoordiging van Partijen.
- XI. Partijen dragen ieder hun eigen (organisatie)kosten die voortvloeien uit deze intentieovereenkomst.

Omgeving

- XII. Partijen hebben speciale aandacht voor de belangen vanuit de omgeving. Door middel van een participatietraject zal de omgeving actief betrokken worden bij de verkenningsfase.
- XIII. Partijen streven naar minimaal 50% lokaal eigenaarschap door burgers en bedrijven, dit wordt gedurende de verkenning verder uitgewerkt.

Overige

- XIV. De verkenningsfase start met het ondertekenen van deze verklaring door alle Partijen. Zodra de verkenningsfase is afgerond eindigt deze intentieverklaring. Indien Partijen een verdere samenwerking wensen om de opwek van hernieuwbare energie langs de A7 en A8 te realiseren, kunnen ze hiervoor een nieuwe schriftelijke samenwerkingsovereenkomst aangaan voor de volgende projectfase.
- XV. Partijen kunnen gedurende de verkenningsfase op elk moment eenzijdig dan wel gezamenlijk besluiten dat zij geen verder gevolg willen geven aan deze intentieverklaring. Partijen zullen elkaar van een dergelijk besluit zo spoedig mogelijk op de hoogte brengen. Een dergelijk besluit heeft geen financiële en/of juridische consequenties voor Partijen.

Aldus overeengekomen en door Partijen ondertekend,

Ondertekening

de Staat – Bregje van Beekvelt

Provincie Noord-Holland – Rosan Kocken

De gemeente Hollands Kroon - Lilian Peters

De gemeente Medemblik - Harry Nederpelt

De gemeente Koggenland - Bart Krijnen

De gemeente Hoorn - Arthur Helling

De gemeente Edam – Volendam - Dirk Dijkshoorn

De gemeente Oostzaan - Rosemarijn Dral

De gemeente Wormerland - Rolf van Wanrooij

De gemeente Purmerend - Coen Lageveen

De gemeente Zaanstad - René Tuijn

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier mw. drs. K. Bolt
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

M.J. de Visser

BEL/IOT

Telefoonnummer +31235143376

marck.de.visser@noord-holland.nl

1 | 3

Betreft: Intentieovereenkomst OER-project A7-A8

Geachte leden,

Graag informeren wij u over het volgende onderwerp:
Afronden voorverkenningfase en opstarten verkenningfase voor het
OER (Opwekken Energie Rijksvastgoed)-traject A7-A8

Inleiding

In de Regionale Energie Strategieën (RES) Noord-Holland Noord en Noord-Holland Zuid is opgenomen om langs de Rijkswegen de combinatie te maken met het opwekken van hernieuwbare energie. Op 17 juni 2021 hebben Gedeputeerde Staten mede namens de betreffende gemeenten daarom een verzoek ingediend bij het ministerie van EZK om de Rijkswegen langs de snelwegen in Noord-Holland op te nemen in het programma OER (Opwek van Energie op Rijkswegen) van het Rijk. Dit verzoek is gehonoreerd met het OER project A7-A8 Noord-Holland. Het Rijk, gemeenten, provincie en de netbeheerder werken in het kader van dit OER-project sinds september 2023 samen aan het traject A7-A8.

De voorverkenningfase als onderdeel van dit project is in de afrondende fase en Gedeputeerde Staten hebben besloten om de samenwerking voor dit project met de partners voort te zetten in de hierop volgende projectfase: de verkenningfase. Noord-Holland gaat hiervoor een intentieovereenkomst aan met de projectpartners (Rijkswaterstaat en betrokken gemeenten).

In Noord-Holland lopen inmiddels meerdere OER-projecten waaronder de Energieroute Noord-Holland (A5-A9-A22) en wordt er binnenkort gestart met de A10.

Resultaten Voorverkenning

Afgelopen half jaar heeft de provincie Noord-Holland samen met het Rijk, gemeenten en spoorwegaanbieder gewerkt aan de voorverkenning voor het OER-project A7-A8. Deze voorverkenning bestond uit een technische geschiktheidsanalyse van alle publieke grondposities (Rijk, provincie en gemeenten) voor zonne-energie binnen een zone van

Verzenddatum

10 APR 2024

Kenmerk

2234376/2234386

Uw kenmerk

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

500 meter aan weerszijde van de Rijkswegen en spoorverbinding. Dit heeft een totaal van 338 ha aan technisch geschikte publieke gronden voor opwek van zonne-energie opgeleverd.

Daarnaast is er een kansrijke analyse uitgevoerd om te onderzoeken in hoeverre de technisch geschikte publieke gronden kansrijk zijn om daadwerkelijk energie op te wekken. Hierbij is gekeken naar praktische belemmeringen (perceel dimensies, begroeiing, geplande ontwikkelingen) en de natuur en/of cultuurhistorische waarde van het perceel voor de omgeving. Uit deze analyse is gebleken dat sprake is van 129 hectare kansrijke gronden, 93 hectare beperkt kansrijk en 19 hectare niet kansrijk. In de verkenningsfase wordt de opwek-potentie verder onderzocht.

Tot slot is er een plan van aanpak opgesteld voor de volgende verkenningsfase. Deze fase bestaat uit een ontwerptraject en een omgevingstraject. Op basis van de fysieke, maatschappelijke, technische, bestuurlijke en de financiële mogelijkheden voor de opwek van hernieuwbare energie langs de A7-A8 zal een aantrekkelijk en realiseerbaar ontwerp in beeld worden gebracht dat op draagvlak kan rekenen. Ook wordt aan het eind van de verkenning een voorstel gedaan voor de planologische verankering van de voorkeursvariant onder de Omgevingswet

Komend jaar: Verkenningsfase

Het doel van de verkenningsfase is om te komen tot een door de omgeving gedragen set aan ruimtelijke ontwerpuitgangspunten waar zonne-opstellingen aan moeten voldoen en concrete percelen binnen de scope van dit project. De verkenningsfase wordt formeel afgesloten met een bestuurlijk akkoord op de volgende resultaten:

- Gedragen ruimtelijke voorkeursvariant voor zonneopstellingen inclusief participatietraject en een concretisering van de scope;
- Uitgangspunten voor financiële participatie;
- Plan van aanpak planfase;
- Samenwerkingsovereenkomst voor de planfase.

Vanuit alle partijen zijn ruimtelijke en planologische uitgangspunten/randvoorwaarden opgenomen in het plan van aanpak voor de verkenningsfase. Vanuit de provincie zijn kwalitatieve randvoorwaarden zoals participatie, ruimtelijke kwaliteit, meervoudigheid (overeenkomstig met hoe deze zijn vastgesteld in de Regionale Energie Strategieën) aangedragen. Het belang van onze beschermingsregimes zoals PBL, NNN en UNESCO (Stelling van Amsterdam en Beemster) zijn nadrukkelijk door de Provincie als voorwaarden aangedragen. Daarnaast wordt tijdens deze fase ook duidelijk wat de gevolgen zijn van de provinciale zonneladder als randvoorwaarde voor het project. Tijdens de verkenningsfase worden de aangedragen uitgangspunten en randvoorwaarden verder onderzocht. De verwachting is dat de verkenningsfase in het 1e kwartaal van 2025 zal worden afgerond.

Intentieovereenkomst OER A7-A8

Gedeputeerde Staten hebben besloten een intentieovereenkomst aan te gaan met de betreffende projectpartners voor het vervolgproces.

Hierin staat dat ondertekende partijen: Rijkswaterstaat, gemeenten en provincie capaciteit beschikbaar stellen om in de verkenningsfase te

bepalen waar en hoe er mogelijkheden zijn voor opwekking van hernieuwbare energie binnen dit project en op welke manier dit naar de markt gebracht kan worden en onder welke voorwaarden dit de instemming van partijen kan dragen.

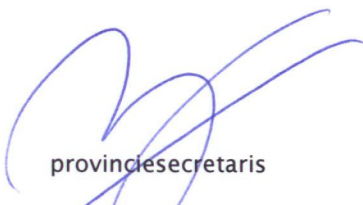
De overeenkomst heeft betrekking op de verkenningsfase. Voor een volgende fase dient een nieuwe (samenwerkings)overeenkomst aangegaan te worden met de projectpartners die passen bij de opvolgende planvormingsfase.

Tot slot

Bij relevante ontwikkelingen en/of mijlpalen met betrekking tot dit project zullen we u hiervan op de hoogte stellen.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris
M.J.H. van Kuijk

voorzitter
A.Th.H. van Dijk

1 bijlage(n)

Intentieovereenkomst OER-project A7-A8

Rondvraag Beppie van den Bogaerde in Commissie Leefomgeving 22-04-2024
Onderwerp: 11.c Klimaat/Energie: Ingekomen brief ROB-advies 'Koersen op klimaatneutraal. Aansturing en bekostiging van het decentrale klimaat- en energiebeleid' (C-agenda Leefomgeving 22-04-2024)

Aanleiding

In het ROB-advies wordt op blz. 3 verwezen naar de ambitie om het doel van 49% CO₂-uitstootreductie in 2030 ten opzichte van 1990 aan te scherpen naar 55%^[1]. De minister heeft ROB gevraagd een nieuw advies te formuleren voor de decentrale uitvoering van het klimaat en energiebeleid (dit rapport). ROB hoopt dat alle partijen die aan het rapport meegewerkt hebben, eenzelfde gezamenlijkheid aan de dag leggen bij de uitvoering van het klimaat- en energiebeleid. Op blz. 11 van het rapport staat “De ROB adviseert om de middelen voor de uitvoering van het klimaat-en energiebeleid uit te keren via een brede doeluitkering, over de besteding waarvan gemeenten en provincies slechts globaal verantwoording hoeven af te leggen. Dit geeft decentrale overheden de ruimte om, binnen de door het Rijk gestelde kaders, hun eigen keuzes te maken binnen het klimaat-en energiebeleid. Bovendien blijven door een brede doeluitkering de administratieve lasten beperkt, terwijl het wel de uitvoeringsmiddelen veiligstelt voor het klimaat-en energiebeleid.”

Hoofdvraag: Wat is de reactie van GS op het ROB rapport, ook op de zin: “dit geeft decentrale overheden de ruimte om [...].. hun eigen keuzes te maken [...]?”

Subvragen:

- In hoeverre beïnvloedt het rapport de beslissingen over de bekostiging van het klimaat- en energiebeleid van onze provincie?
- Hoe verandert dit rapport de samenwerking met gemeenten, haar partners en de samenleving?
- Onderschrijft GS de conclusies van het ROB rapport?
- Wat doet GS in de lobby naar het Rijk om dit duidelijk te maken?

^[1] <https://open.overheid.nl/documenten/ronl-f3cb0d9c-878b-4608-9f6a-8a2f6e24a410/pdf>

Rondvraag in commissie Leefomgeving dd 25 april 2024

T.a.v.; Gedeputeerde R. Kocken

Van; BBB Pieter Teeuwen

CDA Ruth Engels

GroenLinks Tessa van Wijnen

D66 Wesley van der Heijden

Datum; 25 april 2024

De motie ‘Nacht voor de nacht’ (183-2023) is in de vergadering van PS op 6 nov 2023 met een ruime meerderheid aangenomen. Tot op heden is hierover geen terugkoppeling geweest, voor zover wij konden nagaan.

Daarnaast bereiken ons steeds meer berichten dat bewoners van Noord-Holland zich meer en meer irriteren aan de rode indicatielichten op de hoogspanningsmasten en windmolens. Deze lichten dienen ervoor om het vliegverkeer te informeren waar deze hogere bebouwing staat. Begrijpelijk veiligheid staat voorop. Echter, de ontwikkelingen staan niet stil. Hierdoor is het mogelijk om het vliegverkeer te informeren over de windmolens en hoogspanningsmasten zonder gebruik te maken van de overheersende rode lichten. Het Rijk stimuleert de toepassing van deze ontwikkeling middels een subsidie waardoor de eigenaren niet alleen voor de kosten op draaien.

De vragenstellers zijn nav van velen reacties uit Noord-Holland tot de volgende vragen gekomen;

1. Kunt u ons informeren over de status van motie M183-2023; Nacht voor de nacht?
2. Is GS het met ons eens dat de rode lichten op windmolens en hoogspanningsmasten als hinderlijk ervaren kunnen worden voor de omgeving?
3. Is GS bereid om zich in te spannen voor wat binnen haar bereik ligt om op een redelijk termijn deze lichten om te laten zetten naar meer modern waarschuwingssysteem zonder gebruik te maken van lichten?
4. Kan GS aangeven op welke termijn er een terug koppeling naar de commissie Leefomgeving gegeven kan worden mbt de plan van aanpak, doorlooptijd etc.?